

A ZUGLÓI MUNKÁCSY MIHÁLY
ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI
ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
ÉS HELYI TANTERVE

2024.

TARTALOM

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	7
NEVELÉSI PROGRAM	7
<i>Az intézmény pedagógiai alapelvei</i>	7
<i>Az intézmény céljai</i>	7
<i>Operatív céljai</i>	7
<i>Az intézmény feladatai</i>	8
<i>Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói</i>	9
<i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	10
<i>A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok</i>	11
<i>A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek</i>	11
A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	12
<i>A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei</i>	19
HELYI TANTERV	20
<i>A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei</i>	20
<i>A képzés struktúrája – tanszakok és tantárgyak</i>	21
KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK	24
VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK	24
ELŐKÉPZŐ 1. ÉVFOLYAM	24
<i>Fejlesztési feladatok</i>	24
<i>Tananyag – Feladatcsoportok</i>	24
<i>Követelmény az előképző 1. évfolyamán</i>	26
VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT	26
ALAPFOK 1. ÉVFOLYAM	27
<i>Fejlesztési feladatok</i>	27
<i>Tananyag</i>	27
<i>Feladatcsoportok</i>	27
<i>Követelmény</i>	33
ALAPFOK 2. ÉVFOLYAM	33
<i>Fejlesztési feladatok</i>	33
<i>Tananyag</i>	33
<i>Feladatcsoportok</i>	34
<i>Követelmény</i>	38
ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM	39
<i>Fejlesztési feladatok</i>	39
<i>Tananyag</i>	39
<i>Feladatcsoportok</i>	39
<i>Követelmény</i>	44
ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM	44
<i>Fejlesztési feladatok</i>	44

<i>Tananyag</i>	44
<i>Feladatcsoportok</i>	45
<i>Követelmény</i>	49
ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM	50
<i>Fejlesztési feladatok</i>	50
<i>Tananyag</i>	50
<i>Feladatcsoportok</i>	50
<i>Követelmény</i>	54
ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM	54
<i>Fejlesztési feladatok</i>	54
<i>Tananyag</i>	55
<i>Feladatcsoportok</i>	55
<i>Követelmény</i>	59
<i>Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után Vizuális alkotó gyakorlat tantárgyból</i>	59
<i>A művészeti alapvizsga követelményei Vizuális alkotó gyakorlat tantárgyból</i>	60
GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI	61
ALAPFOK 1. ÉVFOLYAM	61
<i>Fejlesztési feladatok</i>	61
<i>Tananyag</i>	61
<i>Feladatcsoportok</i>	61
<i>Követelmény</i>	64
ALAPFOK 2. ÉVFOLYAM	65
<i>Fejlesztési feladatok</i>	65
<i>Tananyag</i>	65
<i>Feladatcsoportok</i>	65
<i>Követelmény</i>	68
ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM	68
<i>Fejlesztési feladatok</i>	68
<i>Tananyag</i>	69
<i>Feladatcsoportok</i>	69
<i>Követelmény</i>	72
FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES TANSZAK	72
FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES MŰHELYGYAKORLAT	72
ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM	73
<i>Fejlesztési feladatok</i>	73
<i>Tananyag</i>	73
<i>Feladatcsoportok</i>	73
<i>Követelmény</i>	75
ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM	76
<i>Fejlesztési feladatok</i>	76
<i>Tananyag</i>	76
<i>Feladatcsoportok</i>	76

<i>Követelmény</i>	79
ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM	79
<i>Fejlesztési feladatok</i>	79
<i>Tananyag</i>	80
<i>Feladatcsoportok</i>	80
<i>Követelmény</i>	82
<i>Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után a Fém- és zománcműves tanszakon</i>	83
<i>A művészeti alapvizsga követelményei Fém- és zománcműves műhelygyakorlat tantárgyból</i>	83
GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK	84
GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT	84
ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM	85
<i>Fejlesztési feladatok</i>	85
<i>Tananyag</i>	85
<i>Feladatcsoportok</i>	86
<i>Követelmény</i>	88
ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM	89
<i>Fejlesztési feladatok</i>	89
<i>Tananyag</i>	89
<i>Feladatcsoportok</i>	89
<i>Követelmény</i>	92
ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM	93
<i>Fejlesztési feladatok</i>	93
<i>Tananyag</i>	93
<i>Feladatcsoportok</i>	93
<i>Követelmény</i>	95
<i>Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után a Grafika és festészet tanszakon</i>	96
<i>A művészeti alapvizsga követelményei Grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgyból</i>	96
SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA	
MŰHELYGYAKORLAT	98
ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM	98
<i>Fejlesztési feladatok</i>	98
<i>Tananyag</i>	98
<i>Feladatcsoportok</i>	99
<i>Követelmény</i>	101
ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM	102
<i>Fejlesztési feladatok</i>	102
<i>Tananyag</i>	102
<i>Feladatcsoportok</i>	102
<i>Követelmény</i>	104
ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM	104
<i>Fejlesztési feladatok</i>	104
<i>Tananyag</i>	105

<i>Feladatcsoportok</i>	105
<i>Követelmény</i>	107
<i>Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után a Szobrászat és kerámia tanszakon</i>	107
<i>A művészeti alapvizsga követelményei Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat tantárgyból</i>	108
TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES TANSZAK	109
TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES MŰHELYGYAKORLAT	109
ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM	109
<i>Fejlesztési feladatok</i>	109
<i>Tananyag</i>	110
<i>Feladatcsoportok</i>	110
<i>Követelmény</i>	112
ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM	112
<i>Fejlesztési feladatok</i>	112
<i>Tananyag</i>	113
<i>Feladatcsoportok</i>	113
<i>Követelmény</i>	115
ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM	115
<i>Fejlesztési feladatok</i>	115
<i>Tananyag</i>	116
<i>Feladatcsoportok</i>	116
<i>Követelmény</i>	118
<i>Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után a Textil- és bőrműves tanszakon</i>	118
<i>A művészeti alapvizsga követelményei Textil- és bőrműves műhelygyakorlat tantárgyból</i>	119
MŰVÉSZETTÖRTÉNET	120
ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM	121
<i>Fejlesztési feladatok</i>	121
<i>Tananyag</i>	121
<i>Követelmény</i>	123
ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM	123
<i>Fejlesztési feladatok</i>	123
<i>Tananyag</i>	123
<i>Követelmény</i>	124
ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM	125
<i>Fejlesztési feladatok</i>	125
<i>Tananyag</i>	125
<i>Követelmény</i>	126
ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM	127
<i>Fejlesztési feladatok</i>	127
<i>Tananyag</i>	127
<i>Követelmény</i>	129
<i>Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után Művészettörténet tantárgyból</i>	129
<i>Az alapvizsga követelményei Művészettörténet tantárgyból</i>	129

RENDELKEZÉSEK, ELJÁRÁSOK	131
<i>A művészeti iskolába történő felvétel.....</i>	<i>131</i>
<i>A művészeti iskola magasabb évfolyamaira történő lépés feltételei</i>	<i>132</i>
<i>Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és a tanuló teljesítménye értékelésének formái.....</i>	<i>132</i>
<i>A tanuló szorgalmának értékelési formái</i>	<i>133</i>
<i>A művészeti alapvizsga általános követelményei.....</i>	<i>134</i>
<i>Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei</i>	<i>135</i>
<i>Az iskola pedagógiai programjának hozzáférhetősége, nyilvánosságra hozatala.....</i>	<i>136</i>
<i>Érvényességi rendelkezések.....</i>	<i>136</i>
<i>Záradékok.....</i>	<i>136</i>
<i>Készítette:</i>	<i>137</i>

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

NEVELÉSI PROGRAM

AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

A Munkácsy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény pedagógiai alapelve, hogy a minőségközpontúságot és a tehetséggondozást állandóan szem előtt tartva, tevékenységünk szolgáltató jellegét megőrizzük. A ránk bízott gyermekek emberi értékeit, lelki egészségét, értelmi és érzelmi intelligenciáját, magatartási szokásait, alkotásvágyát, alkotó képességét sikerélményt biztosító, szeretetteljes, mindenkire személy szerint odafigyelő, segítő, esélyegyenlőségre lehetőséget adó légkör megteremtésével biztosítjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetség ígéretek individuális fejlesztésére, a tanulók művészi kifejező képességeinek kibontakoztatására, a vele született kíváncsiság, az eredetiség megőrzésére. Olyan eszközrendszert kívánunk a kezükbe adni, mely a jelen és jövő problémáinak megoldásához nyújt lehetőséget, illetve elősegíti a pozitív életszemlélet kialakulását.

AZ INTÉZMÉNY CÉLJAI

Az alapelvekben megfogalmazott pedagógiai hitvallást, nevelési eszményt, vállalt értékrendet nevelő-oktató munkánk stratégiai és operatív céljai támasztják alá, melyek az iskolában folyó művészetoktatás egészére, teljes tevékenységrendszerére vonatkoznak.

Oktató-nevelő munkánk kiemelt **stratégiai céljai** az alapelvekből következően az alábbiak:

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése,
- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése,
- az iskolahasználók, illetve a pedagógusok igényeinek megfelelően az intézmény szolgáltató jellegének további erősítése, nagyobb esélyegyenlőség biztosítása.

OPERATÍV CÉLJAI

Az intézmény egészét átfogó minőségközpontú szemlélet kialakítása érdekében:

- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulóknak és pedagógusban egyaránt.

A tehetséggondozás hatékonysága, megőrzése érdekében:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- a tanulás és munkafegyelem megőrzése,
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztés megvalósítása,
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása.

Az iskolahasználók igényeihez alkalmazkodó szolgáltató jelleg erősítése érdekében:

- a tanulók, szülők igényeinek (pl. felelősségtudat, értékmegőrzés, nemzettudat, a szép és a kulturált környezet iránti igény) figyelembe vétele.

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányok kompenzálása,
- kreativitásfejlesztés,

továbbtanulási esélyek növelése

AZ INTÉZMÉNY FELADATAI

A pedagógiai alapelvek elérését meghatározó célrendszer konkrét feladatok elvégzésével valósulhat meg. A feladatok tehát a cél elérését teszik lehetővé. Iskolánkban, az Alapfokú Művészetoktatási Intézményben a képző- és iparművészeti ágon egy szakaszban – az alapfok évfolyamain folyik művészetoktatás, ezért a feladatokat nem tagoljuk.

Feladataink:

- rendszeres értékelés, önértékelés (gyakorisága az értékelésnél meghatározott),
- rendszeres igényfelmérés (évente),
- feladatmegoldást segítő eszközpark kialakítása,
- érdekes, motiváló, problémamegoldó feladatok meghatározása,
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás,
- többirányú művészeti alapkészségek kialakítása.

A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, **módszerek, eljárások, eszközök:**

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- egy-egy feladat megoldására projekt módszer alkalmazása,
- tehetséggondozó eljárások,
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer,
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer,
- közösségfejlesztő módszer,
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka,
- kiscsoportos oktatás.

Nevelési eszközök:

- magatartási modellek bemutatása, példakövetés, egyéni utak bejárásának lehetővé tétele,
- szokások kialakítása,
- meggyőződés kialakítása,
- felvilágosítás, beszélgetés,
- tények és jelenségek bemutatása,
- minta, példa, példakövetés, egyéni utak bejárásának lehetővé tétele.

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, munkák kiállítása, jutalmazás

A célok, feladatok, követelmények megvalósulását az alaptevékenység – a vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy és a műhelygyakorlatok tanítása, – valamint a szabadidős tevékenységek biztosítják.

AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kéz ügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,

- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végigvitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az éntudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

„A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsaló és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben lehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztőmunkát leginkább, amelyekben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes.”

A gyermekeknek a foglalkozásokon a megszokott pedagógiai helyzettől eltérő, szabad, felszabadult, a spontaneitást, a kreativitást támogató, elfogadó klímára van szükségük a művészi kibontakozáshoz. Meg kell tanítanunk őket az elfogulatlan, nyitott, „rácsodálkozó” attitűdre, valódi „gyermeki” vonások megnyilvánulására.

Iskolánkba egyéni vagy szülői motiváció alapján jelentkeznek a gyerekek, ami azért lényeges, mert a művészetre nyitott, fogékony tanulóink rendszerint szívesen és örömmel fogadják be a tananyagot, és az elsajátítás folyamata is könnyedebb.

Tapasztalataink szerint beilleszkedési nehézségekkel nem kell megküzdniük a tanulóknak, ami a nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, a sokszínű egyéni képességek pedagógiai elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásnak, az együtt alkotásnak és a gyakori rendezvényeknek köszönhető, ugyanakkor pszichológiai kutatások bizonyítják, hogy a kreatív tanulók esetenként fegyelmezetlenek, impulzívok, nonkonformista attitűdöt mutatnak. Ezeket a jelenségeket az alapfokú művészetoktatásban más tanszakra irányítással, illetve enyhébb esetekben szülői konzultációkkal, egyéni teljesítményütemezéssel, a személyiséghez illő téma- és technikaválasztással meg lehet oldani, tehát a szuverén alkotói magatartásból, személyiségjegyekből adódó problémákat az alapfokú művészetoktatásban is kezelni kell.

Tanulási kudarc a képzés tematikája alapján nem jellemző. Azonban azt fontos kiemelni, hogy az alapfokú művészetoktatás képző-és iparművészeti ágán (és bizonyára a többi ágon is) határozottan megfigyelhető az a jelenség, hogy tanulóink tanulmányilag kimutathatóan jobb teljesítményre képesek, mint az iskolába beiratkozás előtt. A jelenség háttérében a művészetek érzelmi és értelmi intelligenciára való hatása áll. A hazai és nemzetközi agyutatók bizonyítják, hogy a képzőművészet fejlesztő hatással van a gondolkodásra.

A problémaérzékenység, az analizálás, az újrastrukturálás, a fantázia, a kifejezőképesség, a lényeglátás kifinomulhat és hozzájárul a jobb tanulmányi eredmények eléréséhez. A művészettel foglalkozó gyerekek ráadásul gyakran találhatnak arra alkalmat, hogy feszültségeiket „kivetítsék, kialkossák” magukból. Ezáltal eredményesebb tanulásra lesznek képesek. Az alapfokú művészetoktatás – a képző- és iparművészeti oktatás segíthet a tanulási kudarcok kezelésében.

A szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepet tulajdonítunk annak, hogy minden gyermek számára egyenlően jó feltételeket, gazdag anyag választékot, jó felszerelést, kiváló személyi feltételeket biztosítsunk, ugyanis ez a legfontosabb feltétele a pedagógiai program eredményes megvalósulásának.

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A műhelygyakorlatok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók kiscsoportos foglalkozás keretein belül felismerjék a közösség erejét. Az együtt alkotás segíti kialakítani és fejlődni az alkalmazkodó képességet, a szocializációt, a kommunikációt. A tanulók felelősnek érzik magukat társaik sikeréért is, az empátiás képesség, a segítőkészség elmélyülhet. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejlődik az együtt gondolkodás élménye. A hibák megbeszélése, a bírálat, a jó megoldások megerősítése, az egyéni teljesítmény mások produktumaihoz való viszonyítása hozzájárul a reális énkép kialakulásához, az értékítélet objektivitásához.

A TEHETSÉG, A KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

„A tehetség valamely adottságnak, képességnek vagy képesség együttesnek kimagasló szintje, a feladatok iránti erős elkötelezettség és a magas kreativitás kölcsönhatása.” (*Pedagógiai szakkifejezések 1997*) A tehetség kibontásában rendkívül fontos az információ felvétele és kezelése, a problémaérzékenység és a megoldásra való törekvés, valamint a kompetencia, tehát a hatékonyság, ügyesség érzése valamely területen.

A tehetséggondozásnak ma többféle módja létezik: az elkülönítés (speciális tanfolyamok, osztályok, csoportok, műhelyek kialakítása), a gyorsítás (a kiemelkedően tehetséges tanulók esetén a tanulási szakaszok lerövidítése), továbbá a dúszítás (egy-egy téma mélyebb feldolgozása). Az alapfokú művészetoktatás keretein belül mindhárom módra lehetőség nyílik.

A kreativitás „alkotásra való képesség; az ember teremtő, újat létrehozó, a meglévőt javítani akaró szándéka, képessége; megnyilvánul tevékenységében, annak produktumaiban, valamint a magatartásában és életvitelben egyaránt; igen komplex jelenség.” (*Pedagógiai szakkifejezések 1997*)

A kreatív ember főbb jellemzői Cropley nyomán: változásra törekvés, merészség, impulzivitás, hajlam a fegyelmezetlenségre, nyitottság az új elképzelések iránt, nonkonformizmus, rugalmas reagálás az új helyzetekre.

A kreativitás kialakulását: a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és a játékos helyzetek teremtésével segíthetjük elő.

Fontosnak tartjuk, hogy nem csak kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését vállaljuk, hiszen a kevésbé tehetséges tanulók képességeinek kibontását is feladatunkul tűzzük magunk elé.

Az alapfokú művészetoktatás alapfeladata tehát a tehetséggondozás. Az alapfokú képző- és iparművészeti nevelés minden tevékenysége a fenti cél megvalósulását kell, hogy segítse.

A tantárgyi programokat eleve úgy állítottuk össze, hogy az alapvetően szolgálja, biztosítsa a személyiségfejlődést, a tehetségkibontást, ápolást. Olyan tantárgyi programokat készítettünk, melyben komoly szellemi megalapozásra épül fel a művészi-manuális képességfejlesztés. A tehetséggondozást teszik lehetővé a törvény által biztosított kiscsoportos műhelyfoglalkozások, az intézmény által biztosított személyi és tárgyi feltételek.

A rajzi, festészeti, mintázási, konstruálási, tárgyalkotási folyamatokat – a tervezéseket, gyakorlatokat – az alkotó munkát segítő képző- és iparművészeti, esztétikai elméletekkel alapozzuk meg.

A kiscsoportos műhelygyakorlatok során az alakítható anyagok, a megmunkálás-formálás széles körét technikáját ismerheti meg a tanuló.

Intézményünkben megvalósuló tehetséggondozási munkában kiemelt szerepet kapnak az évente megrendezésre kerülő bemutatók, a rendszeres kiállítások, az évközi alkotó események, a nyári alkotó táborok és a sajátos jutalmazási-elismerési rendszer.

Művésztanáraink részt vesznek a tanulók pályázatokra, versenyekre való felkészítésében.

Intézményünk 10000 kötetes könyvtára, videó- és folyóirattára, a könyvtár multimédiás számítógéprendszer az önművelés a tehetséggondozás lehetőségének széles skáláját biztosítja.

A társművészetek értését, alkalmazását előadásokkal, hangversenyekkel, a legkülönbözőbb műfajú színjátszó csoportok előadásaival, tesszük lehetővé.

Az alapfokú művészetoktatásban részt vevő növendékek bekapcsolódhatnak az intézményünkben működő művészeti csoportok, érdeklődési körök munkájába.

A tehetséggondozás érdekében igény és létszám függvényében, minden érdeklődési igényt ki kívánunk elégíteni. Lehetőségeink szerint szorgalmazzuk és segítjük a különböző alkotó táborok, tanulmányutak megvalósulását, a tehetséges tanulók támogatását.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékének összeállításánál a nevelési-oktatói intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 161. § (3) b-c) pontja a mérvadó. Ennek értelmében a miniszter által meghatározott felszerelési jegyzék tartalmazza a nevelő-oktatómunkát segítő kötelező (minimális) eszközök listáját. Minden további eszközigényléshez minden esetben a fenntartóval történő egyeztetés szükséges.

A **Vizuális alapozó gyakorlat** és a **Vizuális alkotó gyakorlat tantárgyak** tanításához előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Helyiségek		
Rajzterem	A tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
Tanulói asztalok, székek	A tanulók létszámának figyelembevételével	
Nevelői asztal, szék	Tantermenként 1	
Tárolószekrény	Tantermenként 1	
Tábla	Tantermenként 1	
vetítövászon	Tantermenként 1	
Laptop, számítógép	Tantermenként 1	
Projektor	Tantermenként 1	
Sötétítő függöny	Ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
Ruhatároló (fogas)	A tanulók létszámának figyelembevételével – folyosóra is elhelyezhető	
Szeméttároló	Helyiségenként 1	

A **Grafika és festészet alapjai** és a **Grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgyak** tanításához előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Helyiségek		
Grafika műhely, Festészet műterem Számítástechnika terem	A tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban-	
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
Rajzasztal (rajzpad, rajzbak) Festőállvány	A tanulók létszámának figyelembevételével tanulónként 1	A csoport létszámának figyelembe vételével, műhelyenként 15
Tárgyasztal (állítható)	Műhelyenként 2	
Dobogó, paraván	Műtermenként 1	
Mobillámpa (reflektor)	Műtermenként 2	
Vízcsap (falikút)	Műhelyenként 1	
Mappatartó szekrény	Műhelyenként 1	
Tárolóállvány	Műhelyenként 1	
Sokszorosító grafikai prés	Iskolánként 1	
Zárható vegyszertároló	Tanszakonként 1	
Kéziszerszámok (grafikai eszközök)	Tanulónként 1	
Tábla	Műhelyenként 1	
Laptop, számítógép	Műhelyenként 1	
Projektor	Műhelyenként 1	
Sötétítő függöny	Ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
Ruhatároló (fogas)	A tanulók létszámának figyelembevételével – folyosóra is elhelyezhető	
Szeméttároló	Helyiségenként 1	

A **Fém- és zománcműves műhelygyakorlat** tantárgy tanításához előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Helyiségek		
Fém- és zománcműves műhely	A tanzakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban.	
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
Munkaasztal, szék	A tanulók létszámának figyelembevételével tanulónként 1	A csoport létszámának figyelembevételével, műhelyenként 15
Polírozó berendezés	Műhelyenként 1	
Karos lemezvágó	Műhelyenként 1	
Fúrógép (állvánnyal)	Műhelyenként 1	
Satupad	Műhelyenként 1	
Szárító- és tárolóállvány	Műhelyenként 1	
Tűzzománc kemence	Műhelyenként 1	
Égetési segédeszközök	Műhelyenként 6	
Fémmegmunkáló eszközök	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Csiszoló és polírozó eszközök	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Rekesz- és huzalkészítésre alkalmas eszközök	Műhelyenként 1	
Zománcozó szerszámok	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Dörzs- és porítócsészék	Műhelyenként 6	
Tábla	Műhelyenként 1	
Laptop, számítógép	Műhelyenként 1	
Projektor	Műhelyenként 1	
Zárható vegyszertároló	Műhelyenként 1	
Vízcsap (falikút)	Műhelyenként 1	
Ruhatároló (fogas)	A tanulók létszámának figyelembevételével – folyosóra is elhelyezhető	
Szeméttároló	Helyiségenként 1	

A **Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat** tantárgy tanításához előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Helyiségek		
Kerámia műhely	A tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban.	
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
Munkaasztal, szék	A tanulók létszámának figyelembevételével tanulónként 1	A csoport létszámának figyelembe vételével, műhelyenként 15
Fazekaskorong	Két tanulónként 1	
Kézikorong	A tanulók létszámának figyelembevételével	
Szárító és tároló polc	Műhelyenként 1	
Vízcsap (falikút)	Műhelyenként 1	
Agyagtároló láda	Műhelyenként 1	
Gipsztároló láda	Műhelyenként 1	
Agyaggyúró asztal	Műhelyenként 1	
Agyagnyújtó prés, szalagprés	Műhelyenként 1	
Kerámiaégető kemence	Iskolánként 1	
Mintázó szerszámok	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Égetési segédeszközök	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Mázázó eszközök	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Mérési eszközök	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Tábla	Műhelyenként 1	
Laptop, számítógép	Műhelyenként 1	
Projektor	Műhelyenként 1	
Zárható vegyszertároló	Műhelyenként 1	
Ruhatároló (fogas)	A tanulók létszámának figyelembevételével – folyosóra is elhelyezhető	
Szeméttároló	Helyiségenként 1	

A **Textil- és bőrműves műhelygyakorlat** tantárgy tanításához előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Helyiségek		
Textil- és bőrműves műhely	A tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban.	
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
Munkaasztal, szék	A tanulók létszámának figyelembevételével tanulónként 1	A csoport létszámának figyelembevételével, műhelyenként 15
Szabóasztal	Műhelyenként 1	
Szárító- és tárolóállvány	Műhelyenként 1	
Vasaló, vasalóállvány	Műhelyenként 1	
Varrógép	Műhelyenként 2	
Varrópad	Két tanulónként 1	
Gumipad	Műhelyenként 1	
Vékonyítógép	Műhelyenként 1	
Bőrműves kéziszerszámok	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Madzagszövő tábla	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Szövőkeret	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Szövőszék	Műhelyenként 1	
Szövőállvány	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Rezsó	Műhelyenként 1	
Festékező kád	Műhelyenként 1	
Festékező edények	Műhelyenként 6	
Festékező eszközök	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Grafikai festékező asztal	Műhelyenként 1	
Kéziszerszámok	Tanulók létszámának figyelembevételével 1	
Tábla	Műhelyenként 1	
Laptop, számítógép	Műhelyenként 1	
Projektor	Műhelyenként 1	
Zárható vegyszertároló	Műhelyenként 1	
Vízcsap (falikút)	Műhelyenként 1	

Ruhatároló (fogas)	A tanulók létszámának figyelembevételével – folyosóra is elhelyezhető	
Szeméttároló	Helyiségenként 1	

A **Művészettörténet** (szabadon választható) **tantárgy** tanításához előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Helyiségek		
Tanterem	A tanzakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban.	
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
Tanulói asztalok, székek	A tanulók létszámának figyelembevételével	
Nevelői asztal, szék	Tantermenként 1	
Tárolószekrény	Tantermenként 1	
Tábla	Tantermenként 1	
vetítövászón	Tantermenként 1	
Laptop, számítógép	Tantermenként 1	
Projektor	Tantermenként 1	
Sötétítő függöny	Ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
Ruhatároló (fogas)	A tanulók létszámának figyelembevételével – folyosóra is elhelyezhető	
Szeméttároló	Helyiségenként 1	

A SZÜLŐ, TANULÓ ÉS PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Hatékony nevelő-oktató munka nem valósítható meg a szülők közreműködése, az iskola életébe való bevonása nélkül.

A nyitott iskola aktív együttműködésre törekszik partnereivel, az odajáró gyerekekkel és családjukkal, a kerületi intézményekkel, a helyi társadalommal, társadalmi szervezetekkel.

Ennek érdekében rendszeresen szervezünk az alapfokú művészetoktatásban résztvevő diákok, azok szülei, valamint a kerületi lakosság számára nyitott rendezvényeket, eseményeket, kiállításokat. Szakmai munkánkról, intézményünk életéről folyamatosan tájékoztatjuk diákjainkat, hozzátartozóikat és a helyi közvéleményt elektronikus úton, az iskolánk weboldalán és közösségi oldalán, valamint a helyi médián, televízión, nyomtatott és internetes sajtón keresztül.

A szülők részére

- Hivatalos formák:

Fogadóórák, szülői értekezletek, fórumok, igazgatói fogadódélután, iskolaszék, nyílt órák, nyílt napok, szülők online tájékoztatása e-mailben vagy a KRÉTA-felületén.

- Kötetlen találkozások:

Munkácsy Nap, Luca napi vásár, iskolai és iskolán kívüli kiállításmegnyitók, kiállítások, farsang, múzeumlátogatások, kirándulások, iskolai ünnepek, bemutatók, alkalmi kapcsolatfelvétel.

A gyerekek részére

- Hivatalos formák:

A tanórákon kívül rendelkezésükre áll az igazgatói fogadódélután. A diákönkormányzaton keresztül folyamatos az információcsere. Diákközgyűlés, tanulógyűlések.

- Kötetlen találkozások:

Munkácsy Nap, Luca napi vásár, iskolai és iskolán kívüli kiállításmegnyitók, farsang, kézműves foglalkozások, múzeumlátogatások, kirándulások, alkotótáborok, iskolai ünnepek, bemutatók, alkalmi kapcsolatfelvétel.

A diákok problémájukkal bármikor bármilyen fordulhatnak a pedagógusainkhoz.

A partneri együttműködést segítő alkalmak:

Kiállítások, tárlatok szervezése, rendezése iskolán kívüli helyszíneken, részvétel az Oktatási Hivatal által rendezett országos versenyeken, pályázatokon. Óvodásoknak rendezett kézműves foglalkozások és versenyek, kiállítások, műhelyeink bemutatása nyílt órákon keresztül. Iskolánk kiemelt rendezvényei.

Iskolánk kapcsolatban áll más kerületi és kerületen kívüli alapfokú művészeti iskolákkal. A Zuglói Ifjúsági Centrummal folyamatos az együttműködés.

HELYI TANTERV

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák:

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges.

Szakmai kompetenciák:

A környezet által közvetített üzenetek befogadása
A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
Tervezési-alkotási készség
Kreativitás
Vizuális gondolkodás és kifejezőkészség
Manuális és digitális eszközhasználati készség
Anyaghasználati készség
Komplex szemlélet
Biztonságos munkavégzés képessége
Az esztétikum iránti igény
Problémaérzékenység
Tudatos környezetformálás igénye
Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

Nyitottság
Fejlődőképesség
Önállóság
Önkifejezés
Rugalmasság
Érzékenység
Kísérletező kedv
Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

Motiválhatóság
Empatikus készség
Együttműködési készség
Kezdeményezőkézség

Módszerkompetenciák:

Figyelem összpontosítás
Gyakorlatias feladatértelmezés
Ismeretek helyénvaló alkalmazása
Kreativitás, ötletgazdagság
Módszeres munkavégzés
Következtetési képesség
Probléma felismerés, megoldás
Tervezési készség
A munkakörnyezet tisztántartása

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA – TANSZAKOK ÉS TANTÁRGYAK

KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

(Előképző 1. évfolyam és alapfok 1–3. évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (Előképző 1. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (Alapfok 1–3. évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (Alapfok 1–6. évfolyam)

FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES TANSZAK

(Alapfok 4–6. évfolyam)

Főtárgy:

Fém- és zománcműves műhelygyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Választható tantárgy:

Művészettörténet (Alapfok 3–6. évfolyam)

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

Főtárgy:

Grafika és festészet műhelygyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Választható tantárgy:

Művészettörténet (Alapfok 3–6. évfolyam)

SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK

Főtárgy:

Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Választható tantárgyak:

Művészettörténet (Alapfok 3–6. évfolyam)

TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES TANSZAK**Főtárgy:**

Textil- és bőrműves műhelygyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (Alapfok 4–6. évfolyam)

Választható tantárgy:

Művészettörténet (Alapfok 3–6. évfolyam)

A tantárgyak tartalma:

Moduláris rendszer szerint alapmodul a *Vizuális alkotó gyakorlat*, a *Grafika és festészet alapjai*, egyedi szakmai modul a *Műhelygyakorlat*.

A *Vizuális alapozó gyakorlatok* az előképző első évfolyamának komplex művészeti tantárgya, amely sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A *Vizuális alkotó gyakorlat* a képző- és iparművészet, a kézműves tárgyformálás és a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A *Grafika és festészet alapjai* tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A *Grafika és festészet*, a *Fém- és zománcműves*, a *Szobrászat és kerámia*, valamint a *Textil- és bőrműves* lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek megismerését, elsajátítását.

.A tanuló a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

A főtárgyak képzési ideje:

Egy előképző évfolyam:

Vizuális alapozó gyakorlatok

Három alapfokú évfolyam:

Grafika és festészet alapjai

Három alapfokú évfolyam:

Fém- és zománcműves műhelygyakorlat, vagy Grafika és festészet műhelygyakorlat, vagy Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat, vagy Textil- és bőrműves műhelygyakorlat

Műhelyeink:

Fém- és zománcműves, Grafika és festészet, Szobrászat és kerámia, Textil- és bőrműves

A képzés ideje: 7 év**Évfolyamok száma: 7****Óraterv:**

A tanítási órák ideje: 45 perc

<i>Tanszakok</i>		<i>Képzőművészeti tanszak</i>			<i>Egyedi szakmai tanszakok</i>			
Évfolyamok		Előképző (E)	Alapfok évfolyamok (A)					
		(1.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgyak	<i>Vizuális alapozó gyakorlatok</i>	2-4						
	<i>Grafika és festészet alapjai</i>		2	2	2			
	<i>Tanszaki műhelygyakorlat</i>					2	2	2
Kötelező tárgy	<i>Vizuális alkotó gyakorlat</i>		2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	<i>Művészettörténet</i>				2	2	2	2
Összes óra:		4	4	4	4-6	4-6	4-6	4-6

Az előképző évfolyamot nem kötelező elvégezni.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK

A vizuális alapozó gyakorlatok **célja** az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok **feladata** az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

ELŐKÉPZŐ 1. ÉVFOLYAM

HETI 4 ÓRA, ÉVI 148 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése
- A hagyományok élményszerű megismertetése
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása: az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés

TANANYAG – FELADATCSOPORTOK

Érzékszervi tapasztalások – 16 óra

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése Élményrajzokon a szereplők érzelmeinek kifejezése Az öröm (születésnapomon, győztem ...), bánat (szomorú voltam ...), félelem (megijedtem ...) megjelenítése

Vonal, forma – 16 óra

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma gazdasága
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok. Vizuális alapelemek: a pont, vonal, folt megismerése.

Játékos gyakorlatok:

pont – sűrűsödés, ritkulás, vonal és folt képzése ponttal (eső, esőcseppek, szirmok),

vonal – sűrűsödés, ritkulás, vékony, vastag, rövid, hosszú, vonalból foltképzés (zápor, szalmakötegek),

folt – kicsi, nagy, fekete-fehér foltritmus (tél

Felületek – 14 óra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal
Plasztikus anyagok megismerése: a gyurma, agyag, só-liszt gyurma, tészta, meleg viasz... stb. hasonlóságai és különbségeik.
Saját ujjlenyomatok rajzolata, a tenyér és lábnyomok különbségei

Méreték és arányok – 14 óra

- Méretek és arányok érzéletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)
- Játékos arányváltó feladatok
Hasonlóság, azonosság, különbözőség megfigyelése
Jellemvonások felismerése képekről, fotókról, karakterek kifejezése

A színek világa – 20 óra

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
- Színkeverési játékok
Gyermekversekhez, mesékhez színes technikával készített illusztrációkészítés
A feladatok végezhetőek: zene felhasználásával, az évszakok jellemző színeinek megfigyeltetésével, színek kompozíciók létrehozásával
Javasolt technika: akvarell, színes ceruza, mozaik

Téri élmények – 16 óra

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése
A képmezőben való tájékozódás és ennek gyakorlati alkalmazása
Téri szituációs feladatok végzése építőköccel

Idő élmények – 12 óra

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok készítése
Növények, fák fejlődésének megtekintése, tanulmányozása
Önarckép készítése (emlékezetből vagy tükörből)
Szüleim portréja (alapvető arányokra figyelemmel)

Mese és valóság – 20 óra

- A mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában
- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában
A mesehallgatást követően a mese egyes jeleneteinek elképzelése
Az események sorrendjének szóbeli megfogalmazása
Művészi illusztrációk tanulmányozása

Illusztrációkészítési technikák megismerése

A mese képi megjelenítése, a kiválasztott meserészlet illusztrálása (vegyes technikával: zsírkréta-vízfesték, tus-vízfesték, filctoll-vízfesték, tempera-kréta)

Tárgykészítés – 16 óra

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textílfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)
- Hagyománytárgyak készítése
Ünnepekhez köthető tárgyvilág, ajándéktárgy készítés
Különböző anyagokhoz köthető technikák kipróbálása

Kiállításrendezés – 4 óra

- Munkák válogatása

KÖVETELMÉNY AZ ELŐKÉPZŐ 1. ÉVFOLYAMÁN

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait,
- a legegyszerűbb kézműves technikák alapjait.

Legyen képes:

- az életkornak megfelelő grafikai és festészeti technikák helyes alkalmazására,
- az érzelmek színnel történő ábrázolására,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- események, történetek fontos pillanatainak megragadására, annak ábrázolására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat **célja** a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy **feladata** a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka-, környezet- és tűzvédelmi szabályok betartatása.

ALAPFOK 1. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül
- A művészeti szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tevékenységekhez tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végig vitelével
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése

TANANYAG

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különbféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Kézműves és népművészeti technikák

Mesék jellegzetes történetvezetése

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

Mesék, kalandos történetek – 12 óra

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
 - Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
 - Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)
- Meselények rajzolása, különböző típusú és minőségű vonallal, folt, pont használatával (egy utazás a képzeletbeli mikrovilágba).
- Meselények festése. Mesekönyvek nézegetése. Madarokról szóló mesék, versek, énekek meghallgatása. A mesehallgatást követően a mese egyes jeleneteinek elképzélése.
- Mese képi megjelenítése színekkel.(vízfestés, tempera, színes ceruza, viaszkarca)
- Illusztrációkészítési technikák megismerése.
- Grafikai, festészeti technikák, színespapír-kollázs, háttérfelületek létrehozási technikái, festészeti eljárások.
- A mese. Írjuk meg saját mesénket, és készítsünk hozzá illusztrációt!
- Mesefigura készítés. Plüssbáb, plüssbaba készítése. Arányok, aránytorzulások
- Síkfigurák készítése, mozgó bábfigurák papírból.
- Növényekről, madarokról, négy lábúakról szóló mesék, versek, énekek.
- Szubjektív érzelmek és élmények kifejezése sajátos arányviszonyokkal, technikával.
- Meselények tervezése, egyéni ötletek alapján. A vonalrajzos kompozíciók alapján plasztikai felületek létrehozása agyaglapon. Vonalritmika létrehozása gipszfelületen, pozitív és negatív formák.

A hangsúlyos kontúrok kiemelése az agyaglapon engóbos festéssel és/vagy bedörzsöléssel.

Színes világok megelevenítése – 12 óra

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)
Festésgyakorlatok, színkeverések. Az elsődleges és másodlagos kevert színek, színkeverési kísérletek papíron, palettán, az eszközök ismerete és használata.
Gyakorlatok festészeti eszközökkel.

Csíkhúzási versenyek.

A szín ereje, a szín mélysége, a szín mozgása.

Különböző kompozíciós változatok a színdinamika, a színkontraszt alapelemeire.

Csoportos és egyéni feladatok temperával.

A színek hatása az emberre.

Monotípiá egy szín, ill. több szín felhasználásával.

A pozitív és a negatív nyomat – az egyszínű és többszínű változatok.

Foltnyomat – fantáziajáték. Különböző sűrűségű festékek viselkedésének megfigyelése.

A festék és a papírfajta használata közötti összefüggések – a kép összhatása.

Zsírkréta, színes ceruza, tempera, vízfesték adta lehetőségek, technikai sajátosságaik.

Színfestés vízfestéssel – színfestés szövésen textílfestéssel.

Folt-szín mintatervezés, mandala mintatervezése, mandala elkészítése textiltől.

Batíkolás, batíkszínek, színkeverések, csomózott- varrott- kötött – tűzött batíktechnikák.

Természetes anyagokkal festés pl.: céklával, hagymával.

A színek szimbólumai.

Színes mozaikok készítése fazekasagyagból. Fehér és színes engóbos alkalmazása sík agyagfelületen.

Égetés előtti és égetés utáni színezési lehetőségek a kerámiákon.

Átlátszó és színes mázak alkalmazása. Különböző mázazási technikák kipróbálása, alkalmazása a tárgyak formáinak követésével.

Plasztikus figurák – 8 óra

- A szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése
A valóságos formákból kiindulva megoldási kísérletek az íves formák témakörében, majd a forma megszemélyesítése élőlényekre jellemző részletekkel kiegészítve.
Íves formákból papírdombormű tervezése. Természetben található henger-, gömb forgásformákról (például: alma, körte, faág) tanulmány rajz készítése tollal és ceruzával, majd ezek mértani formává egyszerűsítése.
Festészet: Tónus (valór) fogalma- a színek különböző világossági és sötétségi foka. A grafikák és a festmények nagy része a sötét-világos (fény árnyék) kontrasztra épül.

Természeti formák festése, állatok madarak plasztikus ábrázolása festéssel.
Vonal és forma – dróthajtogatás. Vékony huzalok felhasználásával kísérletek térbeli formák, figurák létrehozására.
Egy tetszőlegesen kiválasztott mese feldolgozása a mesehősök karaktereinek megfigyelésével.
Mintázás agyagból a jellegzetes arányoknak, karakterjegyeknek megfelelően.
A testrészek megfigyelése, pontosítása, a részletek kidolgozása.
A szobor kiüregelése, szárítása, égetésre előkészítése.
Kedvenc állatkám – állatka tervezése és készítése körmöcskéből.
A körülöttünk levő élőlények plasztikus tárgyak és azok benyomásai – tűnemezeléssel plasztikus figura készítése.
A növény, terméssrajzolás, tanulmányrajz, ebből leegyszerűsített motívumokkal, mintatervezés, festés.
Farsangi jelmez tervezése és készítése.
Az „én,, és a „valami más” fogalma – mesejátékkal.

Megszemélyesítés – 6 óra

- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
 - Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)
- A természetben található formák (növény, gyümölcs, faág, állat) átalakítása úgy hogy valami mást is lássunk benne. Egy tárgy megelevenítése. Érdekes formák valóság-hű ábrázolása, majd a következő rajzon való átalakítása, ahogy a képzeletben jelenik meg.
- Érzelmek, hangulatok, tulajdonságok kifejezése, kihangsúlyozása a színek segítségével – festési gyakorlatok.
- Sík – figurális ábrázolás – huzalhajtogatás: figurák ábrázolása egy megszakítás nélküli vonallal, kísérlet ugyanennek meghajtogatására huzalból.
- Álarc, maszktervezés síkban papíron, színes technikával. Az arcvonások megfigyelése, karakterjegyek megkülönböztetése, érzelmi kifejezések megjelenítése a vonalritmika és a színek segítségével. (vidámság, düh, harag, félelem ... stb.)
- A maszk plasztikus megfogalmazása a tervnek megfelelően papírmasé, gipszes géz alkalmazásával. Az arc formájának megfelelően 1:1-es méretben egyedi elkészítéssel.
- Színes felületmegoldás száradás után, a karakterjegyek szerint.
- Velencei maszkok.
- Maszktervezés divatbemutatóhoz.
- A teljes figura ábrázolása a mozgás megjelenítésével a test karakterének megfelelően - kisméretű plasztika mintázása. A testrészek arányainak megfigyelése egymáshoz képest, szerepük a mozgásban. (lusta, izgága, stb.)
- Testkontúr rajzolás, mintarajzolás – tus, filctoll, tűfilc, nád, fa, ujj, stb.
- Kroki, emberábrázolás, vonal – fonal

Mesék birodalma – 4 óra

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)

- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmos, kopár, félelmetes) Madarakról szóló mesék, versek, énekek meghallgatása.
A képi megjelenítés választható feladatai:
- Illusztráció készítése grafikai és festészeti eszközökkel,
- Színespapír-kollázssal dekoratív illusztráció összeállítása,
- Színek összefuttatásával, fröcsköléssel, szivaccsal érdekes felületű képek alkotása,
- Tuskimosással (a fehér temperával megfestett kép fekete tussal történő lefedése, majd „kimosása” által) fekete-fehér folthatású illusztrációk készítése.
Kisméretű meselények kitalálása, színeinek kiválasztása és megfestése kisméretű papírokon.
Óriásképek, óriás mese figurák egyszínű és színgazdag felületekkel való megfestése nagyméretű papírokon. Játék festett papírokkal.
A mesedíszlet elkészítése térben kartonpapírból, a részelemek ragasztásával (újságpapír, színes papírok).
Tűzváros - vízváros makett készítés.
A gyapjú, a gyapjú felhasználhatósága, szappanos nemezelés.

Varázslatos tárgyak, különös eszközök – 10 óra

- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- A gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
Ókori egyiptomi művészet: kanópusz-edények. Edény és állat, edény megszemélyesítés érdekes állatok, különleges lények és edényforma összekeverése. Hosszú nyakú állatok, szárnyas keveréklények, szörny lények tanulmányozása a mezopotámiai kultúrából, megrajzolása grafit, tűfilccel vagy tollal, akvarellal festett rajz-lavírozással, színes filccel.
A kerámiaművesség kezdetei; állatábrázolások mitikus tárgyakon.
Állatfejes edények az őskorból, állatalakos felületi díszítések az ókorból.
Egyszerű marokedény készítés őskori minták alapján, karcos felületi díszítések, földfestékes bedörzsölések.
Adott történethez kapcsolódó „mesés” használati tárgy tervezése, kivitelezése plasztikus anyagból.
Saját tervezésű fedeles varázsedény készítés, és felületi díszítés.
Forma és felület kapcsolata, organikus, geometrikus mintaképzés sík, és nem síkfelületen.
A jelek, jelképek, vonalak, vonalritmikák jelentése, alkalmazása. Ünnepek régen és ma, kultikus tárgyak magyar ünnepek kapcsán pl.: aratási ünnep és tárgyai.
Népi kézművesség, szedettes technika.
Varázsmaszkok, mágikus jelek díszítmények, mimikri, rejtőzködés.
Ősi-, kultikus ékszerek, testékek tanulmányozása.

Varázskarkötő, gyöngysor stb. készítése fémhuzal, fa-, műanyag- és üvegyöngyök felhasználásával.

Figura és mozgás – 6 óra

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, több-kevesebb figura, árnyképek)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel
- Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése

Lendületes, ritmikus, lüktető felületek képzése.

Könnyed, lágy és a határozott, karakteres vonalak alkalmazása.

Sűrítés – ritkítás, lazítás – tömörítés.

A lelkiállapot, a gondolat, a mozgás kifejezése cérnagrafika felhasználásával.

Nyugodt és háborgó felületek képzése. A szél felületalakító munkája: vízen, homokon.

Az egymásba fonódó vonalak felületalakító hatása (grafit, toll, tűfilc rajzok készítése, viaszkaré).

Egy figura mozgás folyamatának ábrázolása, drótváz segítségével. Játékos hajlítással, mozdulatok alakítása, minél több vázlat rajzolása. Egy körjáték jelenet megjelenítése a figurák segítségével.

Lendületes, ritmikus, lüktető felületek képzése festéssel.

Mozgalmas és rendezetlen színes foltfelületek festése. Figuratív és nonfiguratív kompozíciók létrehozása. (gyerekjáték, víz hullámai)

Állatábrázolások a művészettörténeti korokban. A mozgás megjelenítése síkban és térben.

Mozgalmasságot sugalló grafikai megjelenítések, gesztusok.

Pálcikaember mozgássor rajzolása, huzalhajtogatással való ábrázolása.

Emberi mozdulatsorok megjelenítése, egyszerű gesztusok bemutatása, alkalmazása.

Óriásbáb csapat készítése.

Párnára mozgó állatfigurás minta festése, a minta sorolása, abból adódó mozgása.

Síkfelületen látható mozgásábrázolások értelmezése, lejátszása térben, leképzése plasztikában.

(pl.: Munkácsy Mihály: Ásító inas c. alkotás elemzése, a látvány értelmezése, téri elhelyezkedése, a mozdulat lejátszása, térbeli megmintázása.)

XX. századi mozgásábrázolások, új médiumok megjelenése, alkalmazása. Fotó és videó művészet megjelenése, elterjedése a 21. században.

Minta, jel, kép – 6 óra

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában

- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

Időkerék, évszakváltások – 4 óra

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
 - Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
 - A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- A szubjektív önkifejezés érvényesítése a megjelenítés folyamán.
Az egyedi jelek: feliratok, reklámhordozók, közlekedésnél használatos jelzések, táblák, térképjelek, pecsétek története, kialakulása és fejlődése.
Alkalmazott grafika, a piktogram, a betű, a monogram – tervezések.
A betű kialakulása és fejlődése. A kézzel írott és a nyomtatott betű.
A betű anatómiája, az olvashatóság. A kézírás esztétikája.
Saját monogram tervezése, alkalmazása, felhasználása füzeteken, mappákon, esetleg ruhadarabokon.

Pecsét faragása természetes anyagokból.

Régi festészetben a jel-jelzés (Bibliai jelenetek, szereplőit ábrázolása, dicsfény, galamb, liliom, koronát tartó angyal, gyermek Jézust az arany háttér-az Isteni világosság jelképe).

Képek festése jelek és szimbólumok alkalmazásával.

A modern művészetben a szín jelentősége, mint szimbólum. A színek jellemzői (hőérzet keltés, mélység, nyugalom, feszültség).

Függöny, csomagoló papír, asztalterítő mintakészítés.

A mintaképzés síkban és térben.

A nyomhagyás lehetőségei plasztikus felületen, nyomhagyás agyaglapon különböző eszközökkel (ujj, tenyér, levél, faág, ember által készített tárgyak lenyomatai; csavarfej, fogaskerék, textil...).

Pozitív – negatív formák létrehozása gipsz segítségével. Ellentétpárok készítése saját nyomhagyásos tervek alapján. Kompozíció készítés adott tárgyak segítségével.

Saját név-jel pecsétkészítés.

Mintatervezés folyamata, zárt, rapport folyamatos minta.

Jel, jelkép, szimbólum.

Alapminta, vonal-csík ritmus szövése.

Természetben megtalálható minta, minta sorolása, fénymásolat, forgatások, torzítások, asztalterítő készítés.

Térbeli mintakészítés hajtogatással textilből, papírhajtogatással sorminta kivágása.

Fonások, szövések papírcsíkokkal, fonallal, zsinórokkal, fémszállal, huzallal.

Értékelés és kiállításrendezés – 4 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

ALAPFOK 2. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése
a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése

TANANYAG

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolás és tárgyalakítás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve.

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei

A formák, színek használatában való jártasság

Kézműves és képzőművészeti technikák

Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

Elbeszélés vonalakkal – 12 óra

- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése
 - Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
 - Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
 - Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával
- A vonal hagyományos értelmezése, mint mozgó pont. Gondolatok érzések társítása a függőleges, vízszintes és átlós vonalakhoz. (feszültség, potenciális aktivitás, nyugalom, éjszaka, alvás, kiegyensúlyozatlanság.) Hullámzó vonalakkal grafikus kompozíció készítése. Lendületes, ritmikus, lüktető felületek képzése.
- A könnyed, lágy és a határozott, karakteres vonalak alkalmazása.
- Sűrítés – ritkítás, lazítás – tömörítés.
- A lelkiállapot, a gondolat, a mozgás kifejezése cérnagrafika alkalmazásával.
- Nyugodt és háborgó felületek képzése. A szél felületalakító munkája: vízen, homokon.
- Az egymásba fonódó vonalak felületalakító hatása.
- A színek hangsúlyozása kontúr vonalakkal.
- Ismerkedés a pasztell energikus vonalképző tulajdonságával. A vonalas pasztell technika a rajzolás elemein nyugszik. Különböző vonalminőségű kompozíció létrehozása, színes vonal verseny (tempera, színes filc, zsírkréta-vízfesték).
- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése.
- Vonalrajzos kompozíciókészítés adott témára.
- Ellentétpárok létrehozása a vonalrajzok tükrében. Vonalminőségek különböző alkalmazásai – vékony vastag, lágy, kemény, folytonos, szakaszos, hangsúlyos...)
- Ritmusgyakorlat plasztikus felületen, különböző vonalak alkalmazása csempeméretű agyagfelületen. Vonalas faktúraképzés különböző eszközökkel.
- A fény árnyék jelentősége a különböző textúrákon.

A színek érzelmi ereje – 12 óra

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban
 - Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)
- A színek befolyásolják az ember hangulatát, bizonyos tulajdonságokhoz, érzelmekhez is köthetők: tisztaság, búskomorság, vidámság, remény, irigység, gyász, nyugalom, életöröm, szeretet, félelem, harag, romantika, szelídség, stb.
- Variációk a négy évszak színeire és zenéjére.
- Festési gyakorlatok természeti megfigyelések (szabadtéri séta, csendélet) nyomán.
- A színhangulattal való festés módszere - színdominancia, színpreferencia egy-egy hangulat érzékeltetésére (szemléltetés: Leonardo, Bruegel, impresszionisták)
- A szín ereje, a szín mélysége, a szín mozgása.
- Különböző kompozíciós változatok a színdinamika, a színkontraszt alapelemeire.
- Csoportos és egyéni feladatok temperával.
- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban, különböző színes technikák alkalmazása.
- A vegyes technika adta lehetőségek kipróbálása, saját ötletek elkészítése.

Színes vegyes technikák alkalmazása adott témára; meseillusztrációkhoz, pályázatokhoz.

A grafikai megjelenítésre kiválasztott növény megrajzolása.

Festésre alkalmas virág kiválasztása. A virág színeinek megnevezése, a színárnyalatok kikeverése. A virág és háttérének megfestése.

A látvány dekoratív átírása (viaszkarc technikával).

Plasztikus figurák – formai felfedezések – 10 óra

- Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása
 - Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
 - Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékekkel
- Madárfotók, egyéni élmények, kitömött modellek alapján a madár felépítésének, arányainak, tollzatának vizsgálata. A tapasztalatok megfogalmazása.
- Az egymást követő eseményeknek megfelelően a mese tagolása.

Az egyes részekhez vázlatok készítése

Az időben egymást követő események ábrázolása egy-egy képben

A formák megrajzolása tussal, graffittal, tanulmány rajz készítése.

Az elkészült képek felragasztása a fotókarton „filmszalagra”.

Az állatok formájának, tömegviszonyainak összehasonlítása a művészi feldolgozásokkal.

Szoborkészítés sodrott agyag karikákból, szoborkészítés drótvázra.

Kedvenc állatok - színes tanulmány rajz készítése, tömeg arányai megfigyelése.

Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása.

A fő tömegek arányai, viszonyuk egymáshoz.

A körbejárható szobrok, plasztikák és a domborművek különbségei. Térbeli ábrázolás lehetőségei.

Mesebeli lény életre keltése agyagból, valóságos állatok jellegzetes formáival.

Aránytorzítások; kicsinyítés, nagyítás, formacserék, léptékváltás, egyensúlyi kérdések.

Az állatos plasztikák felületi megoldásai, a kültakaró megjelenítésének problémái; karcos, mintázott, simított, polírozott, festett felületek.

Kortárs állatalakos plasztikák különböző anyagokból.

Plasztikus megjelenítés fémhuzal hajtogatással.

Domborműkészítés, vékony fém, fólia, ill. lemez átdomborításával, karcolásával.

Szabadon formálható anyag – 6 óra

- Ünnepek régen és ma
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
- Az ünnep díszletei

Kedves ajándéktárgy készítése.

Síkbáb tervezése rajzolással, mesefigura síkbábjának elkészítése vegyes anyagokból.

Egy kiválasztott meserészlet illusztrálása (vegyes technikával: zsírkréta-vízfesték, tus-vízfesték, filctoll-vízfesték, tempera-kréta) Kedvenc meseszereplő síkbábjának elkészítése filcből, és más anyagokból.

A kiemelés, figyelemfelkeltés módjának feltérképezése (szín, méret, elhelyezés,

díszített felület). A megfelelő eszközök, anyagok, technikák megválasztása.
Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból.
Anyagszerű tárgytervezés a funkciónak alárendelve. A hő tárolására alkalmas kerámiatárgyak a házban (mécsesek, gyertyatartók... stb.)
Felületi díszítések az ünnepkörhöz kapcsolódóan. Földfestékes felületi színmegoldások égetés előtt, különböző színű mázak alkalmazása zsenge égetés után.
Alacsony és magastűzű kerámiák, és hozzájuk kapcsolódó mázak.
Fémfólia plasztikus alakítása, gyűrése, hajtogatása, együttes alkalmazása fémhuzalokkal.

Tér és idő feldolgozása – 8 óra

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- A mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmásé és más anyagokkal)

Meselény park kialakítása.

A meselények számára állatkert, játékpark kialakítása csoportmunkával.

A feladat lépései: Állatkerti élmények felelevenítése, az állatok életfeltételeinek megismerése fotók, videofilmek segítségével, a téralakítás szempontjainak közös megbeszélése, különböző anyagokból emelkedő, mélyülő terepek kialakítása, a terepasztalon kialakított térbe fák, növények telepítése, patakok, tavak kialakítása, építmények emelése. A dobozházakon nyílások bejáratok képzése. Utak, kerítések konstruálása, játékfigurák környezetbe helyezése.

A játékfigura „életterének” megrajzolása (grafika), megfestése (festészet).

Ember az ember által teremtett környezetében. Arányrendszerek megfigyelése, leképzése adott feladatokon keresztül, korcsoportoknak megfelelően.

Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása saját terv szerint; külső belső terek egymással való kapcsolata, viszonyuk különböző nézőpontokból.

A mi városunk – makett készítés plasztikus anyagokból. Tervrajzkészítés, elől és oldalt nézet, felülnézet elemzése, átírása téri plasztikához.

Belső és külső teret ábrázoló műalkotások megfigyelése, elemzése.

Minta, jel, kép – 6 óra

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
 - A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés
 - Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
 - Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
 - Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)
 - Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz)
- A festészetben mintát alkothat a vonalak, formák, tónushangsúlyok, színek, ecset

nyomok bármilyen ismétlődő sora. A dekoratív minta lelassítja szemünk mozgását, amikor végig pásztázunk egy kép felületen.

A dekoratív minta szerepe – síkbeli –modern jellegű kompozíció létrehozása.

Természeti formák kiemelése mintázással.(gyümölcs csendélet)

Csendélet készítése – térbeli és síkbeli grafikus ábrázolással, gazdagon mintázott felületekkel (George Braque)

A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai.

Motívumgyűjtés a magyar népművészet mintakincseiből – stilizált növény- és állatábrázolások a különböző művészettörténeti korszakokból. Engóbos agyaglap visszametszése, karcolásos díszítőeljárások.

Állatjeles pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz) korcsoportnak megfelelő technikával.

Jellegzetes minták, sordíszek felfedezése az ötvösművészetben. Átemelésük vékony fémfóliára. Saját díszítmények tervezése.

Jelképzés: szükséges és elégséges feltételek az egyértelmű jel kialakításához.

Tárgykészítés– 6 óra

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Papírszobor készítése, annak felépítésének folyamata. Az elkészült papírszobor megfestése illetve fekete-fehér grafikai eszközökkel, dekoratív minta rajzolása.

Különböző méretű tárgyak készítése azonos anyagból az anyagszerűség megőrzésével. Léptékváltás a használati tárgyakon keresztül.

Hétköznapi kerámiatárgyak és funkcióik, technikai megoldások a rendeltetésnek megfelelően. Méret, falvastagság, felületi megoldások (máz, mázatlan), ergonómiai kérdések.

Anyagkombinációk különböző tárgyak esetén. Anyagtársítási lehetőségek. (kerámia – fa, fa- textil, fém - kerámia)

Ékszerkészítés fémmel, agyaggal, gyönggyel és más természetes anyagok segítségével, anyagtársítások a méret és funkció szerint.

Évszakváltás – 6 óra

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése

Variációk a négy évszak színeire és zenéjére.

Festési gyakorlatok természeti megfigyelések (szabadtéri séta, csendélet) nyomán

A színhangulattal való festés módszere - színdominancia, színpreferencia egy-egy hangulat érzékeltetésére (szemléltetés: impresszionisták)

A különböző évszakok hangulatának megragadása grafikai technikák segítségével.
Temperafestés: színfoltok, az évszakokat sajátosan jellemző színek meghatározása.
A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája – a fazekasság, kerámiaművesség jellegzetességei.

Az évszakok és tárgyak kapcsolata, évszakokhoz, ünnepekhez köthető tárgyhasználat.
Az ünnepek tárgyai; karácsonyi tálak, kínálók, gyertyatartók, húsvéti terítékek.
Tárgyaink a múltban és a jelenben, eltűnt és megmaradt használati tárgyak, ezek változása, átlényegülése.

Megszemélyesítés – 4 óra

- Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
- Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
- Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

A természetben található formák (növény, gyümölcs, faág, állat) átalakítása, megelevenítése.

Különböző formák valóság-hű ábrázolása és képzeletbeli átalakítása.

Érzelmek, hangulatok, tulajdonságok kifejezése, kihangsúlyozása a színek segítségével.

A portréművészet válfajai, megjelenései a nagy művészettörténeti korokban.

Az érzelmek megjelenítése vagy elfedése, hamis érzelmekkel való felruházása az ábrázolt személynek.

Az önarckép kérdésköre, önláttatás különböző módon; rejtett és rejthetetlen jegyek.

Az „én” képe a saját és mások szemszögéből.

Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése.

Én és a külvilág – Önarckép megjelenítése különböző környezetben.

Jellegzetes arányok, karakterjegyek megjelenítési feladatai korcsoportoknak megfelelően.

Kisméretű kerámiaplasztika készítése az arcvonások középpontba állításával.

Arckép és portré – általános és egyedi: portrékarcolás vékony fémfóliába.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységeken keresztül a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezés, az alkotókészség fejlesztése

TANANYAG

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolási és tárgyalakotási ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek

Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

Elbeszélés vonalakkal – 12 óra

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különböző vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A vonalnak kétségtelenül van valami alapvető, primer tulajdonsága, kifejező ereje, mágikus hatalma. Vannak kiegyensúlyozott helyzetben lévők (vízszintesek, függőlegesek) és vannak átlók – dinamikusak. A jelentést hordozó vonalrendszer. A kanyargó, bonyolult vonal, az egyszerű vonal, íves – egyenes vonalakkal kompozíció készítése, gömbölyded – szögletes formák ábrázolása.

A körvonal erősen befolyásolhatja a tónusokat. Színgyakorlatok a pengeéles világos kontúrokkal, és olvadó körvonalakkal.

A kontúrok szerepe a hangsúlyábrázolásnál, vonalminőségek különbségei, lehetséges szerepük az illusztrációkban.

Történetillusztrációk a keleti és nyugati kultúrában – hangsúlyeltolódások, kiemelések, azonos és különböző grafikai megoldások.

Csempekép készítés saját grafikai terv alapján, többrétegű engóbos felület visszakarcolása színek szerint. A különböző vonalak alkalmazása a térbeliség, a fény-árnyék kifejezés szolgálatában. Variációk elkészítése több csempeképen, sorozatok

előállítás, redukciók – egyszerűsítések.

Vonalrajzos rézkarcolás a csodaszarvas terv alapján. Vonalas karcolt lemez tervezés.

A színek érzelmi ereje – 12 óra

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, tánkra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

A színek egymásra hatása, fontossága. A komplementer színek egymás erőteljes nyugtalanító hatása. A hideg meleg pszichés hőérzet relativitása.

A tiszta egymással ütköző színek síkszerű hatást eredményeznek.

Tér és tömeg ábrázolása, a világos és sötét dinamikája (előtérbe nyomul – háttérbe húzódik).

Színkompozíciók létrehozása vonalak nélkül, csak foltokkal.

A négy őselem feldolgozása színes technikával.

Sorolható apró edény szett készítése geometrikusformára, a négy őselem színének alkalmazása földfestéssel szabad technikával (ecset, szivacs, rongy, papírgalacsin...)

A színek: komplementerek, fények és árnyékok, színkontrasztok létrehozása temperával: magában való-, hideg-meleg, stb.

Párosító kártya készítése, tervezése, medálkészítés

Plasztikus figurák – formai felfedezések – 12 óra

- Figuraterv, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
 - Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
 - Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)
- Elemző tanulmányrajzok készítése. Négy lábú állatok megjelenítése síkon és térben, előtanulmányok után plasztikus megjelenítés, mintázás.

A négy lábú testfelépítésének, arányainak, színének vizsgálata képek alapján (esetleg növények megfigyelése, részeinek megnevezése, arányainak megállapítása

A grafikai megjelenítésre kiválasztott növény megrajzolása természetben is) – tanulmány rajz készítése.

Festésre alkalmas virág kiválasztása. A virág színeinek megnevezése, a színárnyalatok kikeverése. A madarak változatos formáiról szerzett ismeretek bővítése videofilmek, fotók, képzőművészeti alkotások segítségével – színes tanulmány rajz (színes ceruza, vízfestés lavírozás)

A virág és háttérének megfestése

Természetes tárgyak megszemélyesítése (kő, faág)

A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:

Óriásokról, gólemekről, kőemberekről szóló mesék képi, plasztikai feldolgozása a technika szabad megválasztásával.(rajzolás, festés)

Táltosok, paripák, szárazföldi és tengeri szörnyek megjelenítési módjai a művészettörténet

folyamán. Figuraterepmítés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése és alkalmazása egyéni ötletek és tervek alapján.

- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcolt mintákkal.
- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése.

Szoborkészítés sodrott agyagkarikákból.

Papír plasztika felépítése (állat figura, ember alak, szabadon választható téma) – erős, élénk színekkel való megfestése.

Kísérletek térbeli idomok létrehozására huzalhajtogatással: kocka, gömb, téglatest, gúla, stb.

Térháló megjelenítése – temperafestés.

Forma és térbeliség-fényárnyék, tónusok – tanulmányok formák térbeli grafikus megjelenítésére.

Kavicskő rajzolás-cipelőkő, Paripák, alumínium drótból, rézhuzalból. Pasztellkép rajzolás.

Tér és idő feldolgozása – 8 óra

- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
 - Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával
 - A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)
- A totemikus – mágikus – heráldikus tér felfogás (a kétdimenziós tér)
A kép illuzionisztikus mélysége, perspektívája; az egymást elfedő – egymás melletti formák (alakzatok) kombinációja. A középkori szemlélet, a bizánci mozaikok, ikonok. A kora reneszánsztól (perspektíva tudománya) Cézanne-ig, kubistákig (vége). A „reneszánsz tér”.

Ikonok, több alakos kompozíciók sík – dekoratív feldolgozása (mélység nélkül) grafit rajz, vonalas, tónusos felületek létrehozása, illetve valóság-hű ábrázolása (optikai tér fogalma)

Színes sík és tér jellegű kompozíciók (bizánc, reneszánsz) létrehozása.

Motívumok megformálása fémhuzalból.

A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

A szél, víz, jég hatásai a természetre, építő és bontó hatásaik a felületekre.

Anyagkísérleti játékok, építés és bontás egy sima agyagfelületen különböző anyagokkal. Plasztikus, bőrkemény, száraz, és égetett agyagfelületek roncsolása különböző módokon.

A tapasztalatok összegzése után irányított folyamatként plasztikus felület létrehozása egyszerű szögletes edényeken.

Egymás melletti formák (alakzatok) kombinációja. Zománc tájkép készítése, tárgytervezés gyöngy és huzal felhasználásával.

Minta, jel, kép – 8 óra

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)

- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
 - A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
 - Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
 - Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés
 - A tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban
 - Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)
- Az élő természet ábrázolásának megfigyelése a különböző művészeti korokban, stílusokban.

A szubjektív önkifejezés érvényesítése a megjelenítés folyamán.

Jelek, szimbólumok világa

Pecset faragása természetes anyagokból

A színek jelentéshordozó szerepe; kép a testen 6000ével ez előtt (Egyiptom, Maori test tetoválás mintája); arc-test színes vonalas, foltos minták, mintás ruha, környezett, sík ábrázolás.

Az életfa motívum megjelenése a népművészetben és a művészettörténeti korokban.

Az ábrázolások, illusztrációk különböző mintakövetése a keleti és a nyugati világ kultúrájában.

Színszimbolika. A sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany szín; színszimbólumok használata színes motívumok kompozícióba rendezésével.

Elemek jelképeinek formálása fémhuzalból, medál, ill. amulett készítés.

Elvonatkoztatás, egyszerűsítés, redukálás – jelképzés.

Kerámiakép elkészítése egy saját életfamtívum köré, színes földfestékes felületképzés, karcos díszítés. Égetés utáni mázazási lehetőségek, a fehérén hagyott részek színes mázzal történő kitöltése.

Varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, karcolás-domborítás rézlemeze. Elemek jelképeinek formálása fémhuzalból, medál, illetve amulettkészítés.

Tárgykészítés – 12 óra

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
- Agyagedény formálása felrakással
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfígura készítése
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés gyöngyfüzéssel

Mértani testek (kocka, gömb, henger, kúp) felépítése, tanulmányozása, szerkesztése, különböző anyagú, felületű tárgyak tanulmány rajza és festése.

Textúra – különböző felületek jellegzetességeinek - repedezett, rücskös, csillogó, matt, bársonyos...stb. - érzékeltetése.

Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok az európai kerámia művészetben, technikai újítások a keleti kultúra hatására.

Különböző agyagok alkalmazási területei, elterjedésük a használati szempontok szerint.

Alacsony és magas tűzű kerámiák. Az európai és a kínai porcelán.

Egyszerű edényforma kiegészítése állatos testrészekkel, felrakásos technikával és szabad formaalakítással.

A síkon megjelenő mintaterv alkalmazása gömbölyű felületen.

Rejtőzködő mintaképzés egy szabadon választott állat alapján, az elkészült tervek megjelenítése engóbbal felrakással formált edényeken.

Állatalakos plasztikák mintázása egy tömbből – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése, részletek kidolgozása.

Papírplasztika: hajtogatás, vágás, ragasztás, ill. papírforma kialakítás élhajtás vagy ragasztás nélkül.

Plasztikák huzalból és fémfóliából.

Hajtogatás, vágás, ragasztás, ill. papírforma kialakítás élhajtás vagy ragasztás nélkül.

Egyedi forma készítése huzalból. Csiga nyaklánc-karkötő. Makramé technikák.

Tervezés, tervezés menete, lépései.

Nézeti rajzok: forma és funkció. alapkövetelmények egy egyszerű használati tárggyal kapcsolatban – forma – anyag – esztétika.

Szép tárgy-jó tárgy – formaelemzés és formatervezés.

Kortárs design termékek elterjedése, sorozatgyártott és egyedi technikára épülő tárgyalakítás.

Kőfaragás, Zsírő faragás. Népi kézművesség.

Évszakváltás – 6 óra

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Megszemélyesítés
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei
- Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

A szín, mint tónus.

Variációk a négy évszak színeire és zenéjére.

A négy évszak: irodalom, zene, képzőművészet, divat stb.

Elemzés, megfigyelés, anyaggyűjtés, kapcsolatok, egyezések feltérképezése.

Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása.

A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája – a fazekasság, kerámiaművesség jellegzetességei.

Az évszakok és tárgyak kapcsolata, évszakokhoz, ünnepekhez köthető tárgyhasználat.

Az ünnepek tárgyai; karácsonyi tálak, kínálók, gyertyatartók, húsvéti terítékek.

Tárgyaink a múltban és a jelenben, eltűnt és megmaradt használati tárgyak, ezek

változása, átlényegülése.

Egyedi zománctervezés hagyományos népi technikáink. Zsugorka.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése
- A tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése
- A vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése

TANANYAG

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különbféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

Történetpszövé – történetábrázolás – 8 óra

Képzletbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)

- A megidézett kor hétköznapjainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)
Rekeszománcok megfigyelése, tanulmányozása, másolása s ezek alapján saját, történetet feldolgozó képsorozat készítése. Illusztrációk síkban.
Történetábrázolás a textileken. Képi megjeleníthetőségi formák és viszonyok.
Technikai lehetőségek. A gobeline.
Használati tárgyak megjelenítése; tanulmányrajz készítése különböző anyagból készült tárgyról (kerámia kancsó, üveg pohár, drapéria, fémvöeszközök.)
Az ókor művészeti világa, kultúra, mítosz és vallás, (Észak-Amerika, Afrika)
Használati tárgyak, kultikus tárgyak megjelenítése; tanulmányrajz készítése.
Grafika: A mindennapi élet és a munka; szórakozás, pihenés; az elveszett paradicsom legendája, az aranykor (XIV. századi mezőgazdasági munka jelenetek – tájkép, térábrázolás) rajzi eszköz eljárásokkal, vonal és folt, a szín-folt kapcsolata; vázlatok lavírozott tussal.
Festészet: Aratás Egyiptom, reneszánsz (Brueghel) és a XIX. században (Van Gogh, Renoir, Chagall)
Különböző kompozíciós változatok a színdinamika, a szíkontraszt alapelemeire
Kísérletezés a különböző minőségű és tulajdonságú festékekkel.

Környezetábrázolás – hangulatteremtés – 8 óra

- A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)
- kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal
- Makett készítése vegyes technikával
- Makett-készítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával
Alapformák (téglatest, kocka, gúla) vázának hajtogatása huzalból.
Az előzőek tapasztalatai alapján házak, háztípusok vázszerkezetének megformálása fémhuzalból.
Apró agyagtéglák sorolásával és/vagy lapnyújtott agyaglapokból épített szerkezetek készítése. Felületi megoldások az anyaghasználatnak megfelelően; finom és durva samottos fehér agyag és a fazekasagyag adta lehetőségekkel.
Az épített és a természetes környezet viszonya. Textiles formatervezés az épített és a természetes közegben.
Festészet: Festési gyakorlatok természeti megfigyelések (szabadtéri séta, csendélet) nyomán

A légköri perspektíva és a színek szerepei. A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése

Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)

Grafika: Természeti formák grafikai tanulmányozása, majd átírási lehetőségeivel való játék. Humoros, játékos formák megalkotása. Ezek felhasználása a képépítés folyamatában

Térkifejező ábrázolás – ennek gyakori módja a formák feljebb - lejjebb helyezése, a takarás, a néző pont, a testesség, az árnyékok érzékeltetése. (dúc nyomatok, tépett, vágott papírragasztás, nyomtatott kompozíciók készítése)

A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése.

Az ablakon át látható világ (ábrázolás pittkrétával, festéssel).

A környezet épített elemeinek rajza, az ember által épített tér ritmikája, illeszkedése a természetes környezetbe.

Színharmóniák – 8 óra

- A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig
- Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
- Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Választott figura, állat, növény főnézeti rajzának kivágása és ragasztása - fekete-fehér kompozíció, majd a feladat megoldása komplementer színpárokkel (ragasztás, grafit, színes ceruza).

Grafit „tónuspiramis” készítése – fentről lefelé haladva minden emeleten egy téglával több tónus szerepeljen.

A természetes és mesterséges színek, a direktszínek megjelenései a hétköznapokban.

A minket körülvevő tárgyvilág színei, a színek hangulati hatása az enterőrökben.

Természetes színek a kerámiaművészetben; az őskori művészeti színvilága, a földfestékek adta színezési lehetőségek.

Természetes színek alkalmazási területei napjainkban.

A fekete fehér mintatervezés. A kiemelő színek, és tompító színek. Festett varrott foltkép készítése, színharmóniára.

Festészet: A színekhez, tónusokhoz, kapcsolódó legalapvetőbb módszereket, amelyeket a festő munkája során hasznosíthat (színes kontraszt, tónus kontraszt, komplementer, szimultán, mennyiségi stb.) A lokális szín (síkszerű hatása) és atmoszferikus színek (milyennek is látszik a tárgy a valóságban egy bizonyos pillanatban). Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással).

Grafika: Impresszionizmus (Monet) és a divizionizmus (pointilizmus) (Seurat), a vibráló képfelület hatás. Az optikai színekről és a tér és fényviszonyának megteremtése.

Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka.

Telt és tört színek, a tónus, mint szín; (hígított tus vázlatok, krétával, szénrel, kevert eljárással).

A minket körülvevő tárgyvilág színei, a színek hangulati hatása az enterőrökben.

Rész és egész – 10 óra

- Papírhozzók készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)
- Rózsablak – színes kép készítés
- Üveglablakok
- Királyábrázolások, arcképek, egészalakos ábrázolások viaszkaparásos technikával
Bizánci freskók, mozaikok megfigyelése, a szereplők öltözetének és ékszerviselésének részletes tanulmányozása. Ékszerek és viseletek tervezése.
Középkori, történetet ábrázoló üveglablakok tanulmányozása, részleteinek megfigyelése, másolása. Saját színes részekből álló, cselekményt illusztráló üveglablak tervezése, kivitelezése különböző grafikai eszközökkel.
Apró kerámiamozaik készítése lapnyújtásos technikával, földfestékes kifestés a színterveknek megfelelően.
A mozaikkép a patchwork képek. Patchwork táskák készítése, folt, rész és egész.
Grafika: Szerkezettel kapcsolatos feladatok (rész-egész, folyamat, kezdet, vég, sorrend) gyakorlati alkalmazása tematikus munkán (pl.: szüret).
Technika: grafit, filctoll, papírdúc, papírvágás, ragasztás
Mozaikszerű fekete-fehér és színes feladatok, kompozíciók készítése.
Állat és virág részei (fej, szár, levél) színes mozaikkép szerű megjelenítése.
Festészet: A mozaikművészet kialakulása a művészet történetében.
Papírhozzók készítése (ókori vagy bizánci minták alapján) színes újságpapírból egyéni tervek alapján.
Királyfejek, egészalakos figurák mozaikkép szerű megjelenítése.
A mozaikművészet kialakulása a művészet történetében.
Papírhozzók készítése (ókori vagy bizánci minták alapján) színes újságpapírból egyéni tervek alapján.

Képeskönyv – 8 óra

- A mai életünk kódexe
- A könyvkötés, irkafűzés alapfogása
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)
Betűtípusok tanulmányozása, betűk rajza, saját díszes monogram tervezése.
Különböző betűtípusok (írott – nyomtatott) nagyméretű hajtogatása huzalból.
Könyvborító kerámia berakásos díszítése, gipszformába karcolt minta agyagnyomatával.
Párnakönyv készítése illusztrációval. A hímzés.
Grafika: Könyvborító és illusztrációkészítés (egy-két betű karakter megtanulása) Az eddigi megtanult nyomhagyási, sokszorosítási módszerek alkalmazása. Betűkép, iniciálé készítése (kódex példa), szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)
A mai életünk kódexe.
Festészet: Egy színes leporelló, színes illusztrációkkal (tempera, aquarell, olaj pasztell, pór pasztell).
Könyvillusztrációk megjelenése, különböző illusztrációs megoldások a keleti és a nyugati kultúrában.(szén és pór pasztell, pasztell és tollrajz kombinálása) Könyvtári

gyűjtőmunka.

A papír tulajdonságai, a könyvkötés alapfogásai.

Egy hétköznapi jelenet elkészítése könyvillusztrációként.

Illusztrációs könyvborítók, díszítéses berakások különböző anyagokból.

Mintakincs – 8 óra

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

A Karoling kor által átvett ősi kelta díszítőművészet fonatos – kanyargós ornamentikájának tanulmányozása, ezek alapján önálló és sorolható minták tervezése.

Az organikus és geometrikus mintaképzés lehetőségei.

Nyitott és zárt terület minták tervezése és átírása különböző anyagokra.

Fedeles tárolóedény külső és belső mintaképzése formakövető eljárással.

A mintatervezés. Zárt, folyamatos és raport minta. Ruhatervezés, és a minta. A bordűr.

Grafika: Az élő természet ábrázolásának megfigyelése a különböző művészeti korokban, stílusokban.

Az ókori Észak-Amerika mintakincse megfigyelése, díszítések gyűjtése, rajzolása, részletek nagyítása, és sokszorosítása (textilminta tervezése, asztalterítő, függöny, takaró, fali szőnyeg, tapéta, bútorszövet) fekete fehér rajz.

Festészet: Festészeti eljárásoknak megfelelően színes kompozíciók létrehozása, az ókori Észak-Amerika mintakincse megfigyelése.

A színek jelentéshordozó szerepe; kép a testen 6000 évvel ez előtt (Egyiptom, Maori test tetoválás mintája); arc-test színes vonalas, foltos minták, mintás ruha, környezett, sík ábrázolás.

Plasztika – 10 óra

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)

Fantasztikus figurák, állatalakok, vízköpők. (gótikus templomokról; mintázás agyagból)

Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Padtárs, osztálytárs oszlopszobrának elkészítése agyagból, purhabból – merev megnyújtott alakokkal, elnagyolt formákkal, naív megfogalmazásban. Alumíniumfólia felhasználása plasztika készítésére.

Az egy tömbből mintázott agyagszobrok kiüregelése

Fantasztikus figurák, állatalakok vízköpők.

A valóságos formákból kiindulva kitalálni érdekes megoldásokat az íves formák témakörében, majd megszemélyesíteni a formát élőlényekre jellemző részletekkel kiegészítve.(rajz) Az elkészült rajzok alapján, szoborkészítés sodrott agyagkarikákból.

Festészet: Íves formákból papírdomborművet tervezése, megfestése temperával.

Természetben található henger-gömb forgásformákat (pl: alma, körte, faág) tanulmány rajz készítése tollal és ceruzával, majd ennek a mértani formává egyszerűsített alakját. Természeti formák festése, álatok madarak plasztikus ábrázolása festéssel. A növény, termés, kedvenc állatok tanulmányrajz és festés (vízfestés, tempera, pór pasztell), tömeg arányai megfigyelése, majd aranytalanná átalakítása.

Öltözéktervezés – 4 óra

- A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)
- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Saját, díszes korona – sisak – fejpánt készítése alumínium fóliából és különböző papírokból középkori művészettörténeti példák felhasználásával.

Festészet: Utazás ókori Egyiptomban, minta kincséből merítve, modern öltözéktervezés, festéssel, erős színfoltokkal.

Grafika: Öltöztethető baba tervezése (Utazás ókori Egyiptomban)

Beszélgetés korunk divatjáról, képzőművészeti alkotások segítségével

Az ismeretek alapján ruhatervek (női-férfi, mai-régi, történeti-népi ruhák és tartozékok) készítése. A tervek kivitelezése különféle technikákkal: aprólékos mintás grafit és tollrajz.

A fehér papírból kivágott ruha ritmikus mintázása burgonyanyomattal

Papírzsebkendő vízfestéssel való batikolásával színes nyári ruha készítése.

Arcképtár – 6 óra

- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
 - Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)
- A portréábrázolás különböző válfajai. Stílusok és korok a portréábrázolás tükrében a művészet történetében.
- Önarckép egyiptomi, görög és középkori környezetben. Fekete kontúros síkábrázolásos, színes grafikus megfogalmazásban.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakításig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése
- A kézműves tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása

TANANYAG

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formai, szintani alapismeretek

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

Történetábrázolás – 8 óra

- Életképek egy elképzelt helyszínen (reneszánsz palotában; illusztrációk különböző színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

- A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)
A reneszánsz minta. A reneszánsz jacquard textilek. A brokátok.
Grafika: A mindennapi élet és a munka; szórakozás, pihenés; az elveszett paradicsom legendája, az aranykor (14. századi mezőgazdasági munka jelenetek – tájkép, térábrázolás) rajzi eszköz, eljárásokkal.
Festészet: Aratás Egyiptom, reneszánsz (Brueghel), XIX. században (Van Gogh)
Történetábrázolások különféle anyaghasználatokon keresztül, középkori kárpitokon, kerámiatárgyakon, ötvösmunkákon, az anyagfelületek megmunkálási lehetőségei, különbözőségeik.

Tornyok, várak, paloták – 8 óra

- Épületábrázolás tusrajzzal
- Struktúra – textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makett-készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában
Rend, szerkezet, harmónia érzékeltetése színben és formában.
Aranymetszéssel való ismerkedés és használata, arányrend képzés.
A különböző textíles felületek megjelenítési lehetőségei rajzi eszközökkel
Festészet: Épületábrázolások napjainkban és a korábbi korokban (ókori, középkori műalkotásokon megjelenő építmények) technikai lehetőségek. (színesen lavírozott tus és grafit vázlatok, rajzok).
Grafika: Épületábrázolás tussal – a lavírozás. A struktúra – textúra fogalma, alkalmazási lehetőségeik az épületek megjelenítéseinél. Formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal, grafit).
Makett-készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában
Agyaglapokból épített geometrikus formájú épület makett készítés, kiegészítése egyéb anyagokkal égetés után.

Színharmóniák – 10 óra

- Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)
Sgraffito falfestés technikával való ismerkedés – színes rétegekből rétegesen kikapart díszítés
Az eljárás alkalmazása – olajpasztell visszakarcolással.
Egy általunk formatervezett egyszerű textíles tárgy makettezése.
A tanultak alkalmazása digitális technikával is, egyszerű grafikai programok színes alkalmazásai. Gyűjteménykészítés a könyvtárban és az interneten.
A színek megjelenése a tárgyvilágban, napjaink nélkülözhetetlen kellékei és hatásaik.
Ergonómiai alaptörvények.

A kerámiaművesség színezési lehetőségei; égetés előtti és utáni eljárások. A természetes és mesterséges színek megjelenései a porcelán designban. Kortárs alkotók megvalósult tervei és műtárgyaik a piacon.

Festészet: A színekhez, tónusokhoz, kapcsolódó legalapvetőbb módszereket, amelyeket a festő munkája során hasznosíthat (színes kontraszt, tónus kontraszt, komplementer, szimultán, mennyiségi stb.) A lokális szín (síkszerű hatása) és atmoszferikus színek (milyennek is látszik a tárgy a valóságban egy bizonyos pillanatban). Grafika: Impresszionizmus (Monet) és a divizionizmus (Seurat), a vibráló képfelület hatás. Az optikai színekről és a tér és fényviszonyának megteremtése.

Környezetábrázolás – kép és valóság – 12 óra

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon át látható világ (ábrázolás pittkrétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)

Épület perspektivikus ábrázolása fénykép vagy festmény alapján vonalhálóval. Ezek alapján fonalragasztással, ill. huzalhajtogatással való ábrázolás.

Textilek körülöttünk: drapéria rajzolása.

A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése – művészettörténeti előképekkel (az antik világ tanulságai a reneszánsz korban).

Festészet: Festési gyakorlatok természeti megfigyelések (szabadtéri séta, csendélet) nyomán.

A légköri perspektíva és a színek szerepei.

Grafika: Természeti formák grafikai tanulmányozása, majd átírási lehetőségeivel való játék. Humoros, játékos formák megalkotása. Ezek felhasználása a képépítés folyamatában.

Térkifejező ábrázolás – ennek gyakori módja a formák feljebb - lejjebb helyezése, a takarás, a néző pont, a testesség, az árnyékok érzékeltetése.

Környezetábrázolás a domborműveken; plasztikai megfogalmazások a síkábrázolás szabályaival.

Domborműkészítés egy saját rajz alapján (egy építészeti tér kiragadásával pl.: az iskolai folyosó része).

Képeskönyv – 8 óra

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése
- Növények, állatok megfigyelés alapján készült illusztrációi
- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Leonardo tanulmányainak megfigyelése – részletrajzok készítése és összefoglaló jelekké alakítása – ezek meghajtogatása huzalból.

A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, ábrázoló skiccek készítése.

Növények, állatok megfigyelése alapján készült illusztrációk – középkori vallási és

világi illusztrációk.

Az alkalmazott és képgrafika különbségei, megjelenései a hétköznapjainkban.

Az értelmező és magyarázó rajzok készítése egy adott témára, részletek, leírások és kiegészítések (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal) megjelenítés plakátformaként.

Festészet: Egy kiválasztott történetet illusztrálása vegyes technikával (tollhegy, tusrajz - pasztell).

Grafika: Kézírásos aprólékos, részletes ceruza és tusrajzokkal, könyvborító létrehozása.

Illusztrációs könyvborítók, díszítései berakások különböző anyagokból.

Könyvborító kerámia berakásos díszítése, gipszformába karcolt minta agyagnyomatával. Projektfeladat a kerámia műhelygyakorlathoz kapcsolódóan.

Mintakincs – 12 óra

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)
- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Magyar népi reneszánsz mintakincsének tanulmányozása, rajzolása, alapvető mintaalkotó egységek megfigyelése és új minták létrehozása. Minták átnyomása, karcolása vékony fémlemezbe.

Virágos erdélyi zománcok tanulmányozása, saját tervek készítése.

Óriás textilkép festése. Kimonó tervezése készítése.

A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése. Az organikus és geometrikus mintaképzés lehetőségei. Nyitott és zárt terület minták tervezése és átírása különböző anyagokra.

Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése

Festészet: Kockákra épített kompozíciókat, színes foltokból, egymásra (rétegezett) és egymás mellé rendezett pontos, vonalas, foltos mintával.

Grafika: Képzeltbeli erdő, tájkép, óriás lények, a korra jellemző textilmintákkal, díszítésekkel létrehozása.

Zárt formájú kerámiaedény felületi mintaképzése saját mintaterv alapján; külső és belső íves felületek kitöltése a formához igazodva. Mintaképzés megvalósítása saját készítésű tárgyon a kerámia műhelygyakorlattal párhuzamosan.

Fény-árnyék jelenségek – 12 óra

- Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával
- Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására
- Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

- Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”
Fény árnyék, sötét világos, színpárokra 10x10es zárt kompozíciójú mintatervezés. A minta elhelyezése pólón.
Festészet: Kísérletezés egy-két érdekes formájú tárggyal, erős fényű lámpával világítva különböző irányokból. A megvilágított és az árnyékos rész közötti különbség, a vetett árnyék formája. Szürrealista képek létrehozása, megszemélyesítéssel. (Dali)
Grafika: Természetes fényben érdekes tárgyból álló beállításról tónusos tanulmány rajz a fények és árnyékok érzékeltetésével. A látvány egyszerűsítve ábrázolása. (tustinta, ecset)
Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával
Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése

- Az önálló kézműves tárgyalakotás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása
- A képi műveltség bővítése

TANANYAG

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák

A stílusorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

Történesábrázolás – 8 óra

- Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- Grotteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások) Fény-árnyék hatásokkal való ismerkedés műalkotásokon keresztül, ellentétek konfliktusa, mozgalmasság, formaellentét használata – akvarellfestés.
Az öröm megfestése, vonalak ritmusával, a színek ragyogásával; lakodalmak, multságok, felvonulások (Tiziano Istenek lakomája, Brueghel, Chagall, Monet).
Az öröm megfestése vonalak ritmusával.
A pihenés, a szórakozás szellemének ábrázolása (Matisse)
Naiv festészet (Labdajáték című kép – Rousseau-1908)
Történetábrázolások különféle anyaghasználatokon keresztül, középkori kárpitokon, kerámiatárgyakon, ötvösmunkákon, az anyagfelületek megmunkálási lehetőségei, különbözőségeik.

Tornyok, várak, paloták – 4 óra

- Épületek belseje, bútorai
- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
Barokk épületek (templomok, paloták) főnézeteinek ábrázolása tussal.
Barokk oszlop, kehely, stb. faragása purhabból.
A várak és berendezésük. Tervezzük meg saját várunkat! Belső tér tervezése. Textiles megjelenítések. Filctechnika.
A reneszánsz és barokk építészet legfontosabb épületei, változásai. Az épületek rendeltetései, elhelyezkedésük. A világi és vallási építészet legfontosabb alkotásai. Épület enteriőrök, reneszánsz és barokk bútorok.

Formaszerkezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Várak, várkastélyok, arányos és aránytalan, realisztikus és meseszerű ábrázolás, sík és térbeli, perspektivikus ábrázolás (tempera, vízfestés, olaj)

Épületek grafikai eszközökkel. grafit (vonal, folt), tus (toll, ecset), dúc nyomat.

Makett-készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában.

Agyaglapokból épített geometrikus formájú épület makett készítés, kiegészítése egyéb anyagokkal égetés után

Színharmóniák – 4 óra

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Barokk csendélet: színharmóniák – akvarell-temperasorozat készítése beállítás alapján.

A számítógépes grafika és lehetőségei a ruhatervezésben, mintaképzési, struktúraképzési lehetőségek.

Festészet: A színekhez, tónusokhoz, kapcsolódó legalapvetőbb módszereket, amelyeket a festő munkája során hasznosíthat (színes kontraszt, tónus kontraszt, komplementer, szimultán, mennyiségi stb.) A lokális szín (síkszerű hatása) és atmoszferikus színek (milyennek is látszik a tárgy a valóságban egy bizonyos pillanatban).

Grafika: Impresszionizmus (Monet) és a divizionizmus (Seurat), a vibráló képfelület hatás. Az optikai színekről és a tér és fényviszonyának megteremtése.

Érzelmek megjelenítése tenyérrel, ujjal festéssel elsötétített teremben különböző hangzásokra. A mozdulatok, vonalak, gesztusok felhasználása a későbbi tervkészítésekhez, konkrét mintaképzések.

Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik. A tanultak alkalmazása digitális technikával is, egyszerű grafikai programok színes alkalmazásai. A színek megjelenése a tárgyvilágban, napjaink nélkülözhetetlen kellékei és hatásaik. Ergonómiai alaptörvények.

A kerámiaművesség színezési lehetőségei; égetés előtti és utáni eljárások. A természetes és mesterséges színek megjelenései a porcelándesignban. A színtestes és matricás dekorképzés. Kortárs alkotók megvalósult tervei és termékeik a piacon.

Öltözéktervezés – 4 óra

Tanszakok közötti projekt feladatsor

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Barokk ékszerek gyűjtése képzőművészeti alkotásokról, ill. fotókról. Formakincs megfigyelése, elemzése, ékszertervezés.

A természetes környezetünk, montázs készítése, varrással, ragasztással.

Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes

grafikai programok használatával).

Reneszánsz viselet tervezése (elsődleges és másodlagos színek használata).

Reneszánsz viselet tervezése színezet rajz-vonalas részletek kidolgozása).

A különböző anyagok megjelenése egy öltözéken belül. Különböző iparművészeti ágak egy adott termék – öltözék – megjelenésével kapcsolatban. A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás) A bőr, textil, mesterséges anyagok, fém, kerámia, stb. felhasználási lehetőségei.

Komplett öltözék együttes létrehozása adott témára (pl.: évszakhoz köthetően).

Kiegészítő tervezés – ékszerkészítés természetes anyagokból.

Kerámiagyöngysor, medál, amulett tervezés, készítés különböző agyagokból. Színes földfestékek és mázak alkalmazása. Magastűzű kerámiák és mázaik alkalmazása apró kerámiaékszerek készítésénél. A színek, vonalak, minták összehangolása a különböző anyagok használatánál az öltözék együttes létrehozásánál

Kép és valóság – 8 óra

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés
- A perspektíva és az axonometria fitorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)
- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közletről – és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Festészet: Festési gyakorlatok természeti megfigyelések (szabadtéri séta, csendélet) nyomán

A légköri perspektíva és a színek szerepei.

Grafika: Természeti formák grafikai tanulmányozása, majd átírási lehetőségeivel való játék. Humoros, játékos formák megalkotása. Ezek felhasználása a képépítés folyamatában.

Térkifejező ábrázolás – ennek gyakori módja a formák feljebb - lejjebb helyezése, a takarás, a néző pont, a testesség, az árnyékok érzékeltetése.

Illuzionisztikus geometrikus plasztika építése agyaglapokból, mely a perspektíva szabályait eltúlozva, megfordítva alkalmazza.

Mintakincs – 8 óra

- Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Barokk véset – egyedülálló korsajátosság! Mintarendszerek formatervezési és szerkesztési szabályainak elsajátítása, saját lemezvéset tervezése.

Függöny, és térelválasztó készítése és tervezése.

Természeti motívum felhasználásával kalaptervezés, formai és minta megfogalmazásában.

Festészet: Kockákra épített kompozíciókat, színes foltokból, egymásra (rétegezett) és egymás mellé rendezett pontos, vonalas, foltos mintával.

Grafika: Képzeltbeli erdő, tájkép, óriás lények létrehozása, a korra jellemző textilmintákkal, díszítésekkel.

Az organikus és geometrikus mintaképzés lehetőségei. Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín- és forma-variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Nyitott és zárt terület minták tervezése és átírása különböző anyagokra

Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív-negatív formákká, ritmussá rendezése
Geometrikus és íves kerámiaedény felületi mintaképzése saját mintaterv alapján; külső és belső íves felületek kitöltése a formához igazodva. Mintaképzés megvalósítása saját készítésű tárgyon a kerámia műhelygyakorlattal párhuzamosan.

A tárgyak egyedi vonásai – 8 óra

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében
 - Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)
- Barokk ötvöstárgyak és épületek összehasonlító elemzése, arányainak, formai jellegzetességeinek, díszítményeinek tanulmányozása, tanulmányrajz készítése fotó alapján.

Textiles tárgytervezés a XX. században a forma, anyag és funkció viszony. Adott textiltől tárgyalakotás

Az ősember mindennapi eszközhasználatáról képek gyűjtése (sarló, hajtódárda, dobólándzsa, agancsok), kultikus tárgyak, szobrocskák, kerámia edények (színes ceruza, grafit) rajzolása, illetve festése (vízfestés, viaszkarca).

Használati tárgyak megjelenítései a művészet történetében; csendéleteken, enteriőrökben.

Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotókból, installációkból.

Célszerűség és használhatóság a tárgytervezésben.

A tárgyak összhangja – 10 óra

- Hangszerek
- Klasszikus és saját megoldások
- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta)

Gyertyatartók, fémszelencék beállítása, a fémes felületek rajzi megfogalmazása.

Általunk készített szövött szőnyeg drapéria grafikai megjelenítése

Hangszeres beállítás rajzolása (grafit, dúc nyomat), festése (Braque, Matisse) a térbeli ábrázolás fejlesztése.

Csendélet ábrázolások a művészet történetében a különböző korok tükrében.

A klasszikus megjelenítés mód alkalmazása ötvözve az egyéni ötletekkel, stílussal.

Vizsgamunka készítése – 14 óra

Értékelés és kiállításrendezés – 4 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT TANTÁRGYBÓL

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalakotó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végig vitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT TANTÁRGYBÓL

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

Vizsgamunka bemutatása 15 perc

Helyszínen megoldandó feladat kivitelezése 105 perc

A vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgy együttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése:

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy **célja** a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy **feladata** előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

ALAPFOK 1. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

TANANYAG

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

A vonal – 10 óra

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések
 - A vonal, mint mozgásnyom
 - Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
 - Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon
- A pont – sűrűsödés, ritkulás, vonal és folt képzése ponttal (eső, esőcseppek, szirmok).

A vonal – sűrűsödés, ritkulás, vékony, vastag, rövid, hosszú, vonalból foltképzés (zápor, szalmakötegek).

A folt – kicsi, nagy, fekete-fehér foltritmus.

Raszter és felületechnikák létrehozása. Frottázs technika.

Műalkotások bemutatása: őskori barlangrajzok, pointilista képek, Victor Vasarely vonalas jellegű képei).

Vonalas felületi díszítmények a kerámiaművészetben: őskori kerámiaedények gabonavonalas díszítményei.

Gipszlapba karcolt különböző minőségű vonalak lenyomata, kompozíciós lehetőségei.

A szín – 10 óra

- Szín és mozgás
 - Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
 - Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
 - Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
 - Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
 - A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
 - A tárgy megszemélyesítése, a lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével
 - A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével
- Ismerkedés a színekkel: a fő- és mellékszínek megismerése, színkeverési próbálkozások.

Színkontrasztok szerepe; a hideg-meleg színek megismerése, a sötét és világos színek hangulati hatása.

Saját tervezésű meselény elkészítése festékpacából. Szokatlan formájú rajzlap használata a lényt körülvevő környezet megtervezéséhez.

A lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével.

Felület és forma – 6 óra

- Különböző felületek és formák által kiváltott érzelmek
 - Játékos forma- és felületalakítási kísérletek
 - Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
 - Különböző érzelmi állapotok lenyomata
- Játékos forma- és felületalakítási kísérletek, gesztusok által létrehozott foltok, felületek. Hétköznapi tárgyak lenyomata különböző felületeken (durva kő, gipsz, kavics, finom felületű papír...) Kompozíció készítése adott témára (mese, monda, vers...) a lenyomattervek alapján.
- Színes és fekete-fehér megoldások párhuzamosan.
- Különböző felületek gyűjtése (élő-élettelen), technikai megoldások.

Felület és textúra – 6 óra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosítása
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat.
Gipszlenyomat készítés különböző anyagok felületéről, száradás után grafitos átdörzsölés papírra.

Frottázs technika alkalmazási területei egy kompozíció létrehozásában.

Egyedi textúraképzés plasztikus felületen - agyag, gyurma, plasztilin – gipsznegatív elkészítése után átdörzsölés.

Plasztikus felületképzés textil és papír felhasználásával.

Felületképzés különböző festészeti technikák felhasználásával – sűrítés, hígítás, rétegzés, visszakaparás, stb.

Minta a környezetben – 8 óra

- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése
- Minták a természetben: A természetes és mesterséges környezet kialakulása, tanulmányozása.

A gyűjtött növényi részek formáinak, felületének, színének, rugalmasságának vizsgálatával felhasználhatóságuk kitalálása. Növényi részekből készült tárgyak, alkotások bemutatása.

A préselt növényi részek, kéregdarabok, termések rendezgetésével, dekoratív felületalakítási kísérletek készítése.

Minták az ember alkotta tárgykultúrában. Népművészet és design – párhuzamok és ellentétek.

Mintalétrehozási eszközök technikák.

A tárgyak mintakincseinek változása az iparművészet történetben; pl.: szecessziós tárgyak – napjaink tárgyai.

Díszítés, díszítmények – 8 óra

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Elsődleges és másodlagos mintagyűjtemények elkészítése. (Természetből vett és az ember által egyszer már kitalált majd tovább gondolt minták.)

Organikus díszítmények kialakulása, alkalmazási területei. Növények: fák, cserjék, virágok – szirmok, bibék, porzók.

Állatok: szárazföldi, vízben, levegőben élő, kétlélűek – szőr, tollak, pikkelyek.

Geometrikus díszítmények kialakulása, geometrikus minta alkalmazási területei.

Kristályos szerkezetek, törésvonalak, ember alkotta tárgyak, szerkezetek, város, városkép, térkép, stb.

Nyomhagyás – 4 óra

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
 - Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékekkel
- Folt létrehozása az emberi testrészek felhasználásával: test/kéz nyomat, körvonal.
Nyomhagyás termékekkel, természetes anyagokkal.
Nyomhagyás mesterséges anyagokkal – cipő, radír.

Kompozíció – 8 óra

- Képi elemek rendezése
 - Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással
- Ellentéppárokkal komponált tárgykompozíció készítés csoportmunkában. Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása síkban monokróm festéssel, kollázssal.
Szimmetrikus, aszimmetrikus, átlós, rendezett, rendezetlen, nyugodt, mozgalmas, kicsi, nagy, nyitott, zárt.
Szín a kompozícióban, színek hatása a kompozícióra, kint-bent viszonya. Domináns és visszafogott színek, a kompozíció torzítása, szín ereje, súlya.

Képalkotás – 10 óra

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával
 - Történetek, mesék, versek, dalok, szólások, mondások jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs).
- Ismerkedés a kiemeléssel, a lényegmegragadással. Karakter kifejezése arányok torzításával. Hasonlóság, azonosság, különbözőség felismerése, a jellemvonások felismerése képekről, fotókról.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

ALAPFOK 2. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés

TANANYAG

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

A vonal – 10 óra

- Vonalak a térben
- Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában
Különböző vonaltípusok és minőségek felsorakoztatása, ritmikus kompozíció készítés (adott témához).

A vonalzó helyes használata, alkalmazási területe a tervezés során.
Drót Kompozíciók létrehozása, egyvonalú rajzok előkészítése.
Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában.

A szín – 10 óra

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása szín cserével

Felület és forma – 8 óra

- Ellentétek, felületi kontrasztok
 - Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
 - A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk
- Ellentétek megjelenítése adott felületen; sík és plasztikus megoldási lehetőségek. A szomorú-vidám, gyors-lassú, durva-finom, stb. ellentétpárok megjelenítése különböző technikával szürkeárnyaltos és színes kompozícióként.
- Formatervezés alapjai, formatan. Felület és forma egymásra hatása.
- Kis agyaglap felületen (például: 10x10cm-es) karcos, nyomkodott, simított, stb. technikával kialakított felületi játékok. Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása. Az elkészült négyzetek egymás mellé sorolásával plasztikus felületkomponálás, majd a látvány grafikai megjelenítése. Lehetőség szerint műhelylátogatással egybekötött csoportmunka, több tanzak projektfeladat megoldásaként.

Felület és textúra – 6 óra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek
 - A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
 - Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése
- Felület: textúra (szövet, szerkezet, összetétel) és faktúra (az alapanyag „felület” kidolgozási módja).
- Szabad szemmel alig látható felületi különbségek mikroszkóp alatt.
- Adott anyagon belül gyűjtött képek komponálása (különböző textíli felületek nagyított képei egymás mellett).
- Csak textilek, csak fakéreg, csak állatok... megjelenítései kompozícióként, majd ezek keverése csak színárnyalatok szerint (pl.: csak a sárgás textil, sárgás fakéreg, sárgás állat...).

Minta a környezetben – 8 óra

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással.
Pl.: nagyméretű plakát festés egy adott állat mintázata szerint A0-s csomagolópapíron, majd apró bélyegterv készítés ugyanezen szempontok szerint kicsiben.
Sűrű, ritka, sík, térbeli, kicsi, nagy, szabályos, szabálytalan, zárt, nyitott, sorolás, rapport, metszett.
Az állatok mintáinak és az őket körülvevő környezet mintázatának összevetése.

Díszítés, díszítmények – 8 óra

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal
Pl.: kidobásra szánt régi szék, rejtőzködő szafari mintázattal, vagy régi kidobásra ítélt kisebb padok, vagy asztallábak díszítése „bogarasra” – élénk színek és mintázatok felnagyítva.
Jel, jelentés, szimbólum.
Díszítő művészetek a művészettörténet során és a kortárs művészetben.
Kevesebb több elmélete a díszítő művészetben.
Skandináv és mediterrán díszítmények összehasonlítása.

Egyszerű nyomatok – 4 óra

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)
Az erő hatása a felületre.
A saját kezünk, ujjunk, talpunk lenyomatai, sokszorosításával létrehozott kompozíciókészítés.
A hétköznapi tárgyaink nyomai, nyomhagyási képességük; szivacs, papírgalacsin, fogkefe, telefonkártya.
Általunk tervezett és elkészített egyszerű nyomhagyó pecsétek készítése krumpliból, radírból.

Kompozíció – 8 óra

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)
Kompozíció kialakítás tervezési menete, kompozíció felépítésének lépései, szerkesztése.
A korábban tanult technikák alkalmazása a kompozícióképzés során (felületi textúra, díszítés, nyomatkészítés)
Síkbeli – térbeli kompozíció.
Valóság és fikció – síkban és térben.
A kompozíció és azon túl építés – bontás.

Képalkotás – 10 óra

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika) színes és szürkeárnyalatos képek esetén. Tanulmányrajzok.
Különböző illusztrációk a világ különböző tájairól, európai és távolkeleti népmesék. Ugyanazon képelem különböző megoldásai világtájak szerint (a Nap, a Fa, a Folyó, Emberek, Állatok ...).

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- vonal a térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása

- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása

TANANYAG

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmóniák, színkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornyomat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhatalati és munkavédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

A vonal – 10 óra

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A pont – sűrűsödés, ritkulás, vonal és folt képzése ponttal.

A vonal – sűrűsödés, ritkulás, vékony, vastag, rövid, hosszú, vonalból foltképzés (zápor, szalmakötegek).

A folt – kicsi, nagy, fekete-fehér foltritmus.

Raszter, pont vonal folt segítségével tanulmányrajz elkészítése.

Raszter és felületechnikák létrehozása. Frottázs technika.

A vonal megjelenési formái a valóságban, a népművészetben és a képző- és iparművészetben.

A vonal, mint mozgásnyom; eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása. Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más-más felületeken és anyagokon.

Műalkotások bemutatása: őskori barlangrajzok, pointilista képek, Victor Vasarely vonalas jellegű képei).

Vonalas felületi díszítmények a kerámiaművészetben: őskori kerámiaedények gabonavonalas díszítményei.

Gipszlapba karcolt különböző minőségű vonalak lenyomata, kompozíciós lehetőségei.

A változások vizuális nyomai.

A vonal változása különböző hatások szerint (gyors mozdulat, sötét terem...)

Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok. (Vonalrajz zenére sötétben és világosban.) Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése.

A szín – 8 óra

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által
- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
- Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre – különös tekintettel a sötét-világos kontrasztra

Színek hatása egymásra.

Színek hatása a személyiségre és környezetre.

A szín és tapintás kapcsolata, képzettársítás.

Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése.

A fény hatása a színekre, valőrök, reflex fények.

Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése. Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák.

Színelmélet alapjai; a fő és mellékszínek. Szín párok. Kontrasztok. Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre, különös tekintettel a sötét-világos kontrasztra.

A felület – 6 óra

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés – 4 óra

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása
 - Az elkészült lapokból képtárgyak készítése
- Dúckészítés, dúcnyomás.
- Felületmódosítások, felületfejlesztések.
- Felületlétrehozás az akvarellfesték és só technikájával, kémiai hatások.
- Hálózatlétrehozás hengerléssel, gyúrt papír nyomdai festék, mintás felület létrehozása.

Minta a környezetben – 6 óra

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése
- A gyűjtött és tovább gondolt mintakincs felhasználása tárgyakon
- Termés tanulmányrajz, ebből mintatervezés, ill. mintatervezés a termésre.

Mintás térkompozíció létrehozása

Sötét és világos minták a természetben, körvonal körülöttünk.

Környezetünk dekoratív átírása.

Díszítés, díszítmények – 8 óra

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső–belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal
- A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése
Előkészítés a tanszakválasztáshoz, tervezési feladatok műhelymunkához kapcsolódóan.
Díszítmények megjelenése a kerámia-, ötvös-, textilművészetben.
Példák vizsgálata, grafikai – festészeti felhasználása.

Sablonnyomatok – 8 óra

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)
Sablonfajták, eszközök, nyomda- és nyomófestékek.
Sokszorosítás lehetőségei.
Egyszínű – többszínű nyomatok.
Tangram játék.

Dombornyomatok – 4 óra

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése
Vizes- száraz dombornyomatok.
Újrahasznosított dombornyomatok.
Különböző típusú papírokból nyomat és sablonkészítés.
Anyagkísérletek felületalakításhoz: papírdara és ragasztó, textilzúzalék.

Kompozíció – 8 óra

- Komponálási módok
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére
Térkompozíció létrehozás, megtanult alapvető komponálási lehetőségekkel, papírból, fonalból, drótból, talált tárgyakból.
Kompozíció a térben, tértervezések, külső-belső tér (szoba, ház, díszletterv).
Perspektíva: közel-távol, függőleges – vízszintes viszonyok és a harmadik dimenzió a két dimenzióban.
Perspektíva és komponálás.

Képkalkotás – 10 óra

- Illusztrációk készítése
 - Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípiák és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)
- Képregény, a képregény fogalma, képregény írása, tervezése, képregény története.
Mese, könyv, színdarab, vers, film, zene illusztrálása.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a mozgás–változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniákat, színekontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES TANSZAK

FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES MŰHELYGYAKORLAT

A fém- és zománcműves műhelygyakorlat **célja** az általános és szakirányú vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése mindazoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek az átadása révén, melyek képessé teszik a tanulót fém- és zománcműves tervek, alkotások létrehozására. Célja továbbá olyan fejlett formakultúra, rajzi, színtani, plasztikai ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a művészi igényű alkotómunkára, az igényes kép- és tárgyalkotásra.

A műhelygyakorlat **feladata** a fém- és zománcművesség műfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek elsajátíttatása, a tárgyalkotáshoz szükséges anyag- és eszközismeret, eszközhasználat biztosítása, a munkaszervező készségek, képességek, a tárgyalkotói tudás kialakítása.

ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A fém- és zománcművesség műfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása
- A fém- és zománcműves műhely legfontosabb berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak, a fémmegmunkálás legegyszerűbb módjainak, a zománcfelhordás és bevonás technikáinak megismertetése
- A tananyagtartalomban szereplő tárgyalakotási műveletekhez szükséges fém- és zománcműves elméleti tudás, anyag- és eszközismeret, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása
- A balesetmentes munkavégzés szabályainak elsajátítása

TANANYAG

Fém- és zománcműves ismeretek

A kezdetek fémművessége

A fém- és zománcműves műhely berendezése, szerszámjai, segédeszközei

A fém- és zománcművesség anyagai

A fémmegmunkálás módjai

A fémékszer készítés műveletei

Zománcfelhordási és bevonási technikák

Szárítási, égetési műveletek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

Ismerkedés a fémművességgel – 6 óra

- A fémművesség műfajai, tárgykultúrája
 - A kezdetek fémművessége (réz-, bronz- és vaskori tárgyak)
 - A kortárs fémművesség formanyelvi sokszínűsége
 - Alapvető eszközhasználat és anyagismeret
- Fémműves szakmák bemutatása (tárgyi példákon és eszközökön keresztül) és elkülönítése: aranyműves, ezüstműves, díszítővésnök, szerszámvésnök, fegyvervésnök, drágakőfoglalo, ékszerbecsüs, zománcműves.

A fémműves műhely – 4 óra

- Térkialakítás, munkaasztal, satupad és tároló helyek
- A fémműves műhely legalapvetőbb szerszámjai (lemezvágók, fogók, kalapácsok, reszelők, satuk), anyagai (vas és acél, színes- és könnyűfémek)
- Alapvető eszközhasználati és munkavédelmi szabályok
- Szerszámok anyagok megismerése és kipróbálása.
- Ergonómia és balesetvédelem

A fémek tulajdonságai, alakíthatósága – 8 óra

- A réz-, és alumíniumhuzal tulajdonságai

- A színes- és könnyűfém huzal alakításának lehetőségei (vágás, hajlítás, lapítás, kalapálás)
- Az alakítás eszközei
- A megismert eszközök, alakítási módok felhasználásával huzal ékszerek (kitűző, medál, függő) készítése
Hajlítási feladatsorok megoldása, alapmotívumok, síkformák alakítása.
Saját síkmotívum tervezése és kivitelezése.
A megismert eszközök, alakítási módok felhasználásával huzal ékszerek (kitűző, medál, függő) készítése.
- Alapvető téri alakzatok alakítása huzalból

Láncok készítése – 8 óra

- Lánc típusok megismerése
- A lánc készítés műveletei: láncszemek készítése, az egyszerű alapegységekből láncok fűzése, záródások készítése
Mi a spindli? - készítése és használata – kerek, ovális, négyszögletes láncszemek készítése,
- Alapvető fűzési variációk megismerése

Ismerkedés a zománcművességgel – 4 óra

- A zománc eredete
- Az ipari és iparművészeti zománc
Különböző zománccsajtók ismertetése, példákkal illusztrálva.

A zománcművészet – 6 óra

- A zománcművészet műfaji sajátosságai, tárgykultúrája
- A kortárs zománcművészet sokszínűsége
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév anyagához
A zománc történeti fejlődése az egyes korok és földrajzi egységek szerint – illusztrációk példák megismertetése – ókori üvegpaszta, középkor (Limoges), reneszánsz és barokk valamint napjaink zománccsajtóinak megismertetése.

A zománcműhely – 4 óra

- Térkialakítás, munkaasztal és tároló helyek
- A zománcműhely alapeszközei (zománccsajtó kemence), a zománccsajtozás és égetés segédeszközei (égető villa, hőálló kesztyű, spatula, ecset)
- A zománcművészet alapanyagai (előlapozott lemez, zománccsajtó, zománccsajto) –
Alapvető eszközhasználati és munkavédelmi szabályok
A zománccsajtó használata szabályai, működésének megismerése.
Zománccsajtó megfelelő sűrűségének elérése, zománccsajtó tárolása.

Az ipari zománccsajtótechnika – 10 óra

- Ipari zománccsajtozott alkotások bemutatása
- Az előlapozott lemez és a zománccsajtó tulajdonságai

- Zománccfelhordási, –bevonási technikák megismerése (felkenés ecsettel, felhordás spatulával, rácsurgatás, leöntés, összefolyatás, repesztés)
- Előalapozott, zsírtalanított lemezen zománciszappal a megismert zománccfelhordási–bevonási technikák kipróbálása
- A szárítás, égetés műveletei
- Zománcozási hibák, zománcjavítási módok
- Túl hosszú vagy túl rövid égetési idők eredményei, sok vagy kevés zománc felhordása nem várt hibák játékos felületeinek megismertetése.

Rusztikus felületképzés – 10 óra

- Az egyenletesen felkent vagy felszitált zománccfelület rusztikussá tétele (fonalzománc, üveggolyócskák vagy szemcsés zománc alkalmazásával)
- A minták elforgatásával azonos elemekből épülő sorozatok készítése
Gyöngyök, darabos ékszerzománc alkalmazása.
Visszakarcolás.

Egyedi zománclapok készítése – 10 óra

- Forma– és színtervek készítése
- Zománcbevonási, díszítési műveletek alkalmazása
- Egyedi kísérletek
- Szárítás, égetés, utómunkálatok
Összefolyatás, repesztés, gyöngyök üvegek használata, saját tervek készítése és kivitelezése a Vizuális Alapozó Gyakorlatokhoz kapcsolódóan: üveglapok minták, mozaikszerű jelenetek, betűk-számok (házszám, monogram) tervezése és kivitelezése.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

- A tanév során készített tárgyak közös értékelése
- Ismerkedés a kiállítás rendezéssel

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a kezdetek fémművességét,
- a fém- és zománccművesség legmeghatározóbb példáit, legalapvetőbb műfaji sajátosságait,
- a fémtárgy és a zománczott dísz tárgy készítésének tárgyi feltételeit,
- a színes- és könnyűfémek, valamint a zománciszap tulajdonságait,
- a huzalalakítás, lánckészítés módjait, műveleteit,
- a zománcbevonás technikáit (felkenés, összefolyatás),
- a szárítás, égetés műveleteit,
- a szakszerű műhely- és eszközhasználat követelményeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- fémalakítási műveletekre (darabolás, hajítás),

- egyszerű tárgyalkotási feladatok elvégzésére (fém ékszer, zománcozott lap készítésére),
- előalapozott fémlapok zománcozására,
- a legegyszerűbb zománcbevonási módok alkalmazására,
- egyedi zománclapok készítésére,
- az eszközök balesetmentes használatára.

ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A fém- és zománcművesség műfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása
- A fém- és zománcműves műhely legfontosabb berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak, a fémmegmunkálás módjainak, a zománcfelhordás-bevonás, a zománcdíszítés technikáinak megismertetése
- A tárgyalkotási műveletekhez szükséges vizuális művészeti (formai, szintani, komponálási, stilizálási, motívumképzési) ismeretek elsajátíttatása
- A munkavégzéshez szükséges, anyag- és eszközismeret, tervező, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása
- A környezettudatos és balesetmentes munkavégzés szabályainak betartatása

TANANYAG

Fém- és zománcműves ismeretek

A fém- és zománcművesség tárgykultúrája

Az ókori Egyiptom fémművészete

Kelta zománcművészet

Forma- és színismeret

Lényegkiemelés, figyelemvezetés

Stilizálás, motívumképzés

A fém- és zománcművesség műfaji követelményei

A fémművesség szerszámjai

A fémművesség anyagai

A fémmegmunkálás módjai

A lemezékszer és a fémintarzia-készítés műveletei

A (kő)befoglalás technikái

A fémlapok zománcozásra történő előkészítése

A különböző zománCFajták tulajdonságai

Zománcfelhordási és bevonási, díszítési technikák

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

A fémművesség – 2 óra

- Az ókori Egyiptom fémművészete

- Művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához
A Tutanhamon örökség kincsei, ismertetés és elemzés.
Csiszolt üvegek, ásványok, üvegpaszta berakások.
Berakás, foglalás, intarzia fogalmai és példái.
Domborművek, szobrok, használati tárgyak és ékszerek – fémműves remekművek az ókorban.

A fémek világa – 2 óra

- A vas és acél, a színes– és nemesfémek, valamint a könnyűfémek tulajdonságai (szilárdság, hajlíthatóság)
- A fémek alakíthatósága (vágás, hajlítás, lapítás, kalapálás, zömítés), az alakítás szerszámjai, eszközei (satupad, lemezvágó olló, fogó, kalapács, fűrész, fúró, reszelő, csiszolóvászon)
- Eszközök használatának bemutatása és kipróbálása.

Lemezékszer, lemez öltözék-kiegészítő tervezése, készítése – 4 óra

- Azonos elemekből álló ékszerek bemutatása
- Azonos elemekből felépített ékszer tervezése
- Az ékszerkészítés műveletei: az elemek kivágása, a lemezfelület mintázása, az összekötő elemek elkészítése, a tárgy összeállítása
Műveletek: kivágás, karcolás, beütés, egyszerű domborítás, lyukasztás, hajlítás.
Saját ékszer tervezése, kivitelezési lépések megkomponálása.

Fémintarzia készítés – 4 óra

- Példák bemutatása a különböző anyagú fémek eltérő szín– és felületi hatására, fémintarziával díszített tárgyakra
- Intarzia tervezése
- Az intarzia készítés műveletei: az elemek (formák) kiszabása, a részek összeépítése
Minták és plasztikus formák síkszerű ábrázolása fém intarziával. Vékony fólia, illetve lemezek használata. Saját hieroglifa tervezése és kivitelezése féंबरakással.

Befoglalás – 4 óra

- Drágakő csiszolás megismerése
- Befoglalási módok megismerése
- Kövek befoglalása a választott foglalási móddal

A tanultak alkotó alkalmazása – 6 óra

- A tanult fémműves ismeretek, tárgykészítési technikák, eljárások önálló alkalmazásával tárgyalgó szándék szerinti egyedi lemeztárgy készítése
Ékszer, öltözék kiegészítők és falikép tervezése, kivitelezése.

A zománcművészet – 6 óra

- A kelta zománcművészet
- Zománcművészeti példák felsorakoztatásával az ipari zománc alkalmazási lehetőségeinek megismerése

Kelta fonatos mintakincs megismerése, középkori átvett változatai.
Saját fonott minta tervezése.

A zománciszap – 2 óra

- A zománciszap tulajdonságai
- Színminták készítése előalpozott vaslemezre és rézlapra. Összehasonlító elemzések
- A különböző fajtájú és színű zománciszapok hőigénye
Kisméretű lemezre saját szín mintasor készítése zománciszappal.

A szín és fény szerepe a zománc-alkotásokban – 4 óra

- Színtani ismeretek: a színek érzelmi és hőhatása, optikai és térhatása
- A színek figyelemfelhívó és szimbolikus szerepe
- A különböző zománcok fényáteresztő tulajdonságai (fényes és matt; áttetsző és fedő)
- A tanultak tudatos alkalmazása a zománcozási feladatokban
Transzlucid – opál – opak fogalmi, minták áttekintése. Használati példák megismerése.
Fedőzománcok színkeverése, különféle árnyalatok kikeverése saját kezűleg.

A forma szerepe a képalkotásban – 6 óra

- A különböző formák síkokká, foltokká, motívumokká alakítása
- A motívumok dinamikus rendezésével dekoratív zománc-kompozíciók kialakítása
Kockatanulmány – térbeli kocka ábrázolása, minden oldalán más színnel, térbeliséget erősítő és gyengítő színekombinációk megfigyelése. Zománcminta készítése.

Stilizálási gyakorlatok – 2 óra

- Kifejezési szándék szerinti átírási, komponálási gyakorlatok
Részlet gazdag minták, ill. formák egyszerűsítése – szükséges és elégséges közötti egyensúly keresése.

A sablontechnika alkalmazása a zománcozás során – 10 óra

- A sablontechnika megismerése. Sablon készítése
- A pozitív–negatív formákból képzett sablonokkal más–más viszonyhelyzetek, forma–kapcsolatok kialakítása
- Forma– és színtervek alapján a lealpozott lemez sablontechnikával, zománcpor felszítálásával történő zománcozása
Természeti illusztrációk (állat, növény) készítése, stilizálása, kivitelezése zománcban.

Zománcozott ékszer vagy öltözék kiegészítő készítése – 10 óra

- A vörösréz alakíthatósága
- A transzparens zománc tulajdonságai
- A fém lapok zománcozásra történő előkészítése (zsírtalanítás és a tapadóképeség fokozása), zománcozása, kiégetése, összeszerelése

Zománcozott lapok befoglalása – 8 óra

- Vörösréz alapú medálok zománcozása, a kiégetett medálok befoglalása
Kisméretű geometrikus formájú medálok készítése.

A gyárilag lealapozott acéllemez vagy rézlemez egyéni kifejezési szándék szerinti zománcozása a megismert zománcok (zománcszap, zománcpor), zománcozási eljárások figyelembevételével.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

- Az év során készített tárgyak közös értékelése
- Ismerkedés a kiállítás rendezéssel

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a szín és forma, a stilizálás, átírás, komponálás tárgyalkotó szerepét,
- a fém- és zománcművesség példáit, műfajait,
- az ókori Egyiptom és a kelták fém- és zománcművességét,
- a vas és acél, a könnyű- és színesfémek tulajdonságait,
- a zománcszapok és zománcporok tulajdonságait,
- a tervezés fázisait, munkafolyamatait,
- a fém- és zománcműves tárgy készítésének technikai feltételeit,
- a lemezalakítás, díszítés módjait,
- az egyszerű fémékszer-készítés műveleteit,
- a zománcműves munkafolyamatokat (a zománcbevonás, –festés technikáit, a szárítás, égetés műveleteit),
- a szakszerű műhely- és eszközhasználat követelményeit.

Legyen képes:

- fémalakítási műveletekre (vágás, darabolás, fúrás, fűrészelés, reszelés, csiszolás, hajítás, lapítás, kalapálás),
- fémműves tárgyalkotási feladatok elvégzésére (lemez ékszer, lemez intarzia készítésére),
- a fémek zománccal történő bevonására, a legegyszerűbb zománcdíszítési módok alkalmazására,
- a zománccal bevont tárgy kiégetésére,
- zománcozott ékszerek, öltözék kiegészítők készítésére,
- kövek, zománcozott medálok befoglalására,
- a munkavédelmi szabályok betartására, balesetmentes munkavégzésre.

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A fém- és zománcművesség műfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása
- Felkészítés a fém- és zománcműves műhely berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak átgondolt használatára

- A fémmegmunkálás, felületdíszítés (trasszírozás, domborítás, cizellálás) módjainak, a zománcművesség technikáinak (limougesi festett zománc, grisaille technika, zománc sgrafitto) megismertetése
- A tananyagtartalomban szereplő tárgyalkotási műveletekhez szükséges vizuális ismeretek (figyelemvezetés, kiemelés, ritmus, felületrendezés, egyensúlyteremtés) biztosítása
- A tárgyalkotáshoz szükséges anyag- és eszközismeret, tervező, munkaszervező, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása
- A tanuló felkészítése elképzelései, gondolatai tárgyiasult formában való kifejezésére
- A balesetmentes munkavégzés szabályainak elsajátíttatása

TANANYAG

Fém- és zománcműves ismeretek

A fém- és zománcművesség tárgykultúrája

A népvándorlás kori törzsek, a szkíták és a honfoglaló magyarok fém- és ötvösművészete

A fém- és zománcművesség műfaji követelményei

A szín térhatása

Pozitív- negatív forma, formaredukció, motívum- és jelképzés, ornamentika

Az elemek elrendezése

A fémművesség anyagai

A fémművesség eszközei, szerszámjai

A fémmegmunkálás módjai

A trasszírozás, domborítás és cizellálás műveletei

A zománcszapok tulajdonságai, fajtái, a felhordás módja, eszközei

A zománc-sgrafitto technikája

Festett zománc (grisaille technika)

A zománcozott tárgy égetésre történő előkészítése, ráégetés, átégetés

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

FELADATCSOPORTOK

A fémművesség – 4 óra

- A népvándorlás korának fémművészete
- A honfoglaló magyarok ötvösművészete
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához
Hunok, avarok és a Kárpát-medencében élő népek kincsei, bizánci motívumok, szalagfonatos díszek, stilizált növényi motívumok, stb.

Felületdíszítőtechnikák – 4 óra

- Ismerkedés a vörös- és sárgaréz (ezüst) díszíthetőségével
- A trasszírozás, domborítás, pusszírozás, cizellálás megismerése iparművészeti példákon keresztül

Felületdíszítés trasszírozással – 4 óra

- Trasszírozó szerszámok megismerése
- Tervezés, előrajzolás, rajzátvitel
- A lemeztárgy felületére átrajzolt kontúrok trasszírozása
Hun és avar, honfoglalás kori mintakincs felhasználása, minták gyűjtése és másolása, trasszírozása.

Domborítás, cizellálás – 4 óra

- A domborítás, cizellálás eszközei
- Műveletei: az alapfelületek mélyítése, leütése poncolóval, a plasztikus minták kiemelése

Domborított, cizellált vagy trasszírozott fémlap zománcozása – 6 óra

- A mintázott lemez zománcozásra történő előkészítése, bevonása transzparens zománccal, szárítás, égetés
Nagyszentmiklósi lelet tanulmányozása, mintáinak leképezése.

A zománcművészet – 2 óra

- Szkíta fém- és ötvösművészet
- Limogesi festett zománc
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

A színek térhatása – 4 óra

- Azonos motívumok más-más színviszonyba helyezése
- Színes mázak világosítása ill. sötétítése a lemezen összefolyatással
Szkíta motívumok ábrázolása, rajzban, festésben.

Pozitív-negatív formák viszonya – 6 óra

- A sablontechnika ismételt alkalmazása
- Pozitív és negatív formák viszonyával más-más jelentéstartalom kifejezése
Pozitív-negatív kollázs alapján lemezterv készítése és zománcozása sablontechnikával.

Formaasszociációk – 6 óra

- Asszociációra alkalmas motívumok, jelek képzésével új tartalom kifejezése szabadon választott színvilággal, a gondolatközlést legjobban erősítő zománcttechnikával

Festett zománc – 6 óra

- A limoges-i festett zománc megismerése
- Limoges-i technikai kipróbálása (fehér alapra ráégetett fekete kontúrok, külön-külön felvitt színek)
Alkotások különböző témákban.

Grisaille technika – 6 óra

- A grisaille technika megismerése
- Műfaji sajátosságoknak való megfelelés (fekete alapzománccra festés több rétegben fehér zománccal)

Művészeti példák megismerése, választott eredeti részlet reprodukciójának elkészítése.
Saját tervezés és kivitelezés.

Zománc-sgraffito készítése – 6 óra

- A sgraffito technika
- Zománc-sgraffito tervezése
- A terv kivitelezése: gyárilag lealapozott lemezek zománcozásra történő előkészítése, a forma- és színtervek alapján a sgraffito legelső zománcrétegének kialakítása, a ráégetést követően a következő zománcréteg felvitele, a bőrkemény állapotú zománcrétegből a rajzolat vagy forma visszaszedése, ismételt égetés.

Fém- és zománcműves vizsgamunka készítése – 12 óra

- A megtanult fémműves ismeretek, tárgykészítési technikák, eljárások önálló alkalmazásával tárgyalgó szándék szerinti egyedi lemeztárgy készítése
- Egyéni kifejezési szándék szerinti zománcozás a megismert zománcok (zománciszap, zománcpor), a tanult zománctechnikai eljárások alkalmazásával. Dokumentálás.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

- Az év során készített tárgyak közös értékelése
- Kiállítás rendezés

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a színek térhatását, a pozitív és negatív formák viszonyát, a motívum és jelképzés szerepét,
- a fém- és zománcművesség példáit, műfajait,
- a népvándorlás kori törzsek, a szkíták és a honfoglaló magyarok fém- és ötvösművészetét,
- a trasszírozás, domborítás, cizellálás eszközeit, műveleteit,
- a sablontechnika és a sgraffito alkalmazhatóságát,
- a limougesi festett zománcot és a grisaille technikát,
- a szakszerű műhely- és eszközhasználat követelményeit.

Legyen képes:

- fémműves tárgyalgó feladatok elvégzésére,
- a fém felületének trasszírozással, domborítással, cizellalással történő díszítése,
- a fémlapok zománcozására,
- a zománcal bevont tárgy kiégetésére,
- zománcgrafikai és festőzománc technikák alkalmazására,
- a munkavédelmi szabályok betartására, balesetmentes munkavégzésre.

KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN A FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES TANSZAKON

A tanuló ismerje:

- a fém és a zománc, mint tárgyalkotási alapanyag tulajdonságait,
- a fém- és zománcművesség példáit, műfaji követelményeit,
- a tárgykészítéshez kapcsolódó tervezés munkafolyamatait, módszereit,
- a fém- és a tűzzománcozott dísz tárgy készítésének technikai feltételeit,
- a fémalakítás, felületdíszítés és a kőfogalás lehetőségeit,
- a zománcműves munkafolyamatokat: a zománcbevonás, díszítés és a zománccfestés technikáit, a szárítás, égetés műveleteit,
- a szakszerű anyag- és eszközhasználat követelményeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- fémmegmunkálási, -alakítási műveletekre (vágás, darabolás, fúrás, fűrészelés, reszelés, csiszolás, hajítás, lapítás, kalapálás, vésés, domborítás, trasszírozás, domborítás, cizellálás),
- fémműves tárgyalkotási (lánc, lemez intarzia, lemez relief) feladatok elvégzésére,
- a fémek zománcozására,
- a fémek formára alakítására, zománcozásra történő előkészítésére,
- a fémek zománccal történő bevonására,
- a legegyszerűbb zománccsízítési módok (repszítés, összefolytatás, átégetés) használatára,
- a legegyszerűbb zománccgrafikai, -festészeti (sablon, sgrafitto, grisaille technika) megoldások alkalmazására,
- a zománccal bevont, festett tárgy kiégetésére,
- életkorának megfelelő szinten, az anyag, eszköz és technikai módszerek megválasztására,
- gondolatainak tárgyasult formában való megvalósítására,
- a helyes munkamenet, a munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES MŰHELYGYAKORLAT TANTÁRGYBÓL

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Fém- és zománcműves műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakotó képessége. A terv tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő képalkotó és tervező készségét, a fém- és zománcművesség anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit.

A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló technikai jártasságát, szakmai tudását.

A fém- és zománcműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tárgy vagy tárgycsoport a fém- és zománcművesség műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon megválasztott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- trasszírozott, domborított, cizellált vagy zománcozással díszített tárgy,
- zománcozott képsorozat,
- ékszerkollekció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített tárgy.

A vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra, gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített tervvázlat alapján elkészített szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- ékszer, öltözék kiegészítő,
- zománcozott kép.

A munka kivitelezésénél a kiégetés fázisához szaktanári felügyeletre van szükség.

A vizsga értékelése:

A fém- és zománcműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, tárgytervező, formaalkotó, felület és díszítményalakító képesség,
- fém- és zománcműves alapismeret,
- anyag- és eszközhasználat,
- az elkészített tárgy összehatása.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat **célja** olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság

törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat **feladata** a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése
- Az önállóság kialakítása
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása

TANANYAG

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása

A sötét–világos, a hideg–meleg szíkontraszt

A faktúra és textúra alakítás lehetőségei

Képépítési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)

Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

A ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz technikája

Az anyagnyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei

Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei

Az akvarell- és temperafestés eltérő technikai sajátosságai

A pasztellkép készítés technikája

Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

A vonal – 8 óra

- A vonal ritmust kifejező hatása
 - A vonal karaktermegjelenítő szerepe
 - A vonal pszichikai kifejezőereje
 - Sorok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
 - Vonal a festészetben és a grafikában
 - Vonal a térben és képtárgyakon
 - Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land-art
 - A vonal hagyományos értelmezése, mint mozgó pont-kompozíciók.
- A vonal által teremtett mozgás érzés és a hozzá társított gondolatok összefüggése.
Festői felfogás ahol a felület érvényesül a látásban (Velasquez) és festők, akik a vonalakkal fejezik ki mondanójukat (Botticelli).

A szín – 10 óra

- Színes fonalak, drapériák – színes terek, színekontrasztok
 - A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzésekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal.
A szín szerepe a média grafikában.
A szín, mint eszköz, amely gazdagítja a rajzolatot, teret, tömeget alkot, mozgás érzékeltet, érzelmeket fejez ki, érzelmeket kelt.(Poussin, Matisse, Cezanne, Bonnard).
Az akvarell- és tempera festés eltérő technikai sajátosságai.
Az ókori Egyiptomban gyakran mágikus-vallásos eszmék szabták meg a színek alkalmazását.
A színek szimbolikája.

A fény és az árnyék differenciája – 8 óra

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
 - Játék a fényel (lámpákkal, vetítőkkel)
 - Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
 - Külső–belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
 - A fekete szín használata, a fekete-fehér kontraszt (fekete-fehér tér, fekete-fehér tárgy)
 - A szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben
- A színek árnyalatai, derítés, telítés.
Fény fontossága a látásban. A fény, az árnyék és a tárgyak kapcsolata, ennek segítségével érzékeli a szem a világot. (Cezanne, Velazquez és Szőnyi István festészete)
A világos-sötét és a légköri perspektíva.
A természetes fény, látható fény, a színek, a fény és a színek kapcsolata, a fény, mint sebesség-energia.

Felületképzés – 8 óra

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
 - Felület-kontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
 - Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
 - A gyors, könnyed festés technikája
 - Festett ceruzarajzok. Különböző technikák ötvözése, kísérletezések
- A látásunk és tapintásunk közötti erős kapcsolat (a taktilis emlékezet). Fakéreg és üveglap rajzolása aprólékos részletességgel, valóság-hű tónus kezelés, tárgy-, portrérajzolon keresztül.
- Aprólékos textúra kezelés: fa, fém, üveg, ruházat, szőrme, haj, csipke (németalföldi széles körű műfaj).
- Akció festészet: Pollock (a megérintható, plasztikus festékréteg, barázdás karcolás (akrill festékekkel).
- Felület, szín, textúra ábrázolása különböző keménységű ceruzákkal

Kifejezés, képalakítás – 8 óra

- Organikus képalakítás (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalakítás – 8 óra

Ritmikus ismétlődés, sávos elrendezés, körkörös kompozíció, eltérő méretű formák, rajzolt és nyomtatott kompozíciók.

Kockás játék a szíkontrasztal, dekoratív felületek létrehozása.

Az ábrázoló tevékenység közösségépítő hatása, csoportos alkotások szerepe. Közös élmények feldolgozása, kooperáció.

A Képalakítás a médiában. A képsokszorosítás lehetősége, a nyomtatott képek szerepe.

- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
 - Egyedi nyomtatással monotípiák készítése
 - Rajzeszköz használata elsajátítása (toll, ecset, grafit).
- Festői eszközökkel illusztrálás (toll-lavírozás, ecset, porpasztell, Reich Károly)
- A művészi illusztráció az egyszerű szemléltetésen túllépve, új művészi élmény hozzáadásával a szöveg megértéséhez, átéléséhez segíti az olvasót.
- A középkori kódexek illusztrációi, illuminációk.
- Az illusztráció komplexitása. Könyvnyomtatás fontossága. Fametszet, rézmetszet és litográfia.

Tér – környezet – 6 óra

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőterképek)

- Eltérő hangulatú, méretű, arányú, és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével
A figura és a háttér közötti kapcsolat. A kocka logikus felépítése, a perspektivikus ábrázolás szabályai.
Léggöri perspektíva alkalmazása tájképeken. A léggöri perspektíva változásai a különböző napszakok és évszakok befolyása által.
Távolság ábrázolása hideg színekkel, közelség ábrázolása meleg színekkel.

Betű és kép – 6 óra

- Jel (egyedi, saját jel)
- Betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
- A kódextől a könyvnyomtatásig
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
Különböző betű karakter rajzolása, játékos kompozíció a betűk méretével.
Festői minta és dekoráció betűkkel.
Betűtípusok, tipográfia, a kép és a betű kapcsolata. Graphiti.

Műalkotások – 6 óra

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása. Irodalmi mű alapján képalkotás, zenehallgatás utáni festmény alkotás, filmnézés utáni képalkotás, Mese olvasás alapján illusztráció készítés
- Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
Miniatúra festés története. Miniatúr toll-, grafit- rajzkompozíciók.
Kicsi és monumentális képek alkotása, csoportos munkával.

Értékelés és kiállításrendezés – 4 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,

- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz, anyag nyomatok, monotípiák, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése

TANANYAG

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A szín perspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkihágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia - plakát tervezése

Egyszerű akció, performance létrehozása

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

Fény és árnyék – 12 óra

- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése. Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására
- Kísérletezés szép formájú tárgyakkal, erős fényű lámpával világítva különböző irányokból.(rajzolás, festés)
A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok.
A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe.

A felület gazdagítás lehetőségei.

Természetes fényben, monokróm beállítás, festés vizesebb – sűrűbb festék fokozataival.

Kontrasztok – 12 óra

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene-hang, mozgás-tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével
- Erős szíkontrasztokra épülő festmények készítése Martin Jacobson festő mintájára, vagy fauvista stílusban
- Az Avatar című film megtekintése után nagyméretű festett kép, vagy kisebb illusztráció vagy képregény jellegű sorozat készítése. Léptékek és színárnyalatok megfigyelése
- Egy beállítás, látvány leegyszerűsített ábrázolása: a fényt jelentse az üresen maradó papír, az árnyékot pedig fekete folt. (tustinta és ecset használata)
- Lavírozás ecset és tollrajz tintával, fapáccal, Rembrandt festőművész mintájára
- Kísérletezés szép formájú tárgyakkal, erős fényű lámpával világítva különböző irányokból(rajzolás, festés)
- Természetes fényben, beállítás, monokróm festés, színárnyalatok különböző fokozataival

Kifejezés – karakterek – 12 óra

- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus- és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal
- Érzelmeket kifejező portré készítése tussal és szétfújt festékkel. (nyugalom, nyugtalanság, félelem, szomorúság, maximális öröm.)
- Portrék, maszkok, jelmezek készítése
- Picasso mintájára kartondobozból expresszív, aránytalan arc készítése ragasztással
- Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel
- Három táncoló vagy harcoló karakter kompozíciója, a színek kifejező erejével és drámai kontrasztokkal
- Ragasztott papírdúccal expresszív portré nyomat készítése, valamint a felületi struktúra gazdagítása monotípiá segítségével
- Torzítás, karikatúra: Az deformálás ereje. Bosch, El Greco, Daumier, Klimt, Schiele, Munch, Csontváry.
- Gyermekrajzok: „természetes” torzítás, Marc Chagall

Tér – környezet – 4 óra

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek
 - Tárgyátalakítások, átfestéssel
 - Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
 - Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
 - Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
 - A fantázia és látvány képi elemeinek összekapcsolása az ábrázolás során
- A figura és a háttér közötti kapcsolat. A figurális művészetben a gravitáció törvénye alóli felszabadulás. Szürrealizmus, Malevics-absztrakt kompozíció.
- A világos, tagolt, nem zsúfolt tér, kiegyensúlyozott kultúráról beszél. Egy zavaros, túlszúfolt tér – feszült, neurotikus állapotra utal.

Írás – kép – 4 óra

- A tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
 - A képhez felirat tervezése (manuálisan vagy számítógép segítségével)
 - A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása
 - Jel (egyedi, saját jel) – betűkarakter, monogram
 - Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
 - Kávészó, reggeliző embléma tervezése
 - A nyomtatott írás és a kép használhatósága
 - Betűkkel díszített figuratív vagy nonfiguratív kompozíciók /szóképalkotás
 - Monogram tervezése, egyedi betű tervezése
 - Kalligráfia, Kézjegy, mozdulatok Vizuális gesztus (vonal, folt)
 - Qing-kor festészete, Növény írásos kép alkotása ecsettel, tussal
 - Hokusai, Hiroshige művészete, variációk készítése
 - Plakátművészet régen és ma, Henri de Toulouse-Lautrec. A plakát vizuális kommunikáció szerepe. A tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
- A sokszorosító eljárással készült nagyméretű kép. Plakát tervezése a kedvenc zenei előadásra vagy koncertre.

A szín – 12 óra

- „Szín-tér”, külső-belső terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetőségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a színekontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése
- Virág csendélet és tájkép festés temperával és akvarellal
- Szürrealisztikus kompozíciók létrehozása, Salvador Dali, René Magrite inspirációk
- Hideg-meleg szín variációk, sorozatok készítése
- Figurális kompozíciók (ember, állat) hideg-meleg (komplementer) színekkel
- Tájkép festés különböző napszakaszban (naplemente, beborult ég) és természeti jelenségek, portré festés
- A légköri perspektíva (Turner-romantika, Monet, Renoir-impreszionisták)

- A szín, mint eszköz, amely gazdagítja a rajzot, teret, tömeget alkot, mozgást érzékeltet, érzelmeket fejez ki, érzelmeket kelt (Poussin, Matisse, Cezanne, Bonnard).
- Impresszionista és kubista stílusú tájkép, illetve csendélet festése temperával és akrillal.

Képkészítés – 6 óra

- A linómetszés technikája, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcós linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúc tovább vésésével
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal
- Egyedi rajzterv készítése, síkszerű nézete, redukció fogalma ismertetése, tükörkép formálása
- A rajz megvalósítása egyszerűsített formában. A forma szűkítése nagy vonalakra, a részletek hiánya. A végső kép tükörkaraktere, szöveggel
- A rajz másolása. Gyakorlatok a vágószerszámok használatáról és védelmi utasítások
- A forma kivágása linóleumban. A munkafelület előkészítése és a henger használati bemutatása
- A sablonnyomat, dombornyomat technikája
- Állat vagy portré sablon kivágása és azok segítségével színes nyomatok készítése, kézi vagy gépi nyomtatással

Műalkotások – 6 óra

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációi
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
- Parafrázis: Egy eredeti mű értelmezése, elemzése, feldolgozása, tartalmi és formai elemeinek vizsgálata. Az eredeti mű tartalmi és formai jellemvonásainak felhasználásával új alkotás: grafika, festmény, szobor létrehozása. Az eredeti mű által kiváltott és új képi formában létrehozott reflexió.
- Paul Cezanne, almás csendélet után parafrázis, tempera technikával festett kép
- Van Gogh „napraforgó csendélet” után parafrázis, akvarell technikával festett kép

Értékelés és kiállításrendezés – 4 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét
- a különböző színviszonyok hatását
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képkészítési gyakorlatban alkalmazni
- a fény-árnyék-szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során

- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása

TANANYAG

Grafikai és festészeti ismeretek

A szín-önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcú linómetszet létrehozása

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

Képkalkotás – 12 óra

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
- Többdúcú linómetszet készítése
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- Közlekedéssel összefüggő környezetvédelmi, képzeletbeli jövő város kialakítása
- Sablon kivágással és azok segítségével színes nyomatok készítése, kézi vagy gépi nyomtatással
- Alapszín keverések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
- Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal
- A különleges expresszív stílus fokozása festményeken nyomtatás technika
- Szabodon kiválasztott figura linónyomata
- A kész nyomatokból kivágással és átrendezéssel, absztrakt kép alakítás tovább gondolás

- Lendületes kézmozdulatokkal készült grafit és szén tárgy beállítások
- Akril, tempera szakszerű használata, a színek sajátosága, fedési rétegződési átlátszósága, lehetőségek használata
- Technikához megfelelő ecsetek használata. Más eszköz használati lehetőségek: paletta, kés, vászon az ecset tisztításához (spakli, kéz, karcolás), alátétes papír, műterem rend, frissen festett kép tarolása
- Önarckép készítése
- Élmény, érzés, hangulat kifejező kép kialakítása a színek szimbolikus ereje által
- Sablon készítés kivágással és azok segítségével színes nyomatok készítése, kézi vagy gépi nyomtatással
- Több típusú papírdúc használata, készítése és azok sajátosságai, nyomaton
Különböző sablonok készítése (kivágott, ragasztott, kollázsszerű), és jellemzői, pozitív negatív felületi megjelenítése
- Az eszközök rendeltetésszerű használata
- A szerszámok bemutatása, megnevezése. Baleset-, és munkavédelmi ismeretek

Linómetszet készítése – 8 óra

- A linóvágás lépései és a megelőző munkafolyamatok. Egyedi rajz készítése, redukció fogalma. A rajz felületek külön választása, a két linólapra másolása
- A kézi nyomtatás módszereit
- Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
- Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal
- A különleges expresszív stílus fokozása festményeken nyomtatás technika
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- A késznyomatokból kivágással és átrendezéssel absztrakt képalakítás gondolása.
Különböző sablonok készítése, jellemzői.

Stílusvariációk, átiratok – 12 óra

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi
- Stílusjegyek átváltoztatása, méret- és léptékváltások
- Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
- Művek összehasonlítása
- Beállítás festése kubista stílusban átírva
- Tárgy beállítás festése, színárnyalatok bontása mozaikos stílusban
- Matisse mintájára színes papír kivágással, alakos kép alkotás
- Újságpapírból kivágott emberarckép részletek kivágása, eltérő méretek párosítással, további rajz kiegészítéssel, groteszk jellegű képek létrehozása

Egyéni vizuális kifejezés – 16 óra

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által – önálló kísérletezések

- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúlyvesztések megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon
- Adott tárgy átértelmezése, forma átalakítással, vegyes technika lehetőségeivel
- Grafikai technika lehetőségeivel egy téli szünet napló készítése
- Akvarell technikával egy nyári szünet, színes napló készítése
- Spontán mozdulatokkal modern kép alkotás, akrillal
- Késfestés technika
- Fauvista stílusban portré készítése
- Fauvista stílusban tájkép festése képután, zene háttérrel
- Parafrázis

Műalkotások – 12 óra

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
- Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
- Csendéletfestés, képi átalakítással, tárgyak elmozdítással
- Szürrealisztikus kép létrehozása-Salvador Dali, René Magrite
- Kubista stílusú portré festése hideg-meleg szín variációk használásával
- Reneszánsz stílusú portré rajzolás-másolás
- Portré festés rajzolás, arc részletek (szem, orr, száj, nyak) külön rajzolása, tanulmányozása

Vizsgamunka – 8 óra

Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Értékelés és kiállításrendezés – 4 óra

Az évfolyamon készített legjobb munkák válogatása, vizsgamunka kiállításra készítése. Kiállítás rendezése szaktanári irányítással.

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas- és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN A GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAKON**A tanuló ismerje:**

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi- és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT TANTÁRGYBÓL**A vizsga részei:**

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlatterv – sorozat

A vizsga értékelése:

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK

SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA MŰHELYGYAKORLAT

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat **célja** az általános és szakirányú vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése, mindazoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek az átadása, melyek képessé teszik a tanulót térbeli szobrászati és kerámia tervek, alkotások létrehozására. Célja továbbá olyan fejlett formakultúra, rajzi, szintani, plasztikai ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a művészi igényű alkotómunkára, az igényes plasztikai tárgyalkotásra. Célja, hogy a diákok ismerjék a kortárs téri ábrázolások célkitűzéseit is, ne idegenkedjenek az új szemléletektől, lássák a téri- és formai alkotások változásának ívét a művészettörténet tükrében, úgy, hogy közben saját alkotásaikkal is képesek legyenek kifejezni saját korosztályuk érzéseit.

A műhelygyakorlat **feladata** a szobrászat és kerámia műfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek elsajátíttatása, a tárgyalkotáshoz szükséges anyag- és eszközismeret, eszközhasználat biztosítása, a munkaszervező készségek, képességek kialakítása.

A tárgyformálás hagyományos és új anyagainak, az egyes technológiai eljárások kivitelezési módjának és azok alkalmazási területének, valamint a szobrász és kerámia műterem felszerelésének megismertetése.

A munka során használt anyagok és szerszámok takarékos és sokoldalú használatának megtanítása, kéziszerszámok készítése.

A kreatív feladatmegoldások gyakoroltatása a tervtől a kész munkáig.

A klasszikus szobrászat és kerámia formai megoldásainak és az azoktól való elszakadás lehetőségeinek bemutatása.

ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető szobrászati és kerámiatörténeti, valamint technikai tudnivalók megismertetése
- A szobrász és kerámia tárgykészítési technikák alkalmazásában való jártasság kialakítása
- Egyszerű mintázó szerszámok elkészítése
- Egyszerű felrakott és díszített edények készítése
- Az alapvető mintázási ismeretekhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése

TANANYAG

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető

művészettörténeti ismeretek

Az agyag felhasználási területei a művészettörténet nagy korszakaiban

Az agyag legfontosabb jellemzői, kezelése, alakítási lehetőségei

Kerámiatárgy készítésének fázisai, formaadás, engóbozás, mázazás munkarendje

Kortárs törekvések a téri ábrázolásokon

Társművészetek a XXI. században

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

Ismerkedés a szobrász- és kerámiaműhellyel – 2 óra

- A szerszámok bemutatása, megnevezése
- Agyag, gyurma, tészta, viasz, nemez – mint plasztikus anyagok – összehasonlítása
- Egyszerű organikus formák mintázása
- Állatfigurák mintázása
- A gépek és szerszámok bemutatása, megnevezése
Az égetőkemence működése, égetési hőfokai, az égetés lépései. Az égetést megelőző munkafolyamatok. A gépi, kézi és lábbal hajtható korongok működése, használata. A lapnyújtó és a hurkaprés használati területei. A kéziszerszámok biztonságos tárolása, tisztítása, hozzájuk kapcsolódó munkafolyamatok. Baleset-, és munkavédelmi ismeretek.
- A plasztikus anyagok tulajdonságai, összehasonlításuk, azonosságok és különbségek. Felhasználási területek (Agyag, gyurma, plasztilin, tészta, viasz, nemez, mint plasztikus anyagok összehasonlítása) A földfestékek, engóbok alkalmazási területei. Égetés előtti és utáni színezési eljárások a kerámiaművészetben. Mázak. Környezetvédelmi ismeretek az agyagok és mázak tárolásával, felhasználásával kapcsolatban. A fel nem használt anyagok tárolása, hulladékhasznosítási kérdések.
- A mintázás alapjai. A plaszticitás megőrzése. Egyszerű organikus formák mintázása, kiüregelése
- Formamegjelenítés arányviszonyok megfigyelésével – egyszerű állatfigura mintázása egy tömbből. Kiüregelés

Pozitív-negatív formák megismerése és formálása – 10 óra

- Faktúragyűjtés, apró természeti formákról (nyomatok készítése) gipsznegatív öntése
- Egyszerű tárgyak lenyomata agyagban, megőrzésük: terrakottában, gipszben
- Monogrampecsét faragása nyomatpróba készítés agyagfelületen
Környezetünk megismerése, különböző anyagok és felületeik. Faktúra és textúra különbségei. A lenyomatok megjelenései a kerámiaművészet történetében. Az őskori lenyomatok vizsgálata. Faktúragyűjtés, apró természeti formákról (nyomatok készítése) gipsznegatív öntése. Pozitív-negatív formák rendszere.

Felületdíszítés színekkel – 8 óra

- Masszagyúrás, lapsodrás, kerek és négyzetes síkfelület tagolása engóbbal
- Színes agyagok
- Színes masszák készítése földfestékekkel,

- Ritmusgyakorlatok – ékszerkészítés
- Sík felületek megmunkálási lehetőségei földfestéssel, engóbbal. Az agyag meghatározó nedvessége: képlékeny, bőrkemény, száraz felületek különbsége, megmunkálási lehetőségük és hozzájuk kapcsolódó anyag-, és eszközhasználat. Masszagyúrás, lapsodrás: kerek és négyzetes síkfelület tagolása engóbbal. Engóbok, szintestek, előre színezett masszák. Masszaszínezés és máz színezés különbsége.
Kisméretű medál / amulett forma elkészítése képlékeny agyagból, felületi megmunkálási lehetőségei a száradási folyamat közben. A bőrkemény állapot megismerése, a szabad formálhatóság határai. Különböző karceszközök nyomhagyási lehetőségei. A száradási fázisok végigkövetése az égetésig.

Plasztikai élménygyűjtés – Múzeumlátogatás – 8 óra

- Műtermek, galériák, manufaktúrák, vásárok
Az első kerámiaplasztikák megjelenése az őskorban. Céljuk, rendeltetésük, különböző megjelenési formáik.
Az állat és emberábrázolás kialakulása. Égetett agyagfigurák az őskorból. Ókori emberábrázolások, szobrok, szoborcsoportok. Plasztikus és nem plasztikus anyagok megmunkálásai, ókori mintázási, faragási lehetőségek, eszközök.

Szabadon formálható kerámia – 6 óra

- A különböző plasztikus anyagok mintázhatósága. Apró agyagplasztikák – ember és állatfigurák – készítése a mozdulatok megjelenítésével.
Természetes színek alkalmazása a felületen; földfestékes színezés, bedörzsölés.

Szobrászat és kerámia mintázási gyakorlatok – 8 óra

- Gyakorlatok az arányérzék fejlesztésére: alapformák, rész- egész viszonya, pozitív- negatív formák. Geometrikus és organikus formák különbsége, megjelenésük a természetben
- Formaelemzések: a természet alkotta formák és az ember formálta világ különbségei. Természeti arányrendszerek megismerése, felfedezése, alkalmazása adott témára
Kicsinyítés-nagyítás.

Állatábrázolás a különböző művészeti korokban – 10 óra

- Múzeum- és könyvtárlátogatás. Az állatábrázolás megjelenése és fejlődése a művészet történetében. Sík és plasztikus figura ábrázolások. Léptékváltások: apró kézbeillő agyagplasztikáktól a nagyméretű szobrokig. Anyaghasználati kérdések a léptékváltással kapcsolatban
- Tanulmányrajz készítés preparált állatról – a vizuális alkotó gyakorlat feladatához kapcsolódóan. Állatrajzolás után mintázás: arányérzék fejlesztő gyakorlat. Kicsi, képbeillő méretű állatfigura létrehozása. Az arányviszonyok mellett az egyensúlyi kérdések tisztázása
- Léptékváltás; kicsinyítés–nagyítás. Állatfigura mintázás nagyobb méretben. A nagyítás okozta anyaghasználati különbségek, vázkészítés szükségessége, utólagos kiüregelés, stb.

- Reliefábrázolások az ókorban. A dombormű különböző válfajai, megjelenésük, fejlődésük a művészet történetében. A domborműmintázás alapjai, szabályai. Domborművek különböző anyagokból. Az agyagból készült domborművek
- Relief és körplasztika készítése állatfigurákkal
- Üregelt körplasztika készítése. Mintázás egy tömbből, részek egymáshoz tapasztásával. A kiüregelés szükségessége, szabályai, a száradási folyamat és az égetés
- Anyagválasztás: agyag, fa, gipsz. A különböző anyagok megmunkálási lehetőségei, célszerű eszközhasználat
- Mintázófa és szobrászgyűrű készítése

Pozitív-negatív relief készítése – 4 óra

- A gipsz tulajdonságai. A gipszkeverés lépései. Gipszlap öntése, agyagba, gipszbe való karcolás, felületképzés
- Negatív ellenpár készítése. A két felület kötésének megakadályozása, a sellak és a szappan alkalmazása
- Mintázás pozitív–negatív plasztikai elemekkel. Terrakottára égetés
- Gipszforma vétel terrakottáról
- Gipszformába préssel sokszorosítás. Különböző sokszorosító eljárások a gipsz segítségével
Műhely, műterem, köztéri alkotás látogatásával egybekötve, amennyiben lehetőség van rá.

Edénykészítés – 14 óra

- Különböző marokedény készítése fazekasagyagból, szabadkézi formálás. A marokedény felületi díszítési lehetősége nyomhagyással, karcolással. Földfestékes felület megoldás visszakarcolással
- Szabadformálású és felrakott edények készítése. Kézi korongon történő edényfelrakás. Hurkasodrás kézzel, összeillesztési, építési technikák. Léptékváltás; nagyítás. A hurkaprés- extruder alkalmazása, különböző méretű és profilú agyaghurkák alkalmazásai a különböző méretű agyagedények építésénél. Az agyag plasztikusságának megőrzése az építési folyamat alatt, lassú szárítási ciklus fontossága. Száradási repedések a zsugorodás következtében, ezek javítási lehetőségei, megelőzésük
- Formára vagy formába rakott intarziaedény
Korongozási alapismeretek – középre húzás és egyszerű henger korongozása.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

- Az év során készített tárgyak közös értékelése, a szaktanár irányításával
Az év végi kiállítás rendezése.

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.

Legyen képes:

- alkalmazni alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat,
- egyszerű edényeket felrakással elkészíteni és díszíteni,
- életkorának megfelelő szinten megjeleníteni elképzeléseit, agyagban és gipszben.

ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető mintázási és edénykészítési technikák alkalmazása
- A megismert tárgyalakotó eljárás gyakoroltatása, hogy ép tárgyat tudjon létrehozni.
- Minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítése és használata
- A plasztilinnel, gipsszel, agyaggal való bánásmód elsajátíttatása
- Kisebb feladatok önálló megoldására való felkészítés
- Tanári vezetéssel, bonyolultabb feladatok elvégzésére történő felkészítés

TANANYAG

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Relief és körplasztika

A kerámiaégetésben rejlő lehetőségek

A máz, mint védőréteg és színezőanyag

A gipsz, mint átmeneti, és mint végleges anyag

Szögletes formák összeépítése, vetemedés, zsugorodás

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

A szobrász- és kerámiaműhely szabályai, munka- és balesetvédelem – 2 óra

- A szerszámok rendeltetészerű használata
- Baleset-, és munkavédelmi ismeretek
- A gépek és szerszámok bemutatása, megnevezése
Az égetőkemence működése, égetési hőfokai, az égetés lépései. Az égetést megelőző munkafolyamatok. A gépi, kézi és lábbal hajtható korongok működése, használata. A lapnyújtó és a hurkaprés használati területei. A kéziszerszámok biztonságos tárolása, tisztítása, hozzájuk kapcsolódó munkafolyamatok.
- A plasztikus anyagok tulajdonságai, összehasonlításuk, azonosságok és különbségek.
Felhasználási területek
A földfestékek, engóbok alkalmazási területei. Égetés előtti és utáni színezési eljárások a kerámiaművészetben. Mázak. Környezetvédelmi ismeretek az agyagok és mázak tárolásával, felhasználásával kapcsolatban. A fel nem használt anyagok tárolása, hulladékhasznosítási kérdések.

- Állat és emberi figurák mintázása
Arányrendszerek, kapcsolódások, körbejárhatóság, téri kompozíciók.

Szobrászat és kerámia mintázási gyakorlatok – Dombormű mintázása – 8 óra

- A dombormű és a plakettek különbségei. A plakettek és pénzérmék különböző válfajai, megjelenésük, fejlődésük a művészet történetében. A plakett mintázás alapjai, szabályai. Pénzérmék különböző anyagokból. Múzeumi példák alapján pénzérmék, plakettek mintázása pasztilinből.
- Gipszforma vétel a pasztilinről. Préselés gipszformába, terrakotta égetés
- Gipsz pozitív öntése, retusálása

Az építészet és társzművészetek kapcsolata – 14 óra

- Ókori emberábrázolások, szobrok, szoborcsoportok. Plasztikus és nem plasztikus anyagok megmunkálásai, ókori mintázási, faragási lehetőségek, eszközök. Az emberi arányrendszer megjelenése a görög építészetben. Az „oszlop” jelentősége az építészeti tér emberléptékűség meghatározásakor
- Vallási és világi rendeltetésű terek
- Szobrok a közterületeken
- Makettek készítése különböző anyagokból. Léptékváltás az anyaghasználatban. Kicsinyítés, a forma és arányrendszer megtartása mellett
- Léptékváltás: nagyítás. Nagyobb méretű térforma felrakása samottos agyagból
- Agyagvágó, simító kézi célszerszámok készítése
Parafraízis – gondolatébresztő téri alkotások.
A digitális környezetben megjelenő térábrázolások.
Plasztikus figurák megjelenése – 3D ábrázolások – digitális lehetőségeken.
Animációk – mozgó figurák, változó terek.

Műtermek, galériák, manufaktúrák, vásárok – 4 óra

- Szobrászművész munka közben. A szobrászműhely kellékei. Különböző ismert és még ismeretlen anyagok
- Üzemlátogatás kerámiagyárban: gipszműhely, nyersgyártó–formázó műhely, festőműhelyek, különböző hőfokon üzemeltetett kemencék és a kész termékek megtekintése. Kerámia manufaktúrák és a gyárak különböző felszerelései, munkamegosztása. Magyarországi csempegyárak, termékek megjelenése a hazai és nemzetközi piacon

Felületalakítás – 8 óra

- Nyomhagyásos gyakorlatok síkfelületen. Égetés előtti színezési eljárási technikák
- Síkfelület tagolása engóbbal (csikozás, fröcskölés, ecsettel való festés, írókázás), kizárólagos és vegyes technikák alkalmazása, illetve különböző saját tervezésű nyomhagyó eszközök tervezése, elkészítése, alkalmazása agyagfelületen

Pozitív-negatív formák – 10 óra

- Sokszorosító technikák gipsznegatív segítségével
- Pozitív negatív formák öntése. Minta és nyomatvétel
- Préselés és öntés technikái

Edénykészítés – 14 óra

- Lapnyújtásos technikával épített autonóm edénycsalád tervezése és elkészítése. Lapnyújtás, szikkasztás, építés, ragasztás. A sík agyagfelületek sorolásával, építésével létrehozott fedeles edényplasztika felületi megmunkálása
- Felületdíszítés a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Korongozás – 10 óra

- Alapvető korongozási technikák megismerése, alkalmazása. Alapfogások elsajátítása. A középre húzás fontossága
- Egyszerű alapformák készítése a lábbal hajtós, illetve a gépi korongon. A kész munka szárításra előkészítése. A bőrkemény állapot megismerése, megmunkálása. Fenékszög esztergálás alapjai
- A korongozott tárgy felületi díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával.

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással.

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.

Legyen képes:

- a megismert tárgyalakítási eljárás birtokában ép tárgyat létrehozni,
- minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítésére,
- mintázni és formázni plasztilinnel, gipsszel, agyaggal,
- kisebb feladatok önálló megoldására,
- tanári vezetéssel bonyolultabb feladatok elkészítésére.

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Különböző alapszintű tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
- Az önálló megoldási készség kialakítása, különböző plasztikai feladatok (dombormű, körplasztika) megoldásával
- Az alapfogások elsajátíttatása, kisebb hengeres formák korongozásának megtanítása és gyakoroltatása

- Az edényformálás és a mázak használatában való jártasság kialakítása

TANANYAG

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Képzési lehetőségek megismerése: iskolalátogatás művészeti szakközépiskolában

Szobrászati technikákat felhasználó szakmák megismerése: épületszobrász, szobrászművész, keramikusművész

Műterem látogatás szobrász- és keramikusművésznél

Alacsony- és magastűzű masszák és azok mázazása, égetése

Oxidáló és redukáló égetés, kemencék

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

A szobrász- és kerámiaműhely szabályai, munka- és balesetvédelem – 2 óra

- A szerszámok rendeltetészerű használata
- Baleset-, és munkavédelmi ismeretek
- A gépek és szerszámok bemutatása, megnevezése

Az égetőkemence működése, égetési hőfokai, az égetés lépései. Az égetést megelőző munkafolyamatok. A gépi, kézi és lábbal hajtható korongok működése, használata. A lapnyújtó és a hurkaprés használati területei. A kéziszerszámok biztonságos tárolása, tisztítása, hozzájuk kapcsolódó munkafolyamatok.

A plasztikus anyagok tulajdonságai, összehasonlításuk, azonosságok és különbségek. Felhasználási területek.

A földfestékek, engóbok alkalmazási területei. Égetés előtti és utáni színezési eljárások a kerámiaművészetben. Mázak. Környezetvédelmi ismeretek az agyagok és mázak tárolásával, felhasználásával kapcsolatban. A fel nem használt anyagok tárolása, hulladékhasznosítási kérdések.

- Állat és emberi figurák mintázása
- Arányrendszerek, kapcsolódások, körbejárhatóság, téri kompozíciók.

Szobrászat-kerámia gyakorlatok – 18 óra

Sorozatgyártási technikák gipsznegatív segítségével. Az öntőmassza tulajdonságai.

Egyszerű körplasztikák pozitív–negatív öntése. A gipszmag elkészítése, negatív forma megöntése róla.

A negatív forma segítségével sorozatöntés.

Mintázás gyakorlat. Portré, figura tömegalakítása, arányok megfigyelése, formák leképzése.

Égetési gyakorlatok. Zsenge, mázas égetés. Mázas égetés megtervezése. Mázak és hőfokok összefüggése.

Műtermek, galériák, manufaktúrák, vásárok – 2 óra

- Szobrászművész munka közben. A szobrászműhely kellékei. Különböző ismert és még ismeretlen anyagok
- Manufaktúrák, üzemek, gyárak, vásárok: gipszműhely, nyersgyártó–formázó műhely, festőműhelyek, különböző hőfokon üzemeltetett kemencék és a kész termékek megtekintése. Kerámia manufaktúrák és a gyárak különböző felszerelései, munkamegosztása. Magyarországi csempegyárak, termékek megjelenése a hazai és nemzetközi piacon. Kézműves műhelyek, vásárok, termékek online kereskedelme. Diákvállalkozás lehetőségei

Portré mintázása – 10 óra

- A portréművészet különböző válfajai. Plasztikus emberábrázolások a karakterek figyelembe vételével. Portrészobrászat a művészet történetében. Arányrendszerek. Plasztikus anyaghasználat a portrémintázás során. A vázépítés szabályai. A fejvas és a mintázó állványok használata
- Vázra épített portré mintázása agyagból. A váz elkészítése, az modell arányainak figyelembe vételével
- A kiüregelt, kiszáradt agyagfej égetése terrakottára. A megfelelő falvastagság figyelembevétele az üregelés során
- A kiégetett agyagfej patinázása tanári segítséggel

Dróttal és faelemekkel térkompozíció készítése – 10 óra

- Az anyagok egymást erősítő hatásának, kifejező erejének tudatos felhasználása. Az anyagok különböző tulajdonságainak kihasználása az építkezés közben (hajlékony, merev, statikus, könnyű, rugalmas, törekeny, stb.)

Anyaggyűjtés – 4 óra

- A kerámiaművészet fejlődése a nyugati kultúrában, a távolkeleti hatások, technikák, anyagok megjelenése Európában. A kerámia és porcelán elterjedése a világon. Kortárs kerámiaművészek munkái. Designstúdiók termékei
- Az anyaggyűjtés után a kiválasztott edényformák rajzolása, díszítmények másolása, átírása, elemzése
- Különböző technikák különböző tárgyai. Technikafüggő formaalakítás

Korongozás – 12 óra

- Egyszerű hengeres formák fölhúzása, felületi megoldásokkal. Plasztikus – karcos – illetve festett felületek
- Egyszerű edényformák korongozása különféle peremmegoldással. Szabadkézi kialakítási lehetőségek és sablon használatával egyaránt. Saját tervezésű peremsablon készítés
- Fenékszög esztergálása
- Fedő kialakítása

Fülezés – 4 óra

Fülhúzás, felragasztás hagyományos fazekas technikával.

Fülprofil préselés a hurkanyomó segítségével. Különböző fülmegoldási variációk alapformákon.

Mázasedény készítés – 8 óra

- Mázazási, kemencerakási gyakorlatok – a műhelyfeladatokhoz kapcsolódóan
- Az égetési ciklus figyelemmel kísérése, hőfokgörbe rajzolása a fűtés és a hűlés időintervalluma szerint

Értékelés és kiállításrendezés – 2 óra

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással.

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat,
- alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.

Legyen képes:

- önállóan megoldani különböző plasztikai feladatokat (dombormű, körplasztika),
- kisebb hengeres formát korongozni,
- legyen jártassága az edényformálásban és a mázak használatában.

KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN A SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAKON

A tanuló ismerje:

- a szobrászat- és a kerámiatörténet fontosabb állomásait, eredményeit,
- a kiemelkedő jelentőségű műveket, alkotásokat, és azok készítőit,
- a szobor- és kerámiakészítés alapjait, a felhasznált anyagok tulajdonságait, felhasználási területét, a készítés technikáját,
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- a balesetvédelmi szabályokat,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az anyagismeret birtokában a célnak legmegfelelőbb eljárást alkalmazni,
- életkorának megfelelően tapasztalatait, ismereteit beépíteni az alkotás folyamatába,
- a tárgyalkotás folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni,
- a tárgyakat, az anyag–funkció–forma szempontjai szerint értelmezni,
- domborművet és kisplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni,
- különféle edénykészítési technikákat alkalmazni,
- igényesen megoldani a kreatív feladatokat, az elképzeléseket a tervtől a kész munkáig,
- saját munkáit elemző módon értékelni, rendszerezni, dokumentálni,
- a helyes munkamenetet, munkavédelmi szabályokat következetesen betartani,

- együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel.

A tanuló rendelkezzen:

- a plasztikai formálás készségével,
- saját és más munkájának szóbeli, közösség előtti értékelésének képességével.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA MŰHELYGYAKORLAT TANTÁRGYBÓL

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a szobrászat és kerámiaművészet, anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati-, kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján elkészített alkotás, amely lehet:

- mintázott, faragott, applikált dombormű terrakottából, gipszből, fából, vagy bármely más anyagból,
- mintázott körplasztika, égetett agyagból, gipszből – mázazva, festve vagy patinázva,
- drótból, fából, hungarocellból, vagy egyéb szobrászati anyagból készített plasztika,
- felrakással, korongolással vagy egyéb technikával készült tárgy, tárgycsoport.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, agyagból vagy egyéb szobrászati anyagból, szabadon választott mintázási, konstruálási, felületdíszítési technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- figurális vagy nonfiguratív plakett, dombormű,
- korongozott vagy más technikával készített edény,
- a szobrászatban és a kerámiában használatos eljárások valamelyikével, vagy ötvöztetéssel készült plasztika.

A vizsga értékelése:

- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- a szobrászat és kerámia alapvető technikáinak ismerete, gyakorlati alkalmazása,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, technika és kifejezőmód megválasztása és használata,
- az elkészült munka összhangja.

TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES TANSZAK

TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES MŰHELYGYAKORLAT

A textil- és bőrműves műhelygyakorlat **célja** megismertetni a textil- és bőrművesség azon elméleti és gyakorlati tudnivalóit, melyek képessé teszik a tanulókat az önálló tárgyalásra, környezetalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig. Célja továbbá a manuális képességek fejlesztése, az értékteremtésre, -megőrzésre nevelés, az esztétikai és a konstruktív érzékenység, a textil- és bőrműves műhelymunka iránti nyitottság kialakítása.

A műhelygyakorlat **feladata** irányított tárgyelemzéseken, tervezési és alkotói folyamatokon keresztül a harmonikus környezet-, a tárgykultúra iránti igény kialakítása. Az esztétikai érzék és ítélőképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele. Feladata megismertetni a tanulót a textil- és bőrművesség történetével, sajátos kifejezőeszközeivel, esztétikai törvény- szerűségeivel. A textil- és a bőr felhasználási területeivel, a tárgyformálás hagyományos és új anyagaival, az alkalmazott eszközök típusaival. Feladata továbbá a művészeti területekhez kapcsolódó élményszerű ismeret- és tapasztalatszerzés biztosítása, az önművelés és önkifejezés képességének fejlesztése.

ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A textil- és bőrműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak, valamint a textil és a bőr felhasználhatóságának megismertetése
- A textil- és bőrműves tárgyaláshoz szükséges eszközismeret, tárgytervezési és kivitelezési ismeretek fejlesztése
- Az életkornak megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretek megalapozása
- Az igényes alkotómunkához szükséges tervező, eszközhasználó, anyagformáló, tárgyaló készségek, képességek kialakítása
- A tárgyalás során alkalmazható egyszerű technikák elsajátításával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése

- A textil- és bőrműves műhely, valamint a műhelymunka rendjének megismertetése

TANANYAG

Textil- és bőrműves ismeretek

A textil és a bőr a tárgyi környezetben, a tárgyak funkciója

A textil és bőrműves műhely berendezése, eszközei

A textil és a bőr anyagtípusai, felhasználásuk fő területei

A textil- és bőrművességhez kapcsolódó, eszközök, szerszámok

A felhasznált anyagok tulajdonságai, rendszerezés alapanyag, előállítás, felhasználás szerint

Felületképzés. A díszítés és mintaképzés

Rezerválási technikák (batik)

A fonás és csomózás

A varrás felhasználási területei

Az alkalmazott eszközök ismerete, helyes használata

A tartalom és a forma kapcsolata

A tárgykészítés folyamatának alapvető lépései

Eszközhasználati és munkavédelmi előírások

FELADATCSOPORTOK

A textil-és bőrműves műhely – 4 óra

- A textil- és bőrműves műhely berendezése
- Alapvető anyagok, eszközök, szerszámok
- A műhelymunka rendje
- A műhelymunka alapvető munkavédelmi szabályai

Textil és bőr alapismeretek – 4 óra

- A textil és bőr szerepe a tárgykultúrában
- A tárgyi környezet, a környezet anyagai. Alapanyagok a népművészetben, és a kortárs tárgyalakotásban
- A textiltől és bőrtől készült tárgyak sajátosságai. A tárgyak és funkciójuk. Milyen alapanyagokból milyen tárgy. Általunk választott alapanyagból, pl. szövött tárgyalakotás
- Alapvető anyagok, eszközök, szerszámok.
- A tárgyalakotás alapvető fázisai. A tárgytervezés. Az alapanyag tervezés, a mintatervezés, a formatervezés, az ergonómia. Egy tárgy létrehozásának folyamata

A díszítményalakotás alapjai – 10 óra

- Különböző díszítő technikák textil- és bőrtárgyakon
- Egyszerű díszítő technikák. Hímzés, nyomott minta, festett minta, varrott minta.
- A díszítmény tervezés alapjai
- A felületképzés technikái.
- Nyomhagyás különböző anyagokkal, eszközökkel.
Nyomtatás egyszerű eszközökkel. Krumplinyomás, ducnyomás. A ductervezés folyamata.

A tanult díszítőtechnikák alkalmazása a tárgyalkotásban, mintagyűjtés után tárgyalkotás, és díszítése a fentebb tanult technikákkal.

A varrás alapjai – 6 óra

- varrás jelentősége, sajátosságai
- A varrás alapvető eszközei, technikája
- Egyszerű alapöltések
- A tervezés és a szabás alaplépései

A fonatok – 8 óra

- Fonásra alkalmas anyagok. Fonás szalaggal, fonallal, textillel, raffiával, természetes anyagokkal.
- Egyszerű fonástechnikák. Körmönfonások.
- Fonások különböző anyagokkal, páros és páratlan ágyszámmal.
- Lapos és gömbölyű fonások
- Fonás egyszerű eszközökkel
- A fonatok felhasználása. A fonásokkal, szövessel egyszerű textiles alapanyag és tárgy készítése

A batikolás alapjai – 12 óra

- A batik. A batiktechnika sajátosságai
- A batikolás eszközei
- Batikolás különböző anyagokon
- A kötözött batik módszerei. Gyűrt, varrott, vágott, hajtogatott, batik technikák
- Motívumrendszerek
- A tanult technika alkalmazása az alkotás során

A bőrművesség alapjai – 8 óra

- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A bőr szabása, darabolása. A bőr festése, és varrása
- Egyszerű bőrintarzia
- A szíjkészítés alapjai, fűzések egyszerű formái
- Egyszerű összeerősítési technikák: fűzés, lyukasztás
- Mintázás nyomhagyással
- A poncolás. Poncolásra alkalmas anyagok, eszközök
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával. Általunk tervezett bőrszűtyő tervezése és készítése

A nemezelés alapjai – 12 óra

- A nemez történetének érdekességei
- A nemezelés műfaji sajátosságai
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák
- Egyszerű nemez tárgyak készítése: plasztikus formák, labda, zsinór, kedvenc állat, pénztárca, kép, párna nemezélése.

- A tűzött nemezelés technikája, mintaalkotás, tárgyalkotás, figura, táska készítése

Kreatív feladatok – 6 óra

- Felületminőségek. Anyagroncsolással, felület kialakítások.
- Színvariációk. A színek kifejező ereje. Általunk tervezett festett kép textilből való elkészítése.
- Az anyagtársítás lehetőségei

Értékelés, kiállításrendezés – 2 óra

- Értékelés és kiállítás rendezés

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a textil- és bőrművesség alapvető műfaji sajátosságait,
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit, alapvető tulajdonságait,
- a tárgyalkotás munkafázisait,
- az anyag- és formaalakítás egyszerű módjait,
- a mintaképzés, felületalakítás egyszerűbb lehetőségeit,
- az egyszerűbb textil- és bőrtárgy készítésének műveleteit,
- a műhely berendezését, munkarendjét,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- megszerzett ismeretek alkalmazására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- életkorának megfelelő szinten anyag, eszköz és technikai módszerek megválasztására,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- Általános és szakirányú műveltség megalapozása, valamint olyan elméleti és gyakorlati tudnivalók megismertetése, melyek képessé teszik korosztályának megfelelő igényes, kreatív, alkotómunkára
- A textil- és bőrmegmunkálási, alakítási műveletek elvégzéséhez szükséges képességek fejlesztése
- A textil- és bőrművesség hagyományos anyagainak, az anyagok tulajdonságainak, alkalmazott eszközeinek bemutatása
- A textil- és bőrműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- Alapvető munka- és balesetvédelmi előírások megismertetése

TANANYAG

Textil- és bőrműves ismeretek

A textil- és bőrművesség tárgykultúrája, műfaji sajátosságai

A tárgyakkal közvetített jelentéstartalom

A gyapjú és a bőr tulajdonságai, alakíthatósága, felhasználásuk újabb lehetőségei

A rátétes díszítmények

Gyűjtőmunka, motívumképzés, egyszerűsítés, átírás.

Kompozíciós lehetőségek

A tervezés szempontjai

A szövés

A viaszbatik

A nemezsművészet

Az adott témakörök megjelenése a népművészetben, az iparművészetben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Eszköz- és munkavédelmi ismeretek

FELADATCSOPORTOK

Textil- és bőr tárgyalkotási ismeretek – 8 óra

- A textil- és bőrműves tárgyak funkciói
- A tervezés lépései, szempontjai. A tervezés egy adott textiles alapanyaghoz. Grafikai és felületképzési lehetőségek papíron
- Az anyag- és technika választás szempontjai
- Az anyagválasztás és a technika összefüggései
- A forma és díszítmény összefüggései. Egyszerű forma tervezése nemezsből, mintatervezés a formára, kicsi és egész viszony. Díszítés, hímzéssel. Textilszobor készítése

Díszítőtechnikák, rátétek – 10 óra

- Egyszerű díszítőtechnikák a bőr- és textilművéségben
- Rátétes díszítmények. Rátét típusok, a rátétkészítés módjai
- A motívumalakítás lehetőségei
- A kompozícióépítés lehetőségei
- Rátétes díszítések textilre, bőrre egyszerű tárgyakon. A rátét és a szabás viszonya. Szabásminta készítése, felvarrási, díszítési lehetőségek

Varrási technikák – 6 óra

- A varrás sajátosságai az alapanyag–funkció viszonylatában
- A varrást előkészítő műveletek
- Tervezési feladatok
- A textil és a bőr varrásának azonosságai és különbségei
- A tanult technikák alkalmazása egyszerű, varrott használati tárgyakon. Varrott párna, és táska készítése

A szövés alapjai – 18 óra

- A szöttesek felhasználási területei
- A szövés történeti érdekességei
- A szövés alkotóelemei
- A szövés alapvető műveletei a felvetéstől az összeállításig. A szövéshez szükséges anyagok, és eszközök.
- Az egyvetélős mintázás. A csíkritmusok
- A szöttesek tervezése. Az alapanyag, mintakincs, funkció összefüggései
- Az alapanyag, a mintakincs és a funkció összefüggései a tervezésben
- Egyszerű, szövött használati tárgyak
- A szövés utómunkálatai
- Egyszerű szövőeszköz használata (madzagszövő, karmantyúszövő, gyöngyszövő)

Batkolás, a viaszbatik – 6 óra

- A batiktechnika műfaji sajátosságai
- A batkolás történeti érdekességei
- A viaszolt batik technikája
- Egyedi tárgyak tervezése, a tanult technikák alkalmazása textilen és bőrön. Lakástextil készítése

Egyszerű bőrműves technikák, összeállítás típusok – 6 óra

- A bőrvarrás eszközei
- A bőrvarrás alapjai, technikái. A szíjgyártóvarrás és a szücsnímzés
- Egyszerű bőrműves összeállító technikák, szélek eldolgozásai
- Egyszerű záródástípusok, bőrkellékek
- Rátétdíszítés, a tanultak alkalmazása egyszerű bőrtárgyakon. Bőrtársoly tervezése és készítése

A nemezelés technikái – 8 óra

- A nemez művészet kezdetektől napjainkig
- A nemezelés műfaji sajátosságai
- A gyapjú alakíthatósága
- Nemezelt használati tárgyak (tarsoly, papucs tervezése készítése díszítő motívummal.)
- A nemezelés újabb lehetőségei. (kőnemez, tűnemez)
- A megismert technikák alkalmazása az alkotás során

Kreatív kísérletek az anyaggal – 8 óra

- A felületminőségek változtatása. Kompozíciós lehetőségek
- Színvariációk. A színek hangulati hatása
- Anyagtársítás létrehozása. (bőr, nemez, szöttes). Anyagtársítással öv készítése

Értékelés, kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- a tárgyalkotás munkafázisait a tervezéstől a kivitelezésig,
- a textil, a bőr újabb felhasználási területeit,
- az anyag- és formaalakítás módjait, az összeállítás egyes lehetőségeit,
- a nemezelés újabb technikáit,
- a szövés alapttechnikáit,
- a forma, díszítmény összhangját,
- az egyes díszítőtechnikák alkalmazási lehetőségeit,
- az iparművészet és népművészet kiemelkedő textil- és bőrműves példáit,
- a tanult tárgyalkotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására,
- textil- és bőrmegmunkálási, -alakítási műveletekre,
- életkorának megfelelő szinten az anyag, eszköz és technikai módszerek megválasztására,
- a textil- és bőrműves alapismeretek gyakorlati alkalmazására,
- a tárgyakban lévő esztétikum felfedezésére,
- gondolatainak tárgyasult formában való megvalósítására,
- az önálló tárgyalkotásra,
- a munkavédelmi előírások betartására.

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A textil- és bőrműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- Az általános és szakirányú műveltség megalapozása, fejlesztése
- Az esztétikai érzékenység, a kitartó munkavégzés kialakítása
- A textil- és bőrműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak megismertetése
- A textil- és bőrműves tárgyak tervezéséhez, kivitelezéséhez szükséges újabb ismeretek elsajátíttatása
- Az alkotómunkához szükséges, korosztálynak megfelelő eszközhasználó, tárgyalkotó, díszítő készségek, képességek fejlesztése
- Az önálló alkotómunka képességének kialakítása
- Az alkotómunka dokumentálási módszereinek elsajátíttatása
- Alapvető munkavédelmi ismeretek megalapozása

TANANYAG

Textil- és bőrműves ismeretek

A textil- és bőrművesség tárgyainak esztétikai értéke, minősége

A tárgy- és díszítményalkotás újabb lehetőségei

A tárgyalkotás anyagai, újabb eszközei

A plasztika

A domborítás

A festés. A színek szerepe, a színhasználat üzenetértéke

A gyapjuszövés. A festékes szövés

Az önálló tárgyalkotás elvei

A dokumentálás

Kreatív anyaghasználat

Tárgyelemzések, a tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Eszközhasználati és munkavédelmi előírások

FELADATCSOPORTOK

Textil- és bőrplasztikák – 6 óra

- A plasztika fogalma
- Plasztikus tárgyak, díszítmények
- A plasztikus alkotások sajátosságai, technikája
- Textil- vagy bőrplasztika. Textilplasztika tértexil tervezése készítése, a varrás, batikolás, szövés, hímzés, nyomás alapvető technikáival
- A tanult technika alkalmazása a tárgyalkotásban

Díszítőtechnikák, a festés – 6 óra

- A környezetünk tárgyainak díszítése
- A festés. A festékek alapanyagai. Festőnövények
- Az alapanyag, funkció, díszítmény összefüggései
- A színek szerepe, a színhasználat üzenetértéke, jelentősége
- Kompozíció
- Textil és bőr festése
- Tárgyalkotás a tanult díszítőtechnikák alkalmazásával. Általunk választott alapanyag festése, ruhatervezés, ruhakészítés

Varrás, öltéstípusok – 6 óra

- Különböző öltéstípusok. Vonalas technikák (száröltés, láncöltés, keresztöltés, huroköltés)
- Egyszerű hímzésteknikák, alapvető hímzéselemek (vonalak, álló- és dőlt kereszttek, négyszögek)
- A motívumképzés elvei a technika függvényében
- Használati tárgyak tervezése, készítése az öltéstípusok alkalmazásával. Általunk készített ruha díszítése egyszerű hímzésteknikával

Szövési technikák, a festékes – 20 óra

- A szövés újabb eszközei. A szövőszék részei
- A festékes szőttesek sajátosságai
- Érdekességek a festékes szőttesek eredetéről
- Az ornamentika
- A festékes szőttesek színei. A felvetőfonal festési lehetőségei. Láncfonal festése, felvetése
- Alapkompozíciók – tervezés
- A szövés technikája a felvetéstől a leszedésig
- Befejező műveletek. A szövés utómunkálatai
- A tanult technika alkalmazása tárgyalakításkor

Batikolás, színvariációk – 6 óra

- A tanult batiktechnikák ötvözési lehetőségei textilen és bőrön
- Színkihagyás, több szín alkalmazása
- A színtartósság növelése
- A rezerválás különféle lehetőségei
- A mintaképzés módjai festéssel
- Tárgykészítés a tanult batikolási technikák alkalmazásával. Batikolt kendő készítése

Bőrműves technikák, domborítás – 6 óra

- A domborított díszítmények különféle tárgytípusokon
- A domborítás anyagai, eszközei. A csont használata.
- A domborítás lehetőségei (alátétes, zsinóros)
- A domborítás munkafolyamata
- A díszítményalakítás szempontjai a technika függvényében
- Könyvtörténeti érdekességek, a könyvborítók díszítésmódjai
- Szerkezet- és összeállítás típusok
- Tárgyalakítás domborított technikával. Domborított táska készítése. Zsinórragasztás domborítás

A nemezelés újabb technikái – 6 óra

- A gyapjú festése
- Festett gyapjú alkalmazása tárgyalakítás során
- Díszítmények nemezből (zsinóros, rátétes, applikált)
- A nemez szerepe a modern tárgykultúrában
- Az eddig megismert nemezelési eljárások alkalmazása projekteken
- Anyagtársítási lehetőségek a nemez munkákban. Nemezsapka, nemezsál készítése

Kreatív kísérletek az anyaggal – 4 óra

- Felületminőségek. Újszerű esztétikai minőségek
- Színvariációk. Színek, érzelmek, hangulatok
- Anyagtársítás létrehozása. Egymással össze nem illő, vagy egymás hatását erősítő anyagokból tárgy, tárgycsoport készítése. Textiles dísz tárgy készítése. Talált tárgyak beépítése a kompozícióba

Vizsgamunka készítése – 10 óra

- Egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalás választott anyaggal és technikával, dokumentálás

Értékelés, kiállításrendezés – 2 óra

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a tárgyalás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- a textil és a bőr tulajdonságait,
- a tárgyalás munkafolyamatait, módszereit,
- az anyag- és formaalakítás módjait, díszítési lehetőségeit,
- a plasztika, a dombormű fogalmát, készítésének módjait,
- a szövés technikáit,
- a festés technikáit, a színek szerepét,
- a hagyományos tárgyalást a textil- és bőrművészet példái alapján,
- a modern tárgyalás lehetőségeit,
- az anyagtársítás lehetőségeit,
- az önálló alkotómunka törvényszerűségeit,
- a szakszerű anyag- és eszközhasználat követelményeit és a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- életkorának megfelelő szinten az anyag, eszköz, technikai módszerek megválasztására,
- textil- és bőrmegmunkálási, -alakítási műveletek elvégzésére,
- gondolatainak tárgyasult formában való megvalósítására,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN A TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES TANSZAKON

A tanuló ismerje:

- a textil és a bőr fontosabb felhasználási területeit,
- a textiltől és bőrtől készíthető tárgyak körét,
- az alkalmazott anyagok alapvető tulajdonságait, a kéziszerszámok használatát,
- a tervezés és a kivitelezés fő folyamatait, a pontos vágás és ragasztás alapjait,
- az egyszerű kézi varrott összeerősítéseket textilen, vékony bőrön,
- az egyszerű hímző öltések készítését,
- a rátétes díszítést,
- az egyszerű nyomhagyási technikákat, a festést, batikolást,
- a fonatok készítését,
- a nemezelés, a szövés és az egyszerű textiltechnikák alapjait,

- a domborítást,
- a szíjkészítés alapjait, fűzések egyszerű formáit,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- önálló tárgyalkotásra,
- véleményalkotásra, tárgyelemzésre,
- az eszközök rendeltetésszerű használatára,
- az elsajátított ismereteket, technikákat az alkotás folyamatában alkalmazni,
- a helyes munkamenet betartására,
- együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel,
- a munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES MŰHELYGYAKORLAT TANTÁRGYBÓL

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Textil- és bőrműves műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, tárgyalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét, a textilművesség és a bőrművesség alapanyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit.

A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló textil- és bőrművességben való technikai jártasságát, tudását.

A textil- és bőrműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tárgy, tárgycsoport a textil- és bőrművesség műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott műveletekkel, díszítési és összeállítási technikákkal létrehozott alkotás, amely lehet:

- használati- és ajándéktárgy kollekción,
- öltözék vagy öltözék kiegészítő kollekción,
- játék együttes
- lakáskultúra elem, kollekción,
- tértexsil, kollekción

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített textil- vagy bőrműves tárgy.

A textil- vagy bőrműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra alkalmas, a tanuló által készített tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- nemezfigura,
- textilbáb,
- festett, batikolt kendő,
- egyszerű szerkezetű bőrműves tárgy, bőrzacskó,
- ékszer.

A vizsga értékelése:

- tárgytervező képesség,
- formaalakító készség,
- kifejezőkészség,
- anyag- és eszközhasználat,
- textil- és bőrműves alapismeretek,
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összhangja.

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

A művészettörténet tantárgy célja a tanuló érdeklődésének felkeltése, érzékennyé és nyitottá tétele a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására. A tanuló világos kifejező- és érvelési képességének fejlesztése a közös műelemzéseken és az egyes korokra jellemző legfontosabb stílusirányzatokon keresztül. A már megismert művészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, a korszakok formanyelvének, stílusjegyeinek vizsgálata. Célja továbbá a művészettörténet emléktanyagában való eligazodás elősegítése, az ismeretek beépítése a tanuló életébe és munkájába az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozásával, az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerésével.

A tantárgy feladata a világkép és a képzőművészet viszonyának megismertetése. A művészet kultúrában és társadalomban betöltött szerepének bemutatása, a művészet folytonosságának és korról korra változó jellegének feltárása, az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítása. Feladata továbbá a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyának bemutatása a művészeti ágak kapcsolatának, érzékeltetése a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti közlekedés lehetőségeinek, megmutatásával. Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása. Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség előhívása. A művészetek formanyelvének, a legjellemzőbb kifejezőeszközöknek és

komponálásmódoknak megismertetése, a művészettörténet nagy alkotóinak és jellemző alkotásainak bemutatása az őskortól napjainkig.

A művészettörténet tantárgy oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társművészetek felé is.

A tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A tanuló érdeklődésének felkeltése a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására
- Közösén végzett műelemzéseken keresztül a művészet legkorábbi korszakaira jellemző legfontosabb stílusjegyek megismertetése
- Az ismeretszerzés igényének kialakítása, a művészet szerepének szemléltetése a különböző korszakokban és civilizációkban

TANANYAG

Bevezetés – 4 óra

- A művészettörténet alapfogalmai
- A művészettörténet helye és szerepe a tudományok között
- A művészet vizuális nyelve
- A képző- és iparművészet ágai, műfajai, jellemzői, kapcsolatuk, kölcsönhatásaik

Őskor – 6 óra

- Az emberré válás folyamata
- A művészet kezdetei
- Használati és kultikus tárgyak, ékszerek – a temetkezés legrégebb emlékei
- Plasztikák, idolk, állatszobrok
- Barlang- és sziklarajzok, festmények
- A megalitikus kultúra emlékei

Mezopotámia – 6 óra

- A folyamközi birodalmak
- Sumérok, akkádok, babiloniak, asszírok, perzsák

Egyiptom – 12 óra

- Az egyiptomi társadalom
- Világkép, hitvilág
- Az egyiptomi kultúra időrendi áttekintése
- Az egyiptomi művészet konvenciói, stílusai, korszakai

A Kínai Birodalom – 4 óra

- A nagy dinasztiák időrendi áttekintése
- Hiedelemvilág, az ősök kultusza
- A Kínai Birodalom kultúrája: edények, plasztikák
- Festészet, tájképfestés, kalligráfia

Japán művészete – 8 óra

- A természet erőinek és az ősöknek tisztelete, sintoizmus
- Kínai befolyás, a buddhizmus elterjedése
- A zen buddhizmus és a művészet
- Teaszertartás, virágrendezés, tusfestészet

India művészete – 4 óra

- Indiai kultúrák, birodalmak áttekintése
- A buddhizmus eszmerendszere, elterjedése
- A hindu hitvilág és kultúra

Afrika művészete – 6 óra

- Ősi birodalmak Fekete-Afrikában
- A kultúrák sokfélesége
- Az afrikai maszkok, mágia, ősök kultusza
- Plasztika, bronzszobrászat

A prekolumbiánus művészet – 4 óra

- Korai földművelő kultúrák
- Mítoszok, szertartás és építészet
- A Közép- és Dél–Amerikai indián kultúrák áttekintése

Kréta és Mükéne – 4 óra

- A minoszi kultúra: építészet, festészet, plasztika
- Az akháj szellemiség, építészet

A görög művészet – 12 óra

- A görög kultúra nagy korszakainak áttekintése
- A városállamok és a társadalom felépítése
- Szellemiség, hitvilág, mitológia, tudományok, filozófia
- Az építészet új nyelvezete, oszloprendek, épülettípusok
- A szobrászat nagy korszakai
- Festészet, vázafestészet

A hellenizmus kora – 2 óra

- Új kulturális áramlatok és a klasszikus hellén kultúra kapcsolata, ötvöződése

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- az elemi kifejezési és ábrázolási módozatokat, és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
- a művészet különböző funkcióját és társadalmi szerepét az őskorban, a korai nagy kultúrákban és más földrészek művészetében,
- az európai kultúra forrásait, bölcsőjét.

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére,
- a tanult korszakok műtárgyainak esztétikai és funkció–szempontú elemzésére,
- a nem európai kultúrák művészetének megértéséhez szükséges szempontok és kulturális tényezők figyelembe vételére.

ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A tanuló világos kifejező képességének fejlesztése, a művészettörténet emlékkönyvében való eligazodás biztosítása
- A tanuló felkészítése az önálló szóbeli műelemzésre az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozása, valamint az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerése által
- Az önálló tájékozódás képességének és az ismeretszerzés igényének kialakítása

TANANYAG

Az etruszkok – 8 óra

- A római kultúra kezdetei, görög hatások
- Az etruszk hitvilág, kultuszhelyek, sírépítmények

A római művészet – 14 óra

- Róma kialakulása, felemelkedése és hanyatlása
- Új építészeti vívmányok, szerkezetek, épülettípusok
- A szobrászat új feladatok előtt – a portré
- Falfestmények, a jellegzetes római stílus kialakulása

Késő római és bizánci művészet – 12 óra

- A kereszténység eszmevilága, elterjedése
- A latin ókeresztény és a görög bizánci építészet legfőbb jellemzői, sajátosságai
- A mozaikművészet
- A kereszténység és az állam

- Egyházi táblakép–festészet, ikonok

A népvándorlás korának művészete – 10 óra

- A római birodalom bukása
- A nomád népek életmódja, hitvilága
- A honfoglaló magyarok művészete
- A Karoling Birodalom művészete
- Kultúra, vallás és képzőművészet

Az iszlám birodalom művészete – 6 óra

- Az iszlám kialakulása, felemelkedése, elterjedése
- Az iszlám építészet főbb épülettípusai, stílusjegyei
- A kalligráfia az iszlám művészetben

A románkori művészete – 12 óra

- A római katolikus egyház szerepe a kultúrában
- Szerzetesek, zarándokok, kolostorok
- Az egyházi építészet sokszínűsége
- A kereszténység képi nyelve
- Hódítások, kereszties hadjáratok

A gótika – 12 óra

- Gótikus építészet – gótikus katedrális
- Üvegablakok, gótikus szobrászat
- Az egyház megújítása
- A gótika sokszínűsége Európa országaiban

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténelmi korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
- az európai kultúra első nagy korszakainak szellemi és társadalmi hátterét (antik mitológia, kereszténység),
- a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a tanult művészettörténelmi korokban, korszakokban,
- a római kortól a gótikáig a stílusok magyarországi vonatkozásait, itteni megjelenési formájukat, jelentőségüket,
- azokat a múzeumokat, régészeti parkokat, műemlékeket, ahol személyesen tanulmányozhatja a tanult stílusok emlékeit.

Legyen képes:

- az egyes művészettörténelmi korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- a megismert művészettörténelmi korok, korszakok időrendi és térbeli áttekintésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban.

ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A tanuló figyelmének ráirányítása a világkép és a képzőművészet viszonyára, a művészet kultúrában és a társadalomban betöltött helyére, a művészet folytonosságnak és korról korra változó jellegének az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek bemutatása
- Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása, a kitartó, módszeres munkavégzésre való nevelés
- A művészet saját múltjához, hagyományához való viszonyának megismertetése.

TANANYAG

A reneszánsz előzményei – trecento – 8 óra

- Művészet az itáliai városállamokban
- A szellemi megújulás első jelei
- Vallási és világi építészet
- A plasztika és festészet az új igények szolgálatában
- Új stílus születése

A korai reneszánsz – quattrocento – 8 óra

- Kereskedők és mecénások
- Új keresztény művészet
- Vallási hagyomány és antik kultúra
- A művészet és a természettudományok viszonya
- Művészet és humanizmus

Az érett reneszánsz – cinquecento – 8 óra

- Az itáliai udvarok és az antik világ
- Városi palotaépítészet és a megújuló egyházi építkezések
- A pápaság és a művészetek
- A reneszánsz művészet Itálián kívül

A reneszánsz alkonya – manierizmus – 6 óra

- A manierizmus fogalma, jellemző stílusjegyei
- A manierizmus Itáliában, Spanyolországban és a Németalföldön

A barokk művészet – 12 óra

- Az ellenreformáció
- Az új szellemiség hatása az egyházi építészetre, festészetre, szobrászatra
- Európa világi építésze a királyi udvarokban
- A barokk festészet Itáliában, Spanyolországban
- A holland festészet aranykora
- Új témák, új megrendelők, új műfajok, portré, tájkép, életkép, csendélet

A rokokó művészete – 4 óra

- Művészi érzékenység, frivolitás, elegancia
- A rokokó és a vallásos művészet
- A rokokó portréművészete

A klasszicizmus – 10 óra

- Itáliai, görögországi és Kis-Ázsiai ásatások
- Új művészet az antik világ bővületében
- A klasszicizmus építészetének, szobrászatának, festészetének áttekintése

A romantika – 8 óra

- Szubjektivitás, erős érzelmi töltés
- A napóleoni birodalom
- A romantika az irodalomban, a filozófiában, a zenében
- A romantika Európa országaiban

A realizmus – 10 óra

- Valóságfeltárás, társadalomkritika
- A realista portréművészet és tájképfestészet

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
- a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, korszakokban,
- az egyes korszakok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait,
- a reneszánsztól a realizmusig terjedő korszak változásainak jellemző törvényszerűségeit, célkitűzéseit, a művészeti tradícióhoz, a valósághoz, valamint az esztétikumhoz való viszonyát,
- a tanult korszakok művészetének jellemző, kedvelt témáit és azok ikonográfiai változásait.

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- műalkotásokat elemezni tartalmi és formai szempontból.

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

HETI 2 ÓRA, ÉVI 72 ÓRA

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A tanuló világos kifejező és érvelési képességének fejlesztése, az ismeretek a tanuló életébe és munkájába való beépülésének, felhasználhatóságának biztosítása
- Az összehasonlító elemzések során a korok, korszakok kapcsolatainak, kölcsönhatásainak, egymásra épüléseinek kiemelése
- A modern művészet létrejöttének, fő művészi és társadalmi problémáinak, kérdésfelvetéseinek megértetése

TANANYAG

Az impresszionizmus – 6 óra

- Új utak, új művészi szabadság
- Szemléleti forradalom a modern festészet történetében
- Pillanatnyi benyomások, érzések, hangulatok

A posztimpresszionizmus – 4 óra

- Pointillizmus
- Az ösztönök felszabadítása
- A belső lényeg megragadása

A századforduló építésze és képzőművésze – 6 óra

- Ipari forradalom – új igények, új anyagok, új építészeti feladatok
- A historizmus, akadémizmus, eklektika
- Szecesszió
- Szakítás, szembefordulás az akadémizmus világával

A XX. század első fele – 4 óra

- A klasszikus modernség, a klasszikus avantgarde irányzatai

Az expresszionizmus – 6 óra

- A primitív művészet felfedezése

A fauvizmus – 2 óra

A kubizmus – 4 óra

- A látvány felbontása mértani alapformákra
- Autonóm képalkotás
- Újítások az építészetben

Az organikus és a funkcionalista építészet – 2 óra

A futurizmus – 2 óra

- Gépek kultusza. Mozgás, dinamizmus

Az absztrakt művészet – 4 óra

- Utalásszerű kapcsolódás a külső tárgyi világhoz
- Megszületik a nem ábrázoló, nem tárgyi és nem figurális művészet
- Művészet a két világháború között

Konstruktivizmus – 2 óra

- Geometrikus alakzatok síkon és térben
- Festészet, függőleges, vízszintes irányok, tiszta színek

A dadaizmus – 2 óra

- Antiművészet, a háború ellen, az esztétikai és erkölcsi konvenciók ellen
- A konceptuális művészet előfutára

A szürrealizmus – 4 óra

- A belső felszabadítása, automatizmus

A Bauhaus – 4 óra

- Az építőműhely. Előkurzus – kézműves mesterség – ipari formatervezés

Művészet 1945-től napjainkig – 2 óra

- A modernség megújítása

Az absztrakt expresszionizmus – 2 óra

- Felfokozott érzelmi hatások
- Tasizmus, akciófestészet

Pop art – 2 óra

- Jóléti társadalom, reklámok, tömegtermékek, társadalomkritika

A hiperrealizmus – 2 óra

- Fényképszerű valóságosság

Op-art és kinetikus művészet – 2 óra

- Tiszta optikai hatások, tiszta szerkezetek – mozgás, fényeffektusok

Minimal art és conceptual art – 2 óra

- Gondolati tartalmak feltárása
- A kreatív gondolat fontosabb, mint maga a mű

Napjaink művészete, a kortárs művészet – 4 óra

- Land art, body art, performance, happening, totális művészet
- Az építészet új útjai
- A posztmodern változatai

Vizsgamunka készítése – 6 óra

- Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

KÖVETELMÉNY

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
- egyes kiemelkedő műalkotások befogadás–történetét és utóéletét,
- a tárgy– és környezetkultúra alkotásait, ezek forradalmian megváltozó esztétikumát és funkcionalitását a XIX.–XX. században,
- az egyes irányzatok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait,
- a modern művészet létrejöttének főbb állomásait, motivációit, korabeli fogadtatását.

Legyen képes:

- a megismert művészettörténeti irányzatok időrendi áttekintésére, összehasonlítására, értékelésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából, sikeresen alkalmazni az összehasonlító műelemzés eszközét,
- érteni és értékelni a művészet kísérletező megnyilvánulásait, felbecsülni ezek jelentőségét a későbbi korokra nézve.

KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN MŰVÉSZETTÖRTÉNET TANTÁRGYBÓL

A tanuló ismerje:

- az elemi ábrázolási módozatokat (konvenciókat), és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
- a művészettörténeti korok, korszakok, irányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait.

A tanuló legyen képes:

- műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából,
- eligazodni és szelektálni a tárgy– és környezetkultúra világában,
- az egyes művészettörténeti korokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- a megismert művészettörténeti korok időrendi áttekintésére.

AZ ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI MŰVÉSZETTÖRTÉNET TANTÁRGYBÓL

A vizsga részei:

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 15 perc

A vizsga tartalma

1. Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatait az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozathoz mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, az építészetről, a képzőművészeti ágakról – grafikáról, festészetéről, szobrászatról –, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

1. A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

- művészettörténeti alapfogalmak,
- a művészettörténet helye és szerepe a tudományok között,
- a képző- és iparművészet ágai, műfajai,
- a képzőművészeti ágak és műfajok kapcsolata, kölcsönhatása,
- a művészet kezdetei, az őskori művészet,
- az ókori Egyiptom, Mezopotámia művészete,
- Kína, Japán, India, Afrika művészete,
- a prekolumbiánus művészet,
- Kréta, Mükéné művészete, a görög művészet szellemisége,
- etruszk és római művészet, Bizánc művészete,
- a népvándorlás korának művészete,
- a román és a gótikus kor művészete,
- a reneszánsz művészete,
- a barokk és rokokó művészete,
- a klasszicizmus, romantika és realizmus művészete,
- az impresszionizmus és posztimpresszionizmus művészete,
- a századforduló építésze és képzőművészete,
- a XX. század első felének művészete,
- a két világháború közötti és az 1945 utáni művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri az egyes művészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit,
- ismeri fel a művészettörténeti ágak kapcsolatát,
- képes a műalkotások önálló értelmezésére, elemzésére.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése:

- befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
- analizáló és szintetizáló készség,
- összehasonlító készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- műelemző készség,
- műfaj- és stílusismeret,
- műtárgyismeret,
- fogalomismeret.

A szóbeli vizsga értékelése:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kifejező és érvelési képesség.

RENDELKEZÉSEK, ELJÁRÁSOK

A MŰVÉSZETI ISKOLÁBA TÖRTÉNŐ FELVÉTEL

A szülő a tanköteles kortól kérheti gyermeke felvételét intézményünk alapfokú művészetoktatási évfolyamaiba.

AZ alapfokú művészetoktatás bármely évfolyamára történő beiratkozáshoz sikeres alkalmassági vizsgát (*Előképző évfolyamra Képességfelmérő, magasabb, alapfokú évfolyamokra Különbözeti vizsgát*) kell tennie a leendő növendéknek. Az alkalmassági vizsga időpontját az intézmény a munkatervében és a honlapján közzéteszi. A vizsga szabályait a tanulói házirend tartalmazza. Magasabb évfolyamokra történő jelentkezés esetén személyes egyeztetés után kerül meghatározásra az alkalmassági vizsga időpontja.

Az igazgató által megbízott felvételi bizottság javaslata alapján az alapfokú művészetoktatásban való felvételtől az iskola igazgatója dönt, melyet írásban közöl.

Beíratáskor a szülőnek hitelt érdemlően bizonyítani kell a gyermek személyazonosságát.

A szabad iskolaválasztás jogának érvényesítésével a megengedhető létszámkeretig az intézmény más területről is fogad tanulókat.

Olyan esetben, amikor a tanuló a pedagógiai szakasz zárásától eltérő időszakban kíván az iskolába lépni, a tanulót az alapfokú művészetoktatásban kapott bizonyítványa alapján soroljuk be a meghatározott évfolyamra, ill. csoportba.

A MŰVÉSZETI ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMAIRA TÖRTÉNŐ LÉPÉS FELTÉTELEI

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele az előző évfolyam helyi tantárgyi tantervben rögzített minimumkövetelményeknek való megfelelés.

Az iskola minden év május 20-ig köteles felmérni, hogy a tanuló a következő tanévben a szabadon választott alapfokú művészetoktatásban részt kíván-e venni. A szülőnek erről írásban kell nyilatkoznia.

AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS A TANULÓ TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI

A tanuló elméleti tudását és gyakorlati tevékenységét rendszeresen értékeljük.

Az ismeretek számonkérésének tartalmát az általunk kidolgozott tantárgyi programok évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg.

Az elégségeshez szükséges ismeretek szintjét az évfolyamokra lebontott tantervi programok minimumszintjei jelzik.

A tanuló ismereteinek, készségeinek, képességeinek szintjét, a tanuló teljesítményét, előmenetelét év közben érdemjeggyel értékeljük, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük.

Félévkor azt értékeljük, hogy a tanuló az időarányos követelményeket milyen szinten sajátította el. Év végén az adott évfolyam követelményei alapján összeállított feladat megoldására kerül sor. A megoldás érdemjegye, valamint a második félévi teljesítmény alapján történik az év végi osztályzattal való minősítés. A félévi és az év végi vizsgamunkák reprezentatív kiállítás által kerülnek bemutatásra.

A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, illetve figyelembe vesszük.

A számonkérésnél teljesíthető követelményeket állítunk a tanulók elé.

Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló fejlődését.

A tanulók évközi munkáját folyamatosan figyelemmel kísérjük.

Biztosítjuk a minél sokoldalúbb megnyilatkozást.

A számonkérés formái:

A tudásmérés széles skáláját alkalmazzuk (pl.: szóbeli megnyilvánulások, önálló gyűjtőmunka, rajzi, festési, mintázási, tervezési, tárgyalgatási produktumok).

Az értékelés általunk meghatározott kritériumai:

A szaktárgyi értékelésnek folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, a fejlődésben megtett utat figyelembe vevőnek, az önértékelést segítőnek, további erőfeszítésekre serkentőnek, az egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

Az értékelés fokozatai: jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen.

Az értékelés általunk meghatározott rendszeressége:

- Minden tantárgyból félévente legalább három érdemjegyet kell adni a tanulónak.
- Negyed- és háromnegyedévkor áttekintjük a tanulmányi helyzetet, a gyengén teljesítők szüleit tájékoztatjuk.
- Az értékelés alapja a folyamatos teljesítmény, melyet befolyásol a fejlődési ütem.
- Az értékelés közzlésére felhasznált dokumentumok: KRÉTA napló, félévi bizonyítvány, bizonyítvány.

Az évközi érdemjegyekről, a félévi osztályzatról az KRÉTA napló, és félévi bizonyítványon keresztül, az év végi osztályzatról a bizonyítvány könyvön keresztül tájékoztatjuk a szülőket.

A TANULÓ SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI FORMÁI

A szorgalom minősítése az egyéni képességek alapján történik.

A szorgalomra adott érdemjegy, osztályzat a követelmények figyelembevételével fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

A szorgalom értékelésének követelményei:

A szorgalom példás, ha a tanuló:

- felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi,
- óra alatt érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mérten vesz részt a munkában,
- önművelése rendszeres és többirányú,
- szorgalmával példát mutat, serkent.

Jó a tanuló szorgalma, ha:

- tanórákra való felkészülésében rendszeres, de nem alapos,
- óra alatt spontán aktivitással vesz részt,
- a tananyag iránt érdeklődik csupán,
- a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mérten igyekszik részt venni.

Változó a tanuló szorgalma, ha:

- óra alatt hullámzó aktivitást mutat,
- tanórákra való felkészülése rendszertelen,
- feladatait érdektelenül végzi,
- érdeklődése nem aktív,
- önművelése rendszertelen.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha:

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi,
- az órai munkában passzív,
- a tanultakat nem akarja alkalmazni.

A szorgalom értékelése: A tanulók szorgalmának értékelését a tantárgy pedagógusa végzi. Az érdemjegyekről a tanulókat és a kiskorú tanulók szüleit rendszeresen értesíteni kell. A szorgalom értékelésének formái:

Szóbeli és írásbeli dicséretetek. A KRÉTA naplóba beírt érdemjegyek, a félévi és év végi osztályzatok.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével határozza meg intézményünk.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a Munkácsy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása. A szóbeli vizsga tartalma a vizsgatantárgyak helyi tantervében található.

Az alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga vizsgatantárgyak:

- Műhelygyakorlat
- Vizuális alkotó gyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatantárgy:

- Művészettörténet

A szabadon választható vizsgatantárgy esetén a művészeti alapvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgy vizsgatantárgynak csak abban az esetben választható, ha tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni

versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A vizgabizottság tagjai:

- Meghívott elnök
- Az illetékes szaktanár
- Az igazgató által kijelölt művésztanár
- A jegyzőt az igazgató jelöli ki

A művészeti alapvizsga időpontjáról mindenkor a tanév rendjében foglaltak az irányadók.

AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Mivel az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágára még nem készültek tankönyvek, a kiválasztás elve csak általános lehet.

- Feleljen meg az alapfokú művészetoktatás célrendszerének
- Feleljen meg az intézmény oktatási céljainak
- Segítse a tanulást, motiváljon
- Szerkezete legyen világos, egyszerű
- Szövege az életkornak megfelelő megfogalmazású legyen
- Adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre
- Adjon mintát önálló feladatmegoldásokra
- Legyen több évig használható.
- Az ára legyen kedvező.

AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK HOZZÁFÉRHETŐSÉGE, NYÍLVÁNOSÁGRA HOZATALA

Az iskola vezetése a szülők és a tanulók rendelkezésére bocsátja a Pedagógiai programot.

A pedagógiai program egy-egy példánya megtalálható és megtekinthető:

- az iskola fenntartójánál, a
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola igazgatójánál,
- és az iskola honlapján.

Rövidített iskolai tájékoztatót teszünk közzé a környező óvodákban, illetve jelentetünk meg a ZPSZ kiadványaiban.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Jelen pedagógiai program érvényességi ideje:

A program a 2024. szeptember 1-től 2029. augusztus 31-ig terjedő időszakra szól.

A törvények által előírt, illetve a tantestület, a tanulók és a szülők időközbeni javaslataival a pedagógiai programot módosítani lehet.

Módosítani a nevelőtestület 50% + 1 szavazati arányával lehet.

A pedagógiai program értékelése és felülvizsgálata: jogszabály függvényében ötévente.

A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával lép életbe.

A helyi tanterv 2024. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben 2029. augusztus 31-éig terjedő időszakra szól.

ZÁRADÉKOK

A pedagógiai programmal a nevelőtestület egyetértett a 2024. április 10-én megtartott nevelőtestületi értekezleten, és elfogadásra javasolja a fenntartónak.

Az iskolaszék és a tanulók képviselői aláírásukkal hitelesítették, hogy egyetértenek az intézmény pedagógiai programjával.

Budapest, 2024. április 10.

KÉSZÍTETTE:

Becski Leonóra művésztanár

Csillag-Simon Luca művésztanár

Kiss Vanessza művésztanár

Kóházi Mária művésztanár

Pascalau Mariana művésztanár

Szánthó-Magyar Gyöngyi művésztanár

Becski Leonóra

művészeti igazgatóhelyettes

Pelyva Judit

igazgató